

302

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΓΑΚΙΔΟΥ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

Populariser la science... c'est à dire, la rendre
compréhensible, plus attrayante plus à la por-
tée de tous les esprits desiroux de s'instruire
et lui donner une application utile et pratique.

Feuchterleben.

NEOLOGOY

Αθήναι του Αυτοκρ. Υπουργείου της Δημ. Εκπαίδευσεως
Στ' 409, 471 και ημερομηνίαν 22 Μαρτίου 1309.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

1891

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ὄλην συζῶν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς ὁμογενοῦς νεότητος ἀπὸ πολλοῦ ἤδη τοῦ χρόνου ἐπίειθην, ὅτι διὰ τῶν ἐν χρήσει γραμματικῶν μ' ὄλους τοὺς ἀτρυτοὺς τῶν διδασκάλων κόπους, μ' ὄλους τοὺς φιλοτίμους ἀγῶνας τῆς ἑλληνίδος νεότητος, λίαν ἑλλιπῶς ἔχουσιν οἱ ἡμέτεροι παῖδες καὶ μαθηταὶ περὶ τὰς γραμματικὰς γνώσεις καὶ ἰδίᾳ τὴν ὀρθογραφίαν, τὸ τελευταῖον τοῦτο κατάντημα τῆς γραμματικῆς. Πράγματι οὔτε σπάνιον, οὔτε ἀσύνητες εἶναι παρ' ἡμῖν τὸ φαινόμενον, διδάσκεισθαι μὲν αὐτοὺς Θουκυδίδας καὶ Λίαντας τοὺς μαστιγοφόρους καὶ Πινδάρους, εἰς οἴκτιστα δὲ ὑποπίπτειν λάθη ὀρθογραφικά. Ἐπιθυμῶν ἵνα συντελέσω τὸ ἐπ' ἐμοὶ εἰς τὴν ἄρσιν τῆς ἀνωμαλίας ταύτης, ἥς ἔνεκα γέλωτα ὀφλισκάνομεν διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι, ἐφιλοπόνησα ἐγχειρίδιόν τι γραμματολογικόν, ὄπερ ὠνόμασα **Ὀρθογραφικόν**, περιλαβὼν ἐν αὐτῷ ἅπαν τὸ κανονικόν τῆς ὀρθῆς τῶν μερῶν τοῦ λόγου γραφῆς καὶ συντεπῶς καὶ τὸ ἀχώριστον αὐτῆς τυπικόν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὀρθογραφία ἐκτὸς τοῦ κανονικοῦ καὶ τυπικοῦ αὐτῆς μερῶν ἀποκτᾶται ἐν πολλοῖς δι' ἕξειος καὶ μιμήσεως, ὑπαγαγὼν τὸν βαρὺν τῆς λεξικολογίας ὄγκον εἰς κατηγορίας, δι' ἀπλουστάτων τινῶν καὶ λίαν εὐμνημονεύτων παρατηρήσεων κατέστησα εὐχερῆ τὴν ὀρθὴν αὐτῶν γραφὴν. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν πολλῶν λέξεων ἡ ριζικὴ ὀρθογραφία διαφεύγει τοὺς μὴ ἐξοικειωθέντας πρὸς αὐτὴν ἔνεκα ὀλι-

Πᾶν ἀντίτυπον, μὴ φέρον τὴν ἰδιόχειρον ἐπογραφὴν τοῦ ποιήσαντος, καταδιώκεται κατὰ τὸν νόμον, ὡς ἐκ τυποκλοπίας προερχόμενον.

V. Αἰμιλίου

γοχρονίου περί τὴν γλῶσσαν ἐνδιατριβῆς, κατέταξα κατ' ἀλφάβητικὴν τάξιν ὑπεροκτακοσίας λέξεις, ἃς ὁ μαθητὴς δι' ἐπανεπιλημμένης ἀναγνώσεως καὶ ἀντιγραφῆς θὰ συνειθίσει νὰ ὀρθογράφη. Ἐν τῇ διατάξει τῆς διδακτικῆς ὕλης προσεπάθησα νὰ καταστήσω τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς ὅσον ἐνεστὶν ἐπαγωγὸν καὶ προσίτην εἰς ὅλα τὰ πνεύματα διὰ μεθόδου ὅλως ἀπλῆς καὶ ἐμπειρικῆς, συμφώνου πρὸς τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν τῆς τρυφερᾶς νεότητος, ἥτις θανασίμως ἀποστρέφεται πᾶν ὅ,τι χρήζει βαθυτέρας ἐξακριβώσεως καὶ ἐρεῦνης. Μία τῶν μεγαλειτέρων ἀτελειῶν τῶν ἡμετέρων γραμματικῶν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης εἶναι, ὅτι οὕτως αὗται τυγχάνουσι συντεταγμένα, ὥστε ὁ μαθητὴς τίθεται ἐν παθητικῇ τινι καταστάσει, τὰ πάντα ἀναμένων παρὰ τοῦ διδασκάλου, οἷα τιτυβίζων χελιδονιδεὺς, καὶ ἄνευ αὐτοῦ οὐδέν. Τὴν μεγάλην ταύτην ἑλλειψὴν διὰ κόπων οὐχὶ μικρῶν προσεπάθησα νὰ ὑπερνικήσω προαγαγὼν εἰς ἕκαστον μάθημα κατάλληλα θέματα πρὸς ἰδίαν τοῦ μαθητοῦ αὐτενέργειαν ἐν τῇ κατ' οἶκον αὐτοῦ ἐπιμελέτῃ. Ἐπὶ τούτου ἐπέμεινα λίαν ἐκ μακρᾶς τῆς πείρας μαθὼν, ὅτι, ὅπως διδασκαλία θεωρητικὴ τῆς ἀριθμητικῆς ἄνευ ἀριθμητικῶν πράξεων εἶναι τι πάντῃ ἀκατανόητον, οὕτω καὶ διδασκαλία γραμματικῆς ἄνευ θεμάτων καὶ παραδειγμάτων πολλῶν, τῆς μαθητικῆς γραφίδος ἐν καθημερινῇ εὕρισκομένης σκοπίμῳ ἐνεργείᾳ, εἶναι τι στείρον καὶ ἄγονον, τοῦ μαθητοῦ τέλος ἐξελεγχόμενου, ὅτι εὕρισκεται ἐν ἐπιπολαίῳ τινὶ θέσει καὶ ὅλως ἐξωτερικῇ σχέσει πρὸς τὰ διδαχθέντα. Ἀποβλέπων εἰς τὰ σοφὰ γραμματολογικὰ ἔργα τῆς πεφω-

τισμένης Εὐρώπης, οἷα λ. χ. τὰ ἀθάνατα ἔργα τοῦ *Larousse* δὲν δύναμαι νὰ ἀμφιβάλλω, ὅτι τὸ ἡμέτερον ἔργον πολλῶν αὐτῶν ὑπολείπεται τό γε νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενον ἀναθεωρῶν ὅμως τὴν περὶ ἡμᾶς γυμνότητα, οὐδαμῶς διστάζω νὰ εἶπω, ὅτι συντεταγμένον ὄν, ἵνα ὡς ἥκιστα καταπονή τὸν μαθητὴν, μεγάλην δὲ τῷ διδασκάλῳ παρέχη ἀνακούφισιν ὡς ἐκ τῆς μεθοδικῆς καὶ ὅλως ἐμπειρικῆς διατάξεως τῆς διδακτικῆς ὕλης, πάσας δὲ περιλαυβάνῃ τὰς χρῆσιμους γραμματολογικὰς γνώσεις ἐν σχετικῶς μικροτάτῳ χώρῳ, ἀποβήσεται λίαν ὠφέλιμον τῇ μαθητικῇ νεότητι, εἰάν οἱ φίλοι συνάδελφοί εἰσαγάγωσιν αὐτὸ εἰς τὸ ἑαυτῶν πρόγραμμα ἔστω καὶ ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος διδασκόμενον σὺν τῇ γραμματικῇ, ἥς ἐστὶ πλήρης συγκεφαλαίωσις ἐν τελείᾳ καὶ πλήρει ἐφαρμογῇ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 23 Αὐγούστου 1891.

Ι. ΑΓΑΚΙΔΗΣ

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΟΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ὁρθογραφικόν λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, τὸ ὅποιον πραγματεύεται περὶ τῆς ὀρθῆς τῶν λέξεων γραφῆς.

Τὸ Ὁρθογραφικόν περιλαμβάνει τὰ περὶ τῆς στίξεως τοῦ λόγου, τὰ περὶ τονισμοῦ, πνευματισμοῦ, συλλαβισμοῦ τῶν λέξεων, τὰ περὶ τῶν μεταβολῶν, τὰς ὁποίας πάσχουσιν αὐταί, εἴτε ἐν συνθέσει μετ' ἄλλων, εἴτε καθ' ἑαυτὰς ἐν συντάξει, τὰ περὶ τῆς σημασίας αὐτῶν ἐκδηλουμένης ἐκ τοιαύδε ἢ τοιαύδε καταλήξεως αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΠΕΡΙ ΣΤΙΞΕΩΣ

Ἡ στίξις τοῦ λόγου εἶναι σπουδαῖόν τι ἐν πάσῃ μὲν γλώσσῃ, ἰδίᾳ δὲ ἐν τῇ ἑλληνικῇ διὰ τὸ πολυσύνθετον, πολύπλοκον καὶ καλλιτεχνικὸν αὐτῆς περὶ τὴν κατασκευὴν τῶν προτάσεων· ἐντεῦθεν ἢ ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ κείμενῳ συχνότατα παρατηρουμένη ποικιλία ἐν τῇ στίξει, ἣτις ἐπιφέρει τοιάνδε ἢ τοιάνδε μεταβολὴν τῆς ἐννοίας. Δυσχερὲς ἄρα καὶ διὰ πρωτοπέρους σπουδαστὰς δυσεπίτευκτος ἡ ἐφαρμογή, ἐὰν ἐπιχειροῦμεν νὰ ὑποδείξωμεν πάντῃ πάσας τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς τοιαύτη ἢ τοιαύδε στίξις μᾶλλον ἀρμόζει ἐν τοιαύδε ἢ τοιαύδε ἐμπλοκῇ τοῦ καλλιτεχνικωτάτου ἑλληνος λόγου. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἡ ὀρθὴ στίξις

τὰ μέγιστα συμβάλλεται, οὐ μόνον εἰς τὴν σπουδὴν καὶ κατανόησιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μετὰ σαφηνείας ἔκθεσιν τῶν ἰδεῶν, ἧτις εἶναι ἡ πρώτη τοῦ λόγου ἀρετὴ, δίδομεν ἑνταῦθα τὰς κυριώτερας περὶ στίξεως ὁδηγίας, ἀρίοντες τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν εἰς τὴν ζῶσαν μὲν τοῦ διδασκάλου διδασκαλίαν, τὴν πείραν δὲ καὶ τὴν σὺν τῇ ἡλικίᾳ καὶ ταῖς γνώσεσι συναίσθησιν τοῦ μαθητοῦ.

Τρία εἶναι τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς στίξεως, ὧν ἡ ὀρθὴ χρῆσις εἶναι τὸ ἀλάνθαστον σημεῖον τῆς περὶ τὴν γλῶσσαν προόδου τοῦ μαθητοῦ· ἡ στιγμὴ (.), ἡ ἄνω στιγμὴ (·) καὶ ἡ ὑποστιγμὴ ἢ κόμμα (,).

Ἡ τελεία στίζεται ἐκεῖ ὅπου τελειῶναι ἡ περίοδος, δηλαδὴ ἐκεῖ ὅπου ἀποτελεῖται τέλειόν τι καὶ πλήρες νόημα· οἷον Γύμναζε σεαυτὸν πόνοις ἰκουσίαις, ὅπως ἂν δύνῃ καὶ τοὺς ἀκουσίους ὑπομένειν.

Ἡ ἄνω στιγμὴ στίζεται ἐκεῖ ὅπου ἀποτελεῖται μὲν τέλειόν τι νόημα, ἀλλὰ τοῦτο στενῶς μετὰ τῶν ἰπομένων συνδέεται μεθ' ὧν ἀποτελεῖ ὅλον τι καὶ πλήρες νόημα. Ἄλλως εἰπεῖν, ἄνω τελεία στίζεται ἐκεῖ ὅπου τελειῶναι ὁ ἀναγνώστης ἢ ὁ ἀγορητὴς τέλειόν τι νόημα, ἵσταται πρὸς στιγμὴν, λαμβάνει τελείαν ἀναπνοὴν, καὶ ἀμέσως συνδυάζει αὐτὸ μετὰ τῶν ἰπομένων, ὥστε νὰ συμπληρωθῇ τελεία καὶ πλήρης ἔννοια· οἷον Πρῶτον μὲν οὖν εὐσέβει τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς μὴ μόνον θύων, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅμοις ἑμμένων· ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῆς τῶν χρημάτων εὐπορίας σημεῖον, τοῦτο δὲ τῆς τῶν τρόπων καλοκἀγαθίας τεκμήριον.

Ἡ ὑποστιγμὴ στίζεται ἐκεῖ ὅπου τελειῶναι ἐκάστη φράσις ἢ πρότασις τῆς περιόδου. Ἐν αὐτῇ ὁ ἀναγνώστης ἢ ὁ ἀγορητὴς λαμβάνει ἀναπνοὴν τινα ἱστάμενος τὸ ἥμισυ τοῦ χρόνου τοῦ ἐν τῇ ἄνω στιγμῇ δαπανωμένου· οἷον Οὕτως ἀριστα χρῆσαι τοῖς φίλοις, ἰὰν μὴ προσμένης τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτὰ πάγγελτος ἐν τοῖς καιροῖς βοηθῆς.

Χρῆσις τῶν σημείων τῆς στίξεως.

Περίοδος λέγεται σύμπλεγμα προτάσεων λογικῶς καὶ γραμματικῶς συνδεδεμένων πρὸς ἀλλήλας.

1) Ἡ περίοδος διαίρεται εἰς δύο, τρία ἢ καὶ πλείοτερα κῶλα στιζόμενα δι' ἄνω στιγμῆς ἐκτός τοῦ τελευταίου, ὅπερ στίζεται διὰ τελείας στιγμῆς· ἕκαστον δὲ κῶλον ὑποδιαίρεται εἰς δύο, τρεῖς ἢ καὶ πλείοτερας προτάσεις στιζόμενας δι' ὑποστιγμῶν ἐκτός τῆς τελευταίας στιζομένης δι' ἄνω στιγμῆς· οἷον· Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος προὔθιθετο, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχῶν ἂν (ἀντὶ τοῦ ἐπίσχον ἂν), ἕως οἱ πλείστοι τῶν εἰωθῶτων γνώμων ἀπεφάναντο, εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ρεθόντων, ἔσυχ' ἂν ἤγον· εἰ δὲ μὴ, τότε ἂν καὶ αὐτὸς ἐπειρώμην, & γινώσκω λέγειν· ἐπειδὴ δὲ, περὶ ὧν πολλάκις εἰρήκασιν οὔτοι πρότερον, συμβαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν, ἡγοῦμαι καὶ πρῶτος ἀναστάς εἰκότως ἂν συγγνώμης τυγχάνειν.

2) Πολλάκις συμβαίνει, ὥστε περίοδος νὰ μὴ διαιρῆται εἰς κῶλα, ἀλλὰ μόνον εἰς προτάσεις· οἷον· Λίτιον δὲ τούτων ἐστίν, ὅτι τῶν ἀγαθῶν οὐδὲν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ παραγίνεται τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ συντίτακται καὶ συνακολουθεῖ ταῖς μὲν δυναστείαις ἀνοσι καὶ μετὰ ταύτης ἀκολασία, ταῖς δὲ ἐνδείαις καὶ ταῖς ταπεινότησι σωφροσύνη καὶ μετριοτήτης, ὥστε χαλεπὸν εἶναι διαγνῶναι, ποτέραν ἂν τις δέξαιτο τῶν μερίδων τούτων τοῖς παισὶν αὐτοῦ καταλιπεῖν.

3) Ἐνίοτε περίοδος τις συνίσταται ἐκ μιᾶς καὶ μόνης προτάσεως, ἡ τοιαύτη περίοδος καταχρηστικῶς λέγεται περίοδος· οἷον· Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνας πυνθανόμενοι βαρῆως ἔφερον.

4) Ἐν πάσῃ περιόδῳ ὑπάρχουσι τόσαι προτάσεις, ὅσαι καὶ ῥήματα, ἐκάστη δὲ πρότασις χωρίζεται τῆς ἄλλης δι' ὑποστιγμῆς· ἰὰν ὅμως πρότασις τις ἐπέχει τόπον πτώσεως ἢ στενῶς συνδέεται μετὰ τῆς ἰπομένης διὰ τινος τῶν συνδέσμων, συμπλε-

κτικῶν ἢ διαζευκτικῶν, ἢ τοιαύτη πρότασις λέγεται σύνθετος καὶ στίζεται διὰ μιᾶς μόνης ὑποστιγμῆς· οἶον· Αἰρήσει Θεαίτητον ἢ εἷτις ἄλλος ἔστι σοι κατὰ νοῦν· (=ἢ ἄλλον τινα). Ἐπανηρώτων Σωκράτη ὃ μὴ ἐμεμνήμην· (=τό μὴ μεμνημένον). Καὶ αὐτοὶ τε ἐμάχοντο καὶ τοὺς ἄλλους παρεκκελεύοντο. Δέον τὸν στρατιώτην φοβέσθαι μᾶλλον τὸν ἄρχοντα ἢ τοὺς πολεμίους, εἰ μέλλοι ἢ φυλακὰς φυλάξειν ἢ φίλων ἀρέξασθαι ἢ ἀπροφασίστως ἰέναι ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Δύο ποιῶν καιροῦ ποῦ λέγειν ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς ἢ περὶ ὧν ἀναγκαῖον εἰπεῖν.

5) Συχνότατα συμβαίνει νὰ λείπῃ τὸ ρῆμα τῆς προτάσεως, καὶ ὑπάρχωσι δὲ ἄλλοι τινὲς τῶν ὄρων αὐτῆς ἢ καὶ μόνος ὁ σύνδεσμος ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ ρῆμα τὸ ἐννοούμενον, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀποτελεῖται τελεία πρότασις στιζομένη δι' ὑποστιγμῆς· οἶον· Πρὸς Θεῶν, τίς οὕτως εὐθήης ἐστὶν ὑμῶν, ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκείθεν πόλεμον δεῦρο ἤζοντα, ἂν ἀμελήσωμεν· (ἐνν. τὸ ρ. λέγω, ἰκετεύω πρὸς Θεῶν). Ἔστι λοιπὸν, οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλῶν δέη, **πολλά**, (ἔστι λοιπὸν πάντας εἰσφέρειν), **ἂν ὀλίγων**, (δέη) ὀλίγα.

5) Εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ρηθέντων, ἡσυχίαν ἂν ἦγον, **εἰ δὲ μή**, τότε ἂν καὶ αὐτὸς κτλ. (ἐνν. τὸ ρ. ἤρεσκε).

6) Τὸ ἀπαρέμφατον ἢ ἀπαρέμφατα θεωρούμενα ὡς ἀντικείμενα τοῦ ρήματος εἶναι ἀχώριστα ἀπὸ τοῦ ρήματος ἐξ οὗ ἐξαρτῶνται, τὸ ἀπόλυτον ὁμῶς ἀπαρέμφατον, δηλαδὴ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ ρήματος, ἀλλ' ἐκ τῶν συνδέσμων ὡς καὶ ὥστε σχηματίζει ἰδίαν πρότασιν δευτερεύουσαν, χωριζομένην, ὡς εἰκός, ἐκ τῆς κυρίας δι' ὑποστιγμῆς· οἶον· Οὐδεὶς εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ἀνοίας, ὥστε πιστεύειν μὴ εἶναι Θεόν. Πολλὴν κραυγὴν ἐποίησαν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν.

7) Τῶν μετοχῶν αἱ μὲν ἑτεροεπίθετοι χωρίζονται δι' ὑποστιγμῆς, αἱ δὲ ὁμοεπίθετοι, ἐὰν μὲν συνδέωνται διὰ συνδέσμων, δὲν χωρίζονται δι' ὑποστιγμῶν, ἐὰν δὲ δὲν συνδέωνται, χωρίζονται· οἶον·

Οὐδένα δὲ χρόνον διαλείπουσιν ἢ στρατεύοντες ἐπὶ τινὰς ἢ μαχόμενοι πρὸς τινὰς ἢ βοηθοῦντες τοῖς ἀπολλυμένοις αὐτῶν. (Ὅμοιοίδεις, κατηγορ.).

7) Ἦν ἐν τῷ στρατιώματι τῶν Ἀθηναίων πάντα ὁμοῦ ἀκούσαι, ὀλοφθαλμῶς, βοή, **νικῶντες, κρατούμενοι**, ἀλλὰ ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ μέγα στρατόπεδον ἀναγκάζοιτο φθίγγεσθαι. (Ὅμοιοίδεις ἀλλ' ἀτυνδῆτως ἐκπερόμεναι).

Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον ἀρχαίως εὐθὺς καθισταμένου, καὶ ἐλπίδας μέγαν τι εἶσθαι. (Ἐτεροεπίθετοι).

Ἐποστιγμῆ στιζεται καὶ ἐν ταῖς ἀκολουθοῦσι περιστάσεσιν.

8) α'. Πρὸ καὶ μετὰ τοὺς ἐπιξηγηματικούς διορισμούς· οἶον· ὁ κοινὸς ἰατρός σὶ θεραπεύσει, **χρόνος**.

9) β'. Πρὸ καὶ μετὰ τὰς παρεντεθειμένας προτάσεις· οἶον· Ἐπαγγελλόμεθα δὲ Ἀρσίω, **ἐὰν ἐνθάδε ἔλθῃ**, εἰς τὸν θρόνον τὸν βασιλείου καθιεῖν αὐτόν.

10) γ'. Πρὸ καὶ μετὰ τὴν γενικὴν ἀπόλυτον· οἶον· **τούτων** πραγθέντων, ἀπῆι ὁ Κύρος.

11) δ'. Πρὸ καὶ μετὰ τὰς κλητικὰς προσφωνήσεις· οἶον· Οὐτα μὲν, ὦ Κλέαρχε, ἄλλος ἄλλὰ λέγει.

12) ε'. Πρὸ καὶ μετὰ τὴν αἰτιατικὴν ἀπόλυτον τὴν μετὰ τοῦ ὡς καὶ ὡσπερ ἐκπερόμενην· οἶον· Τοὺς υἱεὶς οἱ πατέρες ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων εἰργουσί, ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν **ὀμιλίαν** ἀσκήσιν **οὔσαν** τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατέλυσιν.

13) στ'. Ὅταν ἐν τινι προτάσει ὑπάρχωσι δύο, τρία ἢ πλείοτερα ὑποκείμενα, ἀντικείμενα, κατηγορούμενα, προσδιορισμοί, χωρίζονται δι' ὑποστιγμῆς, ἐὰν δὲν συνδέωνται διὰ τινος τῶν συμπλεκτικῶν ἢ διαζευκτικῶν συνδέσμων· οἶον· Σωκράτης, Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης ἦσαν σοφοί. Αἱ κύνες εἰσὶν ἰσχυραί, μεγάλαι, ποδώκεις, οὐκ ἄψυχοι. Ὅρων

Φαίδρους, Ἀγάθωνας, Ἐρουξιμάχους, Πανδανίας, Ἀριστοδήμους τε καὶ Ἀριστοφάνους. Τὸ θάρσος ἀμίλειάν τε καὶ ῥαθυμίαν καὶ ἀπειθειαν ἐμβάλλει. Ἡ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ θεῖος Ὀδυσσεύς. Ἡ ξένος ἢ καὶ τις πολίτης.

Ἐφαρμογή.

ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ διδασκάλου ὁ μαθητὴς θέλει στίξει ἐπὶ τοῦ μελανοπίνακος τὰς ἀκολουθοῦσας περιόδους, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω πρὸς αὐτὰς ἀναλογουσίαν. Οἱ ἀριθμοὶ ἀνταποκρίνονται πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἀναλόγων προτάσεων καὶ περιόδων.

1) Ὅμως δὲ τῆς ἐμῆς προθυμίας οὐδὲν ἐλλείπειται ὑπὲρ τε τῶν ἱερῶν ἢ οὗτοι τὰ μὲν ἀπέδοντο τὰ δὲ εἰσιόντες ἐμίαινον ὑπὲρ τε τῆς πόλεως ἢ μικρὰν ἐποίουν ὑπὲρ τε τῶν νεωρίων ἢ καθείλον ὑπὲρ τε τῶν τεθνεώτων οἷς ὑμεῖς ἐπειδὴ ζῶσιν ἐπαρῦσαι οὐκ ἠδύνασθε ἀποθανοῦσι βοηθήσατε οἶμαι δ' αὐτοὺς ὑμῶν τε ἀκροᾶσθαι καὶ ὑμᾶς εἰσεσθαι τὴν ψῆφον φέροντας στοχαζομένους ὅσοι μὲν ἂν τούτων ἀποψηρίσθητε θάνατον καταγνώσεσθε αὐτῶν ὅσοι δ' ἂν παρὰ τούτων δίκην λάβωσιν ὑπὲρ αὐτῶν τὰς τιμωρίας πεποιημένους.

2) Ἀπορῶ δὲ πότερον ὑπολάβω μηδὲν ὑμῖν μέλειν περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων ἢ φροντίζειν μὲν αὐτῶν εἰς τοῦτο δ' ἀναισθησίας ἔχειν ὥστε λαυθάνειν ὑμᾶς εἰς ἕσπιν ταραχὴν ἢ πόλις καθίστηκεν.

3) Ἀνάγκη προαιρεῖσθαι τῶν εὐεργεσιῶν τὰς διὰ τὸ μέγεθος ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων καὶ πάλαι καὶ νῦν καὶ πανταχοῦ καὶ λεγομένας καὶ μνημονευόμενας.

4) Οὐμός πατὴρ Κέραλος ἐπίεσθη μὲν ὑπὸ Περικλίου εἰς ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι ἔτη δὲ τριακοντα ἔφυγε καὶ οὐδενός πώποτε οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδικασθημεθα οὔτε ἐφύγομεν ἀλλ' οὕτως ἐφυγόμεν δημοκρατούμενοι ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαρτάνειν μήτε ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι.

4) Ἡ λέγει τι σιγῆς κρείττον ἢ σιγὴν ἔχει.

4) Ὁ μὲν οὖν παρῶν κειρὸς ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι μόνον οὐχὶ λέγει φωνὴν ἀρεῖς ὅτι τῶν πραγμάτων ἡμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτίον ἐστίν.

5) Εἰ μὲν ἀληθῆ σώζου εἰ δὲ ψευδῆ δίκην δός.

6) Οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἀποθνήσκουσιν ἐτόλμων ὥστε μὴ τὴν πόλιν ἀδοξείν.

6) Ἐνιτύγχανον τέττορις καὶ αὐλώσιν ὡς μὴ δύνασθαι διαβάνειν.

7) Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνας πυνθανόμενοι βεβαίως ἔριπον.

7) Ὁ δὲ Κύρος ὑπολαβὼν τοὺς φεύγοντας συλλέξας στράτευμα ἐπολιόρκει Μίλητον.

7) Ἦλθον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν Θρᾷκες καὶ Σκύθαι μισοῦντες μὲν ἔπεν τὸ τῶν Ἑλλήνων γένος ἰδίχ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐγκλήματα ποιεῖσθαι νομίζοντες πρὸς μὲν μὲν πόλιν κινδυνεύσειν ἀπάσων δὲ ἕνα κρατήσιν.

8) Ὁ θάνατος τυγχάνει ὧν δυοῖν πραγμάτων διήλυσις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

8) Τὸ δίκην δίδόναι μεγίστου κακοῦ ἀπαλλαγὴ ἐστὶ πονηρίας.

9) Οἱ Πέρσαι ὧν ἂν γνώσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι μὴ ἀποδιδόντα δὲ κολάζουσιν.

10) Λάβε γραμματεῦ τὸ ψήφισμα καὶ ἀνάγνωθι.

11) Μέγιστον δ' αὐτοῖς συνεβέλλετο πρὸς τὸ καλῶς οἰεῖν τὴν πόλιν ὅτι δυοῖν ἰσοτήτων νομιζομένων εἶναι καὶ τῆς μὲν ταύτων ἀπασιν ἀπονειμούσης τῆς δὲ τὸ προσήκον ἐκάστης οὐκ ἠγνόουν τὴν χρησιμωτέραν.

12) Πολλοὶ τῶν ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν ὡς περ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους.

13) Οὐδαμῶς οὐδέποτε κάκιον ἐπολιτεύθημεν.

13) Σωκράτης καὶ Ζήνων καὶ Παρμενίδης διαλέχθησαν.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θέλει στίξει προσηκόντως τὰς ἐπομένους περιόδους, ἀντιστοιχοῦσας πρὸς τὰς προηγουμένας. Χάριν δ' εὐκολίας τῶν μαθητῶν ὁ διδάσκαλος δύναται γενικῶ τῷ τρόπῳ νὰ ἐρμηνεύσῃ αὐτάς, διορθῶν δὲ καὶ βαθμολογῶν κατ' οἶκον ἐκάστω τὸ θεματογράφημα ἑνὸς ἐκάστου θέλει τοῖς τὸ ἐπιστρέφει.

1) Εὐχομαι γὰρ τῇ Ἀθηνᾷ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς καὶ τοῖς ἥρωσι τοῖς κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἰδρυμένοις εἰ μὴ εἰσηγγέλκα Λεωκράτην δικαίως καὶ κρίνω τὸν προδόντα αὐτῶν καὶ τοὺς νεῶς καὶ τὰ ἴδη καὶ τὰ τιμῆνη καὶ τὰς ἐν τοῖς νόμοις θυσίας ἐμὲ μὴ ἄξιον ἐν τῇ τήμερον ἡμέρᾳ τῶν Λεωκράτους ἀδικημάτων κατήγορον ποιῆσαι ὃ καὶ τῷ δήμῳ καὶ τῇ πόλει συμφέρει ὑμᾶς δὲ ὡς ὑπὲρ πατέρων καὶ παιδῶν καὶ γυναικῶν καὶ ἱερῶν βουλομένους καὶ ἔχοντας ὑπὸ τῆ ψήφῳ τὸν προδόντα ἀπάντων τούτων ἀπαραιτήτους δικαστὰς μὴ παρέχοντας συγγνώμην καὶ νῦν καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον γενέσθαι τοῖς τὰ τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα παρνομοῦσιν εἰ δὲ τὸν ἐγκαταλιπόντα τὴν πόλιν καὶ τὰ ἱερὰ εἰς τούτον τὸν ἀγῶνα καθίσταμι σωθῆναι αὐτὸν ἐκ τοῦ κινδύνου καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ ὑρ' ὑμῶν τῶν δικαστῶν.

2) Ἦδη δὲ τινες ἀκούσαντές μου ταῦτα διεξιόντες ἐπήρσαν μὲν ὡς οἷόν τε μάλιστα καὶ τοὺς προγόνους ἐμακάρισαν ὅτι τὸν τρόπον τούτον τὴν πόλιν διέφυγον οὐ μὴν ὑμᾶς γε ἦσαντο πεισθήσεσθαι χρῆσθαι τούτοις ἀλλ' αἰρήσεσθαι διὰ τὴν συνήθειαν ἐν τοῖς καθιεστηκόσι πράγμασι κακοπαθεῖν μᾶλλον ἢ μετὰ πολιτείας ἀκριβειστέρως ἀμεινον τὸν βίον διαίγειν.

3) Καὶ μηδεὶς οἴεσθω με δυσκόλως διακείσθαι πρὸς τοὺς ταύτην ἔχοντας τὴν ἡλικίαν.

4) Τίχ' οὖν ἂν τις θαυμάσαιε τί βουλόμενος ἀντὶ τῆς πολιτείας τῆς οὗτω πολλὰ καὶ καλὰ διαπεπραγμένης ἐτέραν ὑμᾶς πείθω μεταλαβεῖν καὶ τίνος ἕνεκα νῦν μὲν οὕτω καλῶς ἐγκεικωρίακα

τὴν δημοκρατικὴν ὅταν δὲ τόχῳ πάλιν μεταβαλὼν ἐπιτιμῶ καὶ κατηγορῶ τῶν καθιστώτων.

4) Καὶ ὅταν μὲν δὴ πάντες μένουσι περὶ τὰ ἀρχαῖα ὅταν δὲ ἐξίη βασιλεὺς ἐπὶ θήραν ἐξάγει τὴν ἡμίσειαν τῆς φυλακῆς ποιεῖ δὲ τοῦτο πολλάκις τοῦ μηνός.

4) Καὶ ὅσον δὲ τοῦτο ἔχουσιν οἱ τηλικούτοι ὅτι ἂν θηράσωσιν εἰ δὲ μὴ τὸ κάρδαμον. Τέρως ἴσθιν εἰ τις εὐτύχηκε διὰ βίου.

4) Χρῶ τοῖς εἰρημαίοις ἢ ζήτει βελτίῳ τούτων.

5) Διήρηται δὲ αὕτη ἡ ἀγορὰ ἢ περὶ τὰ ἀρχαῖα εἰς τέτταρα μέρη τούτων δ' ἴσθιν ἐν μὲν πασὶν ἐν δὲ ἐφήβοις ἄλλο τελείους ἀνδράσις ἄλλο τοῖς ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονόσιν.

5) Διογένης ἐλεγεν οἱ μὲν ἄλλοι κύνες τοὺς ἔχθρους δάκνουσιν ἐγὼ δὲ τοὺς φίλους ἵνα σώσω. Εἰ τις καὶ ἄλλος ἀνὴρ καὶ Κύρος ἄξιός ἐστι θαυμάζεσθαι.

5) Πρὸς τὸν πυθόμενον ποῖα ὄρα δει ἀριστὰν εἰ μὲν πλούσιος ἔρα ὅταν σίλη εἰ δὲ πένης ὅταν ἔχη.

5) Ὁ μὲν οὖν παρὼν κειρὸς ὡ ἀνδρες Ἀθηναῖοι εἴπερ ποτὲ πολλὰς βουλῆς καὶ φροντίδος δαίται.

6) Πᾶν ποιοῦσιν ὥστε δίκην μὴ διδόναι.

6) Χρὴ πάντα ποιεῖν ὥστε ἀρετῆς καὶ φρονήσεως μετασχεῖν.

7) Δειπνῶν δὲ ὁ Ἀστυάγης σὺν τῇ θυγατρὶ καὶ τῷ Κύρῳ βουλόμενος τὸν παῖδα ὡς ἔδιστα δειπνεῖν ἵνα ἤττον τὰ οἴκαδε ποθεῖν προσήγαγεν αὐτῷ καὶ παροψίδας καὶ παντοδαπὰ ἐμβάματα καὶ βρώματα.

7) Οὐδένα δὲ χρόνον διαλείπουσιν ἢ στρατεύοντες ἐπὶ τινὰς ἢ μαχόμενοι πρὸς τινὰς ἢ βοηθοῦντες τοῖς ἀπολλυμένοις αὐτῶν.

7) Δεῖ τοίνυν ὑμᾶς συνέχεσθαι τὰ πράγματα καὶ πρεσβευσμένους ἐρ' ἢ δεῖ καὶ στρατευομένους αὐτοὺς καὶ παροξύνοντας τοὺς ἄλλους ἀπαντας λογιζομένους εἰ Φίλιππος λάβοι καθ' ἡμῶν τοιοῦτον κειρὸν καὶ πόλεμος γένοιτο πρὸς τῇ χώρᾳ πῶς ἂν αὐτὸν οἴεσθε ἰτοίμως ἐρ' ὑμᾶς ἔλθειν;

- 8) Εἰς οἰωνός ἀριστος ἀμύνεσθαι περί πύτρης.
- 8) Σχεδόν τι οὕτω διακείμεθα ποτέ μιν γαλῶντες ποτί δι δακρύνοντες.
- 8) Τοῦτό ἐστι τό δίκαιον τό προσήκον ἐκάστῳ ἀποδίδόναι.
- 9) Οἱ τύραννοι πλούσιον ἢ ἄν βούλωνται παραχρῆμα ἰποίησαν.
- 9) Ὁ δὲ πρόξενος ἔτυχε γάρ προσίων ἔθετο τὰ ὄπλα.
- 9) Ἐπραξεν οὗτος τοιαῦτα δι' ἃ ὑπ' ἑμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται ὑπό τε ὁμῶν ἢν θεός θέλη δικαίως τιμωρηθῆσεται.
- 10) Εἰπέ μοι τί φειδόμεθα τῶν λίθων ὧ δημόται;
- 11) Τῶν μὲν ἀθλητῶν δις τοσαύτην ρώμην λαβόντων οὐδὲν ἄν πλέον γίνοντο τοῖς ἄλλοις ἰνός δ' ἀνδρός εὐ φρονέσαντος ἅπαντες ἄν ἀπολαύσειαν οἱ βουλόμενοι κτλ.
- 11) Ἴσται γάρ τοῦτο δήπου ὅτι μελλόντων αὐτῶν ἑτέρους τινὰς ἐλπίζόντων ποιῆσαι ταῦτα αἰτιωμένων ἀλλήλους κρινόντων πάλιν ἐλπίζόντων σχεδόν ταῦτά ἅπερ νυνὶ ποιοῦντων ἅπας ὁ χρόνος διεληλυθεν.
- 12) Πύχετο πρὸς τοὺς θεοὺς ἀπλῶς τὰγαθὰ δίδόναι ὡς τοὺς θεοὺς κάλλιστα εἰδύτας ὑποτα τὰγαθὰ ἴστιν.
- 12) Οὐδὲν ἴτι ἄλλο οἰωνιζόμενοι ἰπορεύοντο ὡς οὐδὲνα λήσοντα τὰ τοῦ θεοῦ σημεῖα.
- 13) Καὶ Ἕλληνες καὶ Βάρβαροι θεοὺς νομίζουσιν.
- 13) Ἀγχιλάῳ ἑαυτὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν δύναμιν ἐνεχείρισεν.
- 13) Ἐστρατήγει τῶν νεῶν Ἀριστεύς καὶ Καλλικράτης καὶ Τιμάνωρ.

Σημ.—Πρὸς ἀσκῆσιν τῶν μαθητῶν ἐν τῇ στίξει ὁ διδάσκαλος δύναται νὰ ὑπαγορεύῃ εἰς αὐτοὺς κατάλληλα καὶ ἐκλεκτὰ τεμάχια ἐκ τε τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἑλληνικῆς.

Ἐρωτήσεις.

Ποῦ στίζεται ἡ τελεία στιγμή, ἡ ἀνωσ στιγμή, ἡ ὑποστιγμή; Εἰς τί διαιρεῖται περίοδος τις; Τὸ κῶλον εἰς τί ὑποδιαιρεῖται; Ὅσαι αἱ περίοδοι διαιροῦνται εἰς κῶλα; Τίς ὀνομάζεται καταχρηστική περίοδος; Πῶς διακρίνομεν πόσας προτάσεις ἔχει περίοδος τις καὶ ἐπομένως τὰς ὑποστιγμὰς αὐτῆς; Τίς λέγεται σύνθετος πρότασις καὶ πῶς στίζεται αὕτη; Ποῖον ἀπαρίμωτον χωρίζεται δι' ὑποστιγμῆς ἐκ τῆς κυρίας προτάσεως; Ἐν τίσιν ἄλλαις περιστάσει τίθεται ὑποστιγμή;

Σημ.—Τὸ περί στίξεως κεφάλαιον δύναται ὁ διδάσκαλος νὰ ἀφήσῃ τελευταῖον ἐν τῇ κατωτέρᾳ τάξει τοῦ σχολείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΓΡΑΠΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ

Ἐκτός τῶν τριῶν σημείων τῆς στίξεως ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ μεταχειρίζομεθα καὶ ἄλλα τινὰ σημεῖα. Ταῦτα εἰναι τὰ ἑξῆς:

α'. Τὸ Ἐρωτηματικόν (;), τὸ ὅποιον γράφομεν μετὰ τὰς ἐρωτηματικὰς προτάσεις ἢ περιόδους· οἷον· Τίς κρούει τὴν θύραν; Ἄλλ' ὅταν τί ποιήσωσι, νομίμεις τοὺς θεοὺς φροντίζεῖν;

β'. Τὸ Ἐπιφωνηματικόν (!), δι' αὐτοῦ σημαίνομεν λύπην, χαρὰν, θαυμασμόν κτλ. Οἷον· Οἴμοι! τῷ ταλαιπώρῳ καὶ ἀθλίῳ πτηνῷ! Εὐοί! οὐδὲν τοῦ πέτεσθαι γλυκύτερον! βεβαί τῆς εὐδαιμονίας! φεῦ! αἰαί, αἰαί! ὦ πόποι! ἦ μέγα πένθος Ἀχαιῶν γαίην ἰκάνει. Δαίμων! οἶα δεινὰ πάσχω!

γ'. Τὸ Ἀποσιωπητικόν (. . .), τοῦτο μεταχειρίζομεθα ὅταν ἀποσιωπώμεν ἢ δυσχερῆσόν τι ἢ αἰσχρὸν ἢ μέγα τι καὶ περιβόητον. Ἄλλ' ἑμοὶ μὲν . . . οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἔρχόμενος τοῦ λόγου. Εἰ μὲν δώπουσι γέρας μεγάλουμοι Ἀχαιοί. . . Καὶ μὲν ἄν σε λάβω ποτί. . .

δ'. Τὸ Εἰσαγωγικόν (κ κ), δι' αὐτοῦ περικλείομεν λόγον τρίτου τινὸς ἀναφερόμενον αὐτολεξεί· οἷον· Ὁ Σωκράτης εἶπε·

«Γνωθι σαυτόν»· «Οὐδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζεν», ἀπεκρίνατο τῷ Κροίσῳ ὁ τῶν Ἀθηναίων νομοθέτης.

ε'. Ἡ Παρίνθεσις (), ἐν αὐτῇ ἐγκλείομεν λέξεις ἢ φράσεις διασαφητικὰς ἄλλων προηγουμένων, ἢ δευτερεύουσιν πρῶτασιν· οἷον· Εἶτα τὴν ἐπ' Ὀρεὸν ἔξοδον (οὐκίτι πρῆσθειαν). Ὡς γὰρ ἠγγέλθη Φίλιππος ἀσθενῶν ἢ τεθνηὼς (ἦλθε γὰρ ἀμρότερα). Ἐξήειτε, ἰδοθηεῖτε (ἵνα τὰ ἐν μέσῳ παραλείψω), οὕτως οἰκείως ὁμοίως ἰδέχοντο.

ς'. Ἡ Παῦλα (—), δι' αὐτῆς σημειοῦμεν, ὅτι ἡ σειρά τοῦ λόγου διεκόπη· εἶναι δ' ἐν χρήσει μάλιστα ἐν τοῖς διαλόγοις· οἷον· Ἄλλ' εἰπέ, ὦ γαθί, τίς αὐτοὺς ἀμείνους ποιεῖ;—Οἱ νόμοι.— Ἄλλ' οὐ τοῦτο ἔρωτῶ, ὦ βέλτιστε, ἀλλὰ κτλ.

ζ'. Τὸ Διαλυτικὸν (·), τοῦτο γράφομεν ἐπὶ τοῦ ι καὶ υ, ὅταν προφέρωνται χωριστὰ· οἷον· αῦλος, ἀίδιος.

η'. Ἡ Παράγραφος (§), δι' αὐτῆς λόγον τινὰ ἐκτεταμένον χωρίζομεν εἰς μικρότερα μέρη.

θ'. Ἡ Ἀγκύλη [], ἐντὸς αὐτῆς γράφομεν νόθα χωρὶς συγγραφῆων ἢ ἀχρηστούς ἐν τῇ Ἀττικῇ τύποις καὶ λέξεις· οἷον [τίμα] τίμα, [πλόος] πλοῦς.

ι'. Ἡ Ἀπόστροφος ('), αὐτὴ γράφεται ἀντὶ τοῦ ἀποστραφέντος φωνήεντος· οἷον· ἀλλ' ἐγὼ δεῖν' ἔπαθον.

ια'. Ἡ Κορωνίς ('), αὐτὴ γράφεται ἐπὶ τοῦ φωνήεντος τὸ ὅποιον προῆλθεν ἐκ κρήσεως· οἷον· κἀγῶ, κἀπειτα.

ιβ'. Τὸ Ὑφέν (̄), δι' αὐτοῦ σημειοῦμεν τὴν συνεκράνησιν δύο φωνηέντων· οἷον· εὐγεως, ὕφειως· παιδιχέ μ'.

Ἑρωτήσεις.

Πότε μεταχειρίζομεθα τὸ ἑρωτηματικόν, ἐπιφωνηματικόν, ἀποσιωπητικόν, εἰσαγωγικόν, διαλυτικὸν σημεῖον; Πότε μεταχειρίζομεθα τὴν παῦλαν, τὴν παρίνθεσιν, τὴν παράγραφον, τὴν ἀγκύλην, τὴν ἀπόστροφον, τὴν κορωνίδα; Τίς ἢ χρῆσις τοῦ ὕφεν ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΠΤΩΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΚΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ Β' ΑΤΤΙΚΗΣ

	Α' Κλίσις.				Β' Κλίσις.		Γ' Κλίσις.	
Ὄν.	ος	ης	ῆ	η	ος	ον	—	—
Γεν.	ου	ου	ος(ης)	ης	ου	ου	ος	ος
Δοτ.	ῶ	ῆ	ῆ(ῆ)	ῆ	ῶ	ῶ	ῶ	ῶ
Αἰτ.	ῶν	ῆν	ῆν	ῆν	ον	ον	ζ(ν)	—
Κλητ.	ῆ	ῆ(ῆ)	ῆ	ῆ	ε(ος)	ον	—	—
Ὄν. Αἰτ.	ῆ				ου		ε	
Γεν. Δοτ.	αἶν				οἶν		οἶν	
Ὄν.	ῆ				ος	ος	ος	ος
Γεν.	ων				ων	ων	ων	ων
Δοτ.	αἶς				οἶς	οἶς	οἶς	οἶς
Αἰτ.	ῆς				οῦς	ος	ος	ος
Κλητ.	ῆ				οἶ	ος	ος	ος
Ὄν.	ος	ων		—		ῶ	ῶ	
Γεν.	ου	ου		ου		ων	ων	
Δοτ.	ῶ	ῶ		ῶν		ῶς	ῶς	
Αἰτ.	ῶν	ῶν		—		ῶς	ῶς	
Κλητ.	ῶς	ῶν		—		ῶ	ῶ	

Χρόνος τῶν πτωτικῶν καταλήξεων.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος τῶν πτωτικῶν καταλήξεων, τὰς ὁποίας ὁ μαθητὴς πρέπει νὰ μάθῃ καλῶς καὶ ἀπὸ μνήμης νὰ γράψῃ ἀσφαλῆστατα καὶ τάχιστα μετὰ τοῦ σημείου τοῦ μακροῦ ἢ τοῦ βραχέος, εὐληπτοὶ καὶ εὐμνημόνευτοὶ καθίστανται οἱ ἀκόλουθοι σύντομοι κανόνες.

α'. Τὸ ας τῆς α' κλίσεως εἶναι μακρόν.

β'. Τὸ η τῆς δοτικῆς τοῦ ἑνικ. ἀριθμοῦ καὶ τὸ δοικόν α εἶναι μακρά.

γ'. Τὸ α τῆς ἐν. κλητικῆς τῶν εἰς τις, πης, τρίτης, μέτρης, πόλης, ὄνης, λάτρης εἶναι βραχύ.

δ'. Αἱ καταλήξεις ι α ας τῆς γ' κλίσεως εἶναι βραχεῖαι.

ε'. Τὰ δίχρονα ἐν τῷ τέλει τῶν οὐδετέρων εἶναι βραχεῖα.

ς'. Ἡ ἐν. αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ ἔχει καὶ τὸν τόνον καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐν. ὀνομαστικῆς.

ζ'. Ὅπου ἐν τῇ β' κοινῇ κλίσει ὑπογράφεται ἢ προσγράφεται τὸ ι ἐν τῇ β' ἄττικῃ πάντοτε ὑπογράφεται.

η'. Αἱ δίφθογγοι οἰ καὶ αἰ ἐν τῷ τέλει τῶν ὀνομάτων εἶναι βραχεῖαι.

Ἐφαρμογή.

Ὁ μαθητὴς θέλει γράφει ἐπὶ τοῦ μελανοπίνακος ἐνώπιον τοῦ διδασκάλου τὰς εἰρημένας καταλήξεις, ἔπειτα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν καὶ ὁδηγίαν αὐτοῦ θέλει ἐφαρμόσει τοὺς ἀνωτέρω η' ἀπλουστάτους κανόνας δακτυλοδεικτῶν τὰς μακρὰς καὶ τὰς βραχεῖας καταλήξεις μέχρι τελείας ἀντιλήψεως.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θέλει γράφει καθ' ὅλας τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τῶν τεσσάρων κλίσεων τὰ ἀκόλουθα ὀνόματα ἐπιτιθεὶς ἐπὶ τῶν καταλήξεων τὸ ἀνήνον χρονικὸν σημεῖον ἐκτὸς τοῦ α τῆς ἐν. ὀν. αἰτ. καὶ κλητικῆς τῶν θηλυκῶν τῆς α' κλίσεως.

Ταμίης, πολίτης, σοφία, θάλασσα, τιμὴ, ὁ διδάσκαλος, ἡ ἀμπέλος, δένδρον, ἄρπαξ, πατρίς, ἡ ἀμνός, ἰλίς, μέλι, γράμμα, ἄρπξ, ρήτωρ, Ἑλλήν, ὁ ἀξιόχρεος, ἡ εὐγενής, τὸ ἀξιόχρεον, ὁ ἰατρός, οὐρανός, ξύλον, σταφυλή, δόξα, οἰκία, μαθητής, σάρισσα, καρχαρίας, ἡ πλάξ, ὁ πίναξ, ὁ λιμὴν, ἀλώπηξ, ἡ λαΐλαψ, πνεῦμα, ὕδωρ, ὁ λέως, ἡ ἄως, τὸ εὐγεῖον, πονηρία, γέρον, ὠραιότης, σαρροσύνη, ὁ τεθηκώς-ότος, ὁ αἰθέρ, ἡ κάλωσ, ὁ γίγας, ὁ λέων, ὁ ἄρξων.

Ἐρωτήσεις.

Τίνες καταλήξεις τῆς α' κλίσεως εἶναι μακραὶ; τίνες βραχεῖαι; τίνες καταλήξεις τῆς γ' κλίσεως εἶναι βραχεῖαι; τίνα χρόνον ἔχει ἡ ἐν.

ὄνομα αἰτ. καὶ κλητικὴ; Κατὰ ποῖον κανόνα τὰ ὀνόματα μέλι, πέπερι, ἄστρ, εἶμα ἔχουσι τὸ δίχρονον βραχύ; Τίνες πτώσεις τῆς β' ἄττικῆς ἔχουσιν ὑπογεγραμμένην;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΤΗΣ ΕΝΙΚΗΣ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΙΣ Α ΘΗΛΥΚΩΝ ΤΗΣ Α' ΚΛΙΣΕΩΣ

Ἐν τῷ ἀνωτέρω πίνακι τῶν πτωτικῶν καταλήξεων ἐσημειώθη, ὅτι τὸ ἔ τῆς ἐν. ὀνομαστικῆς αἰτιατικῆς καὶ κλητικῆς τῶν θηλυκῶν τῆς α' κλίσεως ἄλλοτε εἶναι μακρὸν καὶ ἄλλοτε βραχύ. Ἐκ τῆς ἀντιπαράθεσις τῶν ἀκολουθῶν κανόνων ὁ προσεκτικὸς καὶ φιλομαθὴς μαθητὴς εὐκόλως θέλει διακρίνει πότε τὸ α εἶναι μακρὸν καὶ πότε βραχύ.

Κανὼν α'. Ὅσα θηλυκὰ ἐπίθετα ἔχουσι τὸ ἀρσενικὸν δευτερόκλιτον, ἔχουσι τὸ α μακρὸν οἶον ὠραῖα (ὠραῖος).

β'. Ὅσα θηλυκὰ ἐπίθετα ἢ μετοχαὶ ἔχουσι τὸ ἀρσενικὸν τρίτεκλιτον, ἔχουσι τὸ α βραχύ οἶον πάσα (πάσ-ντός), λιποῦσα (λιπών-όντος).

γ'. Πάντα τὰ ὀξύτονα ἔχουσι τὸ α μακρὸν οἶον σαια, ὄργυια.

δ'. Πάντα τὰ προπαροξύτονα ἔχουσι τὸ α βραχύ οἶον ἰέρεια, θάλασσα, ἄμαξ.

ε'. Τὰ εἰς ἰα καὶ οἰα ἐπὶ τῆς παραληγοῦσας τονιζόμενα ἔχουσι τὸ α μακρὸν οἶον κακία, Τροία.

στ'. Τὰ εἰς εια καὶ οια προπαροξύτονα ἔχουσι τὸ α βραχύ οἶον εὐγένεια, εὐνοια.

ζ'. Τὰ εἰς εια παραγόμενα ἐκ τῶν εἰς εὐω ρημάτων ἔχουσι τὸ α μακρὸν οἶον βασιλεύω, βασιλεία.

η'. Τὰ εἰς αια καὶ υια δισύλλαβα ἔχουσι τὸ α βραχύ οἶον μαία, μύια.

θ'. Τὰ εἰς αἰα ὑπερδισύλλαβα ἔχουσι τὸ α μακρὸν οἶον περικεφαλαίᾳ, σημαίᾳ.

ι'. Τὰ εἰς ρα δισύλλαβα παραλήγοντα εἰς φωνῆεν ἔχουσι τὸ α μακρὸν οἶον ὦρξ. Ἐξαιροῦνται τὰ πῶρξ, χύτρξ, σφῶρξ.

ικ'. Τὰ εἰς ρα δισύλλαβα παραλήγοντα εἰς δίφθογγον ἔχουσι τὸ α βραχὺ οἶον σφαιρξ. Ἐξαιροῦνται τὰ αῦρξ, λαύρξ, σαύρξ.

ιδ'. Τὰ εἰς ρα ὑπερδισύλλαβα καὶ ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς το-νιζόμενα ἔχουσι τὸ α μακρὸν οἶον ὀπῶρξ, πκλαίστρξ.

ιγ'. Πάντα τὰ τρέποντα τὸ α τῆς ὀνομαστικῆς εἰς η ἔχουσιν αὐτὸ βραχὺ οἶον μουσγ-ης.

ιδ'. Πᾶσα συνηρημένη συλλαβὴ εἶναι μακρὰ οἶον Ἄθηνᾶ.

Ἐφαρμογή.

Ὁ μαθητὴς γράψας καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διδασκάλου ἐπὶ τοῦ μελανοπίνακος τὰ ἀκόλουθα ὀνόματα θέλει ἐπιθέσει ἐπὶ τοῦ α τὸ σημεῖον τοῦ μακροῦ ἢ τοῦ βραχέος.

Ἡ ὦραια, τιμωσα, δηλοῦσα, ἀγυιά, χαρῆ, Ἀλεξάνδρεια, Ἀντιόχεια, κακία, πονηρία, παιδεία, γρεια, μνῆ, ἀλήθεια, δόσπνοια, πτοια, σημαία χωρα, γραιο, ὀπωρα, μοιρα, τιματε, τιμαται, ἔτιματε, ἔτιμασθον, πριωρα, χυτρα, σφῶρα, αῦρα, λαυρα, σαυρα, ἔγελατον, στερρα, κληθωρα, κεραιο, μαιο, κακόννοια, ἐμάθεια, ἀλαιο, φλοιά, παχαιο, εὐκλεια, ὄξαιο, δικαιο, γλυκαιο, λάμπουσα.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θέλει ἐπιθέσει τὸ ἀνήκον σημεῖον τοῦ μακροῦ ἢ τοῦ βραχέος ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων καὶ ὀνομάτων.

Γενναία, ὄξαιο, ἔλαια, γαία, λειπούσα, στασα, ἀγνοῦσα, ἡλίκια, γλωσσα, τὰ γελωντα, δράκαινα, λύκαινα, ἀμοιβαιο, ἀσφάλεια, φῶρα, πένια, πληθωρα, Ἦρα, κωραιο, γελαιο, πειρα, πηρα, σπειρα, νηστεια, ἔνδεια, εἰρωνεια, ἀπειθεια, βασιλεια, βασιλεια, νόθεια, πονηρια, εἶρα, κολακεια, ἀμαθεια, ἀμαθία, ἀκμαία, θεία, ἦ, ὀποια, ἑπείρεια, ἀνθρακιά, μυρμηκιά, στρατεία, στρατιά, Εὐβοια, εὐχροια, ἔλαια, ἀγνοια, ἐμάνεια, θέρρα, ἐρορῆα, ἐρορῆα ἑμοια, ἰστασα, δεικνοσα, αἰώρα, φωρα, ὄρματε, προκεχωρηκοια, μνιο, μιαρῆ, σιδηρα.

Ἐρωτήσεις.

Ποῖα κατάληξις τῆς α' κλίσεως ἄλλοτε εἶναι μακρὰ καὶ ἄλλοτε βραχέα; Ποῖα ἐκ τῶν θηλυκῶν τῆς α' κλίσεως ἔχουσι τὸ α μακρὸν καὶ ποῖα βραχὺ; Ποῖα ἐκ τῶν εἰς αἰα ἔχουσι τὸ α βραχὺ καὶ ποῖα μακρὸν; Πῶς διακρίνεις ὅτι ἐν τῇ λέξει νῆσσα τὸ α εἶναι βραχὺ; Πῶς διακρίνεις ὅτι τὸ α ἐν μὲν τῇ λέξει γλυκείᾳ εἶναι βραχὺ, ἐν δὲ τῇ λέξει πτωχείᾳ μακρὸν; Κατὰ ποῖον κανόνα τὸ α εἶναι βραχὺ μὲν ἐν ταῖς μετοχαῖς διδοῦσα, καθεστηκυῖα, μακρὸν δὲ ἐν τοῖς ἐπιθέτοις γενναίᾳ, ἑμοίᾳ, βραχὺ δὲ ἐν τοῖς πλοῦ, τραχέῃ; Εἰπέ μοι πόθεν διακρίνεις ὅτι τὸ α ἐν μὲν ταῖς λέξεσι πτοια, ἄλλοια, εἶναι μακρὸν, ἐν δὲ ἐν ταῖς λέξεσιν εὐπλοια, εὐνοια εἶναι βραχὺ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΠΕΡΙ ΤΟΝΟΥ.

Ὅξαια τίθεται εἰς τὰς ἀκολουθῶν περιπτώσεις.

Κανὼν α'. Ἡ προπαραλήγουσα πάντοτε ὀξύνεται οἶον ἥλιος, σώματα.

β'. Πᾶσα βραχέα συλλαβὴ ἢ θέσει μακρὰ ὀξύνεται οἶον λόγος, δόξα.

γ'. Μακρὰ παραλήγουσα πρό μακρᾶς ληγουσῆς παροξύνεται οἶον γνώμη, γενναίους.

δ'. Ἡ ἀσυναίρετος ὀνομ. αἰτιατ. καὶ κλητικὴ ὀξύνεται οἶον σταφυλή, σταφυλήν, ὦ σταφυλή.

ε'. Τὰ ἔχοντα μονοσύλλαβον ὀνομαστικὴν ἀλλὰ δισύλλαβον αἰτιατικὴν ὀξύνονται ἐν τῇ ἐν. ὀνομαστικῇ οἶον μῆν, μῆνα, χεῖρ, χεῖρα.

Βραχέα τίθεται ἐπὶ ὀξυτόνου λέξεως, ὅταν αὕτη δὲν χωρίζηται ἀπὸ τῆς ἀκολουθῆς διὰ στιγμῆς οἶον αὐτὸς ἐαυτὸν βλέπτει ὁ ἄσωτος.

Περσπωμένη τίθεται εἰς τὰς ἀκολουθῶν περιπτώσεις.

Κατὰ δ. Μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχέως ληγούσης περισπᾶται· οἷον· πῶλος, πῶλοι, σφαίραι.

Ἐξαιρέσις γαιρομενική. Ἐξαιροῦνται αἱ ἀκόλουθοι παρασύνθετοι λέξεις, εἴτε, οὔτε, μήτε, ὡςπερ, ἤτις, τήνδε, ὥστε· σὺν τούτοις δὲ καὶ τὰ εἶθε, ναίχι.

β'. Ἡ συνηρημένη συλλαβὴ περισπᾶται· οἷον· γία-γῆ.

Ἐξαιρέσις 1) Ὅταν ἐκ τῶν συναριτέων φωνηέντων τονίζεται τὸ δεύτερον, ὀξύνεται· οἷον· τιθνεὼς-ὼς, ἰσταὼς-ὼς.

Ἐξαιρέσις 2) Ἡ ὄνομ. αἰτιατ. καὶ κλητική τοῦ δούκου ἀριθμοῦ τῶν δευτεροκλίτων συνηρημένων ὀξύνεται· οἷον· τὸ πλόω-ῶ.

Ἐξαιρέσις 3) Ἡ συνηρημένη ἐν. αἰτιατικῇ τῶν εἰς ὦ γεν. οος-ους ἱεροκλίτων ὀξύνεται· οἷον· λεχῶα, λεχῶ.

Σημ.—Τὰ αἰδέως καὶ ἠδὲς ἀκολουθοῦσι τὸν γενικὸν κανόνα· οἷον· αἰδέω-ῶ, ἠδέω-ῶ.

γ'. Ἡ μακροκατάληκτος γεν. καὶ δοτικῇ περισπᾶται· οἷον· πονηροῦ, πονηρῶ, πονηρῆς, πονηροῖν, πονηρῶν, πονηραῖν.

Ἔστι δὲ περισπῶνται καὶ τὰ ἐπόμενα.

α'. Ξενικά τινα ἀττικόκλιτα· οἷον· Ταχῶς, Νευῶς, Γνώς.

β'. Πάντα τὰ ιδιόκλιτα· οἷον· Θεωμᾶς, Ἰησοῦς, Διοῦς, Μανασῆς.

γ'. Τὰ ἔχοντα μονοσύλλαβον ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν· οἷον· μῦς, μῦν.

δ'. Τὰ ἀκόλουθα ὀνόματα εἰς, πᾶς, γλαυξ, πῦρ, πᾶν καὶ ἡ κλητ. ῶ παῖ.

ε'. Αἱ εἰς αυ, ευ καὶ ου καταλήγουσαι κλητικαὶ καὶ αἱ εἰς οἱ τῶν εἰς ὦ καὶ ὡς γεν. οος-ους ἱεροκλίτων· οἷον· βασιλεῦ, γραῦ, πλοῦ, ῶ αἰδοῖ.

στ'. Οἱ εἰς ου λήγοντες τύποι τῶν ρημάτων καὶ τῶν ἐπιρρημάτων κλπ. οἷον· γενοῦ, τυποῦ, πανταχοῦ, οὐδαμοῦ.

Ἐξαιρέσις. Ἐξαιροῦνται τὰ ἰδοῦ, ἰοῦ, οὔ καὶ τὸ ἰγκλιτικὸν πού.

ζ'. Τὰ εἰς ὡς, οἱ καὶ ἡ λήγοντα τοπικὰ καὶ χρονικὰ ἐπιρρήματα· οἷον· καλῶς, ἰσθμοί, πανταχῆ.

η'. Τὰ ἐπόμενα μόρια νῦν, οὖν, γοῦν, ἦ, μῶν, γρῦ, εὔοι, σαβοί, αἰοί, αἰ, αἰαί, παπαί καὶ τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ῶ.

θ'. Τὰ εἰς ους λήγοντα ὀνόματα πόλεων· οἷον· Ἀμαθοῦς, Ὀπῶς, Τραπιζοῦς.

Τοιςμοὶς ἀττικόκλιτων. Τὰ ἀττικόκλιτα ὅσα ὀξύνονται, πανταχοῦ ὀξύνονται· ὅσα περισπῶνται πανταχοῦ περισπῶνται· οἷον· λιῶς, ὦ, ῶ, ῶν, ὡς. Κῶς, ῶ, ῶ, ῶν, Κῶς.

Σημ.—Οἱ τόνοι καὶ τὰ πνεύματα τίθενται εἰς τὸ δεύτερον φωνῆν τῶν διρθόγγων· οἷον· αἶμα αὔρα.

Ἐφαρμογή.

ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ διδασκάλου ὁ μαθητὴς θέλει τονίσει τὰς ἀκολουθοῦσας λέξεις ἐπὶ τοῦ μελανοπίνακος.

Πρῶτα, σώματα, αἰθερα, ρήματα, ἔκτεινω, πληθωρα, φαινω, κινουσα, μαινω, μουσαι, μουσαις, μουσας, μισθουσα, Ἀθηναις, τῆς Ἀθηναις, ἀξίθουσα, γνωμη, γνωμαι, γνωμαις, ἡλικια, γελωσα, γατα, ἀγχιςτια, ρουφαία, αἰωρα, τὰ μηλα, νησοι, νησος, νησοις, νησους, φωρα, σφαιρα, πωλοισ, πωλους, τῆ ὥρα, ὠραι, ὠρας, τοὺς χηναις, τὸ ἔρα, ταῖν ἔραϊν, Ἴρα, γρῆα, ἔλατα, γλυκεια, σοφιστια, λυπουσα, δικια, Ρωμαια, ἡ ὄποια, ὄποια, τὰ ὄποια, πρῶρα, αὔρα, λαυρα, σαυρα, χωρα, γέλοια, γέλοιας, τὸ γέλοια, συρμαια, ἡ γενναια, τὰ γενναια, τῆς γενναιας, τὰς γενναιας, τοὺς μνηστῆρας, τὰς γλωσσας, πρῶρα, χυτρα, σφρα, νησα, ἀκμαια, ἀκμαιοι, ἀκμαιας, ἀκμαιας, οἱ λεω, τοῖς λεως, τοὺς λεως, τοῖν λεων, σταφυλη, ἀκμη, ἀκμην, μνηστῆροι, μνηστῆροι, ὦ βιβλιοπωλα, τῆς ὄποιας, τὰς ὄποιας, ἡ στεφανων, σκια, θηλαια, πτωχεια, μαια, σφραια, μοιρα, ὄπωρα, μνημα, Ἀθηνα, ροθη, ὁ ἰχθυς, τοὺς ἰχθυς, ἀκτη, τιμη, Ἀπαλλης, μαθηταί, Ἐρμης, Ἐρμαι, ποιητης, βασιλευς, βασιλεις, βαφεις, ἀπλους, γεους, ὄους, ἀπλη, ἀγνη, τὰ γυμνα, τὰ ἀπλα, διδους, ρους, νους, χρυσοις, ἀργυρα, ἡ καθαρα, τεθνεως, τεθνως, τεθνεωσα, μοτε, μήτε, οἰτινος, ὄντινων, οἰττιοι, ἰστινος, ἰτινι, ὦτινι, τὸ νω, τοῖν πλοιν, ἡ Καλυψω, τὴν Καλυψω, ὦ Καλυφοι, τῆ Καλυφοι, ὦ αἰ-

δοι, τῆ αἰδοί, αἱ αἰδοί, Ἄλῃς, Μωῦσῃς, Ὅπους, Οἶνους, γενου, οὐδαμου, ἀρικου, ἰδου, ἰου, ου, που; που, μεγαροι, πονηρωσ, ἰσθμοι, δεαχη, ω (τὸ κλητ.) ω (τὸ θαυμαστ.) τοῦ νεω, τῶ νεω, οἱ νεω, τοιν νεων, χην, τὴν αἰδω, τὴν λεγω, δρυς, δρυες, συς, χην, γλαυζ, βασιλευ, ναυ, ἰδου, γρυ, εὐδοεу, γραμματεу, γραυ, πλου.

Κατ' οἶκον ᾄσκησις.

Α'. Ὁ μαθητὴς θὰ τονίσει τὰς ἐπομένους λέξεις εἰς τὴν παραλήγουσαν.

Ἐξις, δοξα, πειρα, πηρα, ὦρα, μνεια, ἀλεια, παχεια, ἀγγαρια, ὁμοια, ἑταιρος, ἑταιροις, ἢ ἀλλοια, τὰ ἀλλοια, ἑταιραι, ἑταιρας, ὦραιοι, ὦραιαι, δουλεια, χρεια, στεφανουσα, πασα, δεικνουσα, τιθεισα, γεγραφια, μυια, ἑστωσα, δες, τὰ ἑστωτα, τοῖς ἑστωσι, προκυμαια, μαια, αὐλαια, αυρα, λαυρα, σαυρα, πρωρα, ὦρα, χυτρα, σφυρα, ὦσπερ, ἡπερ, σπειρα, μοιρα, αἰωρα, παλαιστρα, ξιρηρας, τριηρης, παιδασ, τραχεια, κωρεια, ἢ παντοια, τὰ παντοια, Τροια, σφηκας, σφηκας, σωμα, χωρα, σχολεια, ὦ τελωνα, τὸ νημα, τὸ πνευμα, τὸ αἷμα, ναυτης, ὦ ναυτα, οὔτε πληθωρα, νησσα, γλωσσα, ὦ γλωσσα.

Β'. Τὰς δὲ ἐπομένους εἰς τὴν λήγουσαν.

Πανταχου, οὐδαμοι, τριχη, κακως, βαλου, ἰδου, που (ἔρωτ.) που (ἔγκλ.) ὦ Σαπροι, σχολη, συκη, πους, ὦ παι, τῆ Σαπροι, βους διπλη, ἀλτευσ, ἀλτευ, Ἄγαθοκλης, ἀλωπακη, γεγραφως, ἀλαζων, παις, φως, συς, συν, ὦψ, αἰξ, ἀγνωσ, δες, ὄπλη, θρους, πλακους, Ἄντιφων, γραφθεις, ὄφθεις, δρυς, δρυν, γραυς, γραυν, ὦ γραυ, πυρ, Τραπειζους, φθειρ, ἰς, χνους.

Γ'. Τόνισον καθ' ὅλας τὰς πτώσεις καὶ τοὺς ἀριθμοὺς τὰ ἀκόλουθα ὀνόματα.

Γνώμη, πῶλος, σῦκον, ἑταῖρος, ἑταῖρα, ἢ ψῆρος, ὁ σῆτος, ὁ γρίφος, οἶκος, ἰθλον, ἰθλος, μῦθος, θεῖος, χρυσῆ, ἀπλῆ, ἀργυρῆ ἀστραπή, βορρᾶς, μῆν, Ἀπελλῆς, κρατέρ, πατραλοῖας, ἢ χεῖρ, Ἡρακλειδης, βιβλιοπώλης, ὁδοῖς, νησις-ἰδος, βλάξ, Κρης-τός, τὸ οὖς, ἢ ὦραία, πᾶσα, ἀγορά, ἰέρεια, Τροια, εἴνοια, εἰληφυῖα, μυῖα, ἑλαια, χῶρα, παλαιστρα, αὔρα, μουσα, νεώς, ταώς, ἑμπλεως, ἑμπλεων.

Δ'. Γράψον τρεῖς λέξεις λόγῳ παραδείγματος ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω δοθέντων κανόνων. (Κεφ' Δ' καὶ Ε') κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦτο.

Κανὼν α'. ἀγία, γενναία, ὦραία, ἀλλοία.

• β'. πῆσα, λιποῖσα, γεγραφῖα, στῖτα.

• γ'. ἀγυιά, λαλιά, ἀνθρακιά, χερὰ κτλ.

Ἐρωτήσεις.

Τίνα τόνον δέχεται ἢ προπαραλήγουσα; Πότε τίθεται ὀξεῖα ἐπὶ τῆς παραλήγουσας καὶ πότε περισπωμένη; Διὰ τί ἢ μὲν λέξις σταφυλή ὀξύνεται, ἢ δὲ λεοντῆ περισπᾶται; Πότε καὶ ποῦ τίθεται βαρεῖα; Τίνα τόνον θὰ θέσῃς ἐπὶ τῶν συνηρημένων αἰτιατικῶν, ἴχτω, λεγω, αἰδω, ἴω; Τίνα τόνον δέχεται πᾶσα συνηρημένη συλλαβή; Διὰ τί αἱ συνηρημέναι συλλαβαὶ τεθῶς, δες ὀξύνονται; Τίνα τόνον δέχονται τὰ ἰδιόκλητα; Κατὰ τίνα κανόνα περισπῶνται αἱ αἰτιατικαὶ μὲν [σὺν δρῦν κτλ]; Τίνες κλητικαὶ δέχονται περισπωμένην; Πῶς ἐννοεῖς ὅτι αἱ λέξεις σωλῆν, χῆν, φθειρ, χεῖρ ὀξύνονται; Οἱ τόνου καὶ τὰ πνεύματα εἰς ποῖον φωνῆν τῶν διρθώγων τίθενται εἰς τὸ πρῶτον ἢ τὸ δεύτερον; Τίνα τόνον δέχεται ἢ ὄν. αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ δοικοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνηρημένων δευτεροκλίτων; (οἶον τῷ χρασίω-ω).

Ἐφαρμογὴ ἐπὶ κειμένου τῶν κανόνων τοῦ Γ' κεφαλαίου.

Ἐν τῷ κειμένῳ τούτῳ εὐρέως ἀπαντῶσι λέξεις πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐν τῷ Γ' Δ' Ε' Κεφ. κανόνων. Πρὶν δὲ ἢ ἀρξῆται τῆς ἐπαγορεύσεως αὐτοῦ καλὸν εἶναι νὰ συνιστῆ ὁ διδάσκαλος τοῖς μαθηταῖς νὰ μὴ προαναγινώσκωσι κατ' ἴδιαν αὐτό.

Τῆς παιδείας αἱ μὲν ρίζαι πικραί, οἱ δὲ καρποὶ γλυκαί. Οἱ τῆς Πελοποννήσου κίτριοι ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Ἡρακλειδῶν ἐγκατέλιπον τὰς οἰκίας χωρὰς. Δύο στρατιῶτα καὶ δύο πολιταθανάτω ἐζτρίψωσαν ἡ πόλις. Ὁ δὲ παράνομος Ἰουδας οὐκ ἔβουλήθη συνίεναι. Τῆ ὕστεραις ἔκεν ἄγγελος λέγων ὅτι Κύρος τέθηκται. Οἱ στρατιῶται, ὡς εἶδον τὸν στρατηγὸν ζῶντα, ἀνεθάρρησαν. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔχουσι ἀγορὰν καὶ εὐθείας ἀγυιάς. Κέρδη πονηρά, ὦ τελωνα, ζῆμιαν αἰε φέρει. Τὰς αἰγὰς καὶ τὰς ἀμνάδας πολλῶν ἐνικα ὠφελειῶν θεραπεύομεν. Αἰδους παρὰ πρσιν ἄξιος ἴσαι, ἔκν πρστων ἀρξῆ σαυτὸν αἰδεισθαι. Χειρ χειρα νίπτει δάκτυλος δὲ δάκτυλον. Καὶ πάλιν πλοια καὶ δίκτυα καὶ ἄγρα οὐ-

δαμου. Φίλει τὴν παιδείαν, οἰκονομίαν, τέχνην, εὐσεβίαν. Ἡ τοῦ πατρὸς σωτηρία, ὦ Αἰνεία, δόξαν σοὶ φέρει αἰώνιαν καὶ μνήμην ἀγήρω. Οἱ λαγῶ τῆς νυκτὸς νέμονται. Εἰ τοὺς θεοὺς Δίως εἶναι σοὶ βουλοῖ, θεραπευτέον τοὺς θεοὺς. Οἱ λαγῶ πολιμουντες ἀετοὶς παρεκκλόνει εἰς συμμαχίαν τὰς ἀλώπεκας.

Κεφαλαίου Δ'.

Δίκαιαν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ εὐσεβὴ τὴν ἀρχὴν τῆς κατηγορίας κατὰ τοῦ κρινομένου Λεωκράτους ποιήσομαι. Ἡ πραΐα φύσις ἐναντία ἐστὶ τῆς θυμοειδούς. Οὐ χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων. Ἡ βασιλεία σου βασιλεία καὶ ἡ δεσποτεία σου δεσποτεία εἰς πάντας τοὺς αἰώνας. Ἡ Τροία μετὰ δεκάετη πολιορκίαν ἀλώθησα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατασκήρη. Πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εὐχομαι τοῖς θεοῖς πασι καὶ πᾶσις ὅσῃν εὖνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πασὶν ὑμῖν, τσαύτην κλπ. Ἡ τοῦ Ἑρμοῦ μητὴρ Μαια ἐκαλεῖτο. Ἡ μῦα ἰξάπους οὖσα τοῖς μὲν τέσσαρσι βραδίξει μόνοις, τοῖς δὲ δύο ὡς χερσὶ χρῆται. Ἡ περικεφαλαία ἐστὶν ἐκ τῶν ἀμυντικῶν ὄπλων τοῖς πολεμισταῖς. Ἴδου, ὦ Ἑρμῆ, ἡ πηρὰ εἰς τὴν λίμνην ἀπέριπται μοι, τὸν δὲ τρίβωνα εὐ ἐποίησα ἐπὶ χθονὸς καταλιπὼν. Ἡ γῆ, ἡ σιληνῆ, οἱ πλανηταὶ εἰσι στρογγύλα σωματὰ ὡς σφαῖρα. Κριττόν σε ὄφθαθῆ ἢ ἀμαθη εἶναι. Ἡ γλωσσα πολλοὺς εἰς ὄλεθρον ἤγαγεν. Παλαιστρα καλεῖται ὁ χώρος, ἐν ᾧ ἀγωνίζονται οἱ παλαισταί.

Κεφαλαίου Ε'.

Τοῦτο μὲν αἶμα οὐκ ἰχώρ, οἷός περ ρεῖει μακάρεσσι θεοῖσι. Ὑς πρὸς Ἀθηναίαν ἐρίζει. Κῶς Ἀσκληπιοῦ εἶχε νεῶν λαμπρόν. Οἱ Πηνελόπης μνηστῆρες πλείω ἦσαν μωρίας. Ὡς περ γάλακτι ἡ γυνὴ οὕτως ἡ παιδεία γνωσθεὶ τρέφει τὸν ἄνθρωπον. Γῆ ἦν καὶ εἰς γῆν ἀπελευσεται. Ἐριφός ἐπὶ δώματος ἐστώς, ἐπειδὴ λύκον περιόντα εἶδεν, ἰλοιδόρει καὶ ἰσκόπτειν αὐτόν. Δύο χρυσοὶ δακτυλῖοι ἰδο-

σάν μοι οἱ γονεῖς ἐχέγγυον τῆς πρὸς αὐτοὺς ἰσοβίου μνήμης καὶ ἀγάπης. Ἀλλ' ἢ τοιοῦτόν τι ἐπύσχον οἱ τὴν Γοργῶ βλέποντες. Οἰδὴν ὕγιος δούλης ψυχῆς. Οὐ χρυσοῖς ἀνδρῆσιν, οὐδ' ἀναθήμασιν ἀργυροῖς εὐδοκεῖ τὸ θεῖον ἀλλὰ φρεσὶ καθαρῆς. Πονηρὰς ψυχῆς ἀπείστηται εἰκῶν. Ὁ Θωμάς ἠπίσται πρὸς τὴν τοῦ Ἰησοῦ ἀνάστασιν. Σχολαστικὸς μὲν θέλων συλλαθεῖν κρέας δακῶν ἐναντίον τῆς ὀπῆς ἐκάθισεν. Ἡ γλαυξ ἱερὸν ἦν Ἀθηναῖς, θηρεύει δὲ νυκτὸς μῦς, σκῆρας καὶ ἄλλα ζώοντα. Ἐγὼ, φίλε παι, Ἑρμογλυρικὴ τέχνη εἶμι, ἦν χθὲς ἤρξω μανθάνειν. Ἀναξαγόρας πρὸς τὸν δυστροφεύοντα, ὅτι ἐπὶ ξένης τελευτῆ, μὴ λυποῦ, ἔφη, πανταχῶθεν γὰρ ὅμοια ἐστὶν ἢ εἰς ἄθου κατάβασις. Κακὸς κακῶς ἀπόλλυται. Μαραθοὶ μὲν ἰστρητῆγαι Μιλτιάδης, ἐν Σαλαμῖνι δὲ Θημιστοκλῆς ὁ πᾶν. Γόναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου. Ποι φέρεις, ὦ Ἑρμῆ, τὸν χυλὸν τοῦτον ἄμα δὲ καὶ τυρλόν; ὦ τοῦ θαύματος! Ὁ ὄνος μακρὰ μὲν ἔχει τὰ ὠτα τὴν δὲ τρίχα φαῖν. Ὡ Ζεῦ καὶ Ἀθηνα καὶ Ἀπολλόν, δότε μοι ἀρετὴν ψυχῆς καὶ ἡσυχίαν βίου καὶ ζῶην ἀνεμπτόν καὶ εὐελπὴν θάνατον.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θὰ τονίσει τὰς ἐπομένους ἀτόνους λέξεις ἐφαρμοζὼν τοὺς προσημειωθέντας κανόνας.

Κεφαλαίου Γ'.

Ἄριστοί εἰσιν οἱ καὶ ἐπινοήσῃ ὄξει καὶ ἐκτελέσῃ ἔργῳ, & ἂν γῶσιν. Τῇ ἐπιμελείῃ τὰ πάντα δουρα γίνεται, τῇ δὲ ἀμελείῃ τὰ πάντα δυσχερῆ. Αἰνείας τὸν πατέρα Ἀγχίστην ἔσωσε φέρων ἐπ' ὤμων. Ἡ βους πολλῆς τοῖς ἀνθρώποις παρέχεται ὠφέλειας. Γλαυκῆς εἰς Ἀθηνας. Τοῖς νικηταῖς ἐν ἀγῶσι δάφνης ἰδίδατο στέφανος. Ὅμοιοι ὁμοίοις εἰσὶν εὖνοι. Οἱ βάρβαροι ἔχουσι παρὰ τὴν ζῶντην μαχαιρας. Οἱ ἄνθρωποι πρεσβύτεροι γενόμενοι χροῦνται ταῖς βακτηρίαις. Οἱ Ἕλληνας θεῖας ἐνόμιζον τὰς μαντείας. Αἱ δὲ γυναῖκες αἱ ἀνωθεν ἐστηκυῖαι τί οὕτω τὰς χεῖρας

ἐκτετάκασιν; Ἐπὶ τῆς κολακείας ὡς ἐπὶ μνήματος αὐτὸ μόνον τὸ ὄνομα τῆς φιλίας ἐπιγέγραπται. Τὸ πτηνὸν ἐξέρουσι τὸν ὄρνιθον θοηραν. Πόσου τὴν βίβλον ταύτην, ὦ βιβλιοπωλά;

Κεφαλαίου Δ'.

Τὴν οἰκίαν ἀρετὴν οὐδεὶς ἀρελίσθαι δύναται. Θεῖον ἀγαθὸν ἐστὶ βεβαία φίλια. Βραχέα τέρψις ἡδονῆς ἀθεμίτου. Ἦν δέ ποτε πτοια καταλάβῃ τὴν πόλιν, εἰς σὶ πάντες ἀποβλήθονται. Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν ἰατροῦ οἱ καλῶς ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. Πτωχεῖα διαφέρει πενίας· πτωχεῖα μὲν γὰρ ἡ πανταλῆς στέρησις τῶν τοῦ βίου ἀναγκαίων, ἐπαίτεια, πένια δὲ ἡ μετὰ πόνου πορισμὸς αὐτῶν. Ὅταν δὲ παντεκαιδεκάτις ἢ ἡ σὺς, οὐκέτι γινεῖ, ἀλλὰ γρῆα γίνεται. Ἡ Ἀττικὴ εὐκνήδρος χώρα ἐγένετο. Ἡ Μοῖρα ἦν ἡ ὑπερτάτη τῶν θεῶν καὶ θειαινῶν. Ἄνδρα μοι ἔειπε, Μουσα, ὅς μάλ' ἐπλάγχθη. Ἡ μνα δύναται δραχμας ἑκατόν. Τὸ μὲν σωμα τεθνήξεται, ἡ δὲ ψυχὴ ἀναπτασα οἰχήσεται ἀθάνατος καὶ ἀγήρως.

Κεφαλαίου Ε'.

Ὅμοιος ὁμοίῳ ἀεὶ παλάζει. Γνωμὴ φρενὸς κρείσσων ἐστὶν ἢ ρωμὴ χειρῶν. Τί ἄλλο ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ἢ γῆ καὶ σκιά. Γυνὴ τις χερὰ ὄρνιν εἶχεν ὡς χρυσα αὐτῇ τίκτουςαν. ὦ πατρίς, εἴθε πάντες, οἱ ναίουσί σε, οὕτω φιλοῖεν, ὡςπερ ἐγὼ, καὶ ρηδίως ἄν οἰκοιμὲν σε καὶ οὐδέ ποτ' ἄν πάσχοις δεινόν. Ὁ Νεῖλος πληροῦται μέλιστα κατὰ τὴν ἐτησίαν ὥραν. Τὴν ἰλαίαν Ἀθηνᾶ ἐκ τῆς γῆς ἐξήγαγεν, ὅποτε πρὸς Ποσειδῶνα ἔρισεν. Αἰθρα θυγάτηρ μὲν ἦν Πιθίως, μήτηρ δὲ τοῦ μεγάλου ἀττικοῦ ἥρωος Θησείως. Οἱ τῶν Ἀθηναίων τάφοι πρὸς ἑὸν ἔβλεπον. Οἱ ἄνδρες ἀγαπάτε τὰς ἑαυτῶν γυναίκας. Οὔτε χρυστὴ κλινὴ ὠφελει τὸν νοσοῦντα, οὔτε τὸν ἀνόητον ἐπίσημος εὐτυχία. Νους ὄρα καὶ νους ἀκούει. Ἡ γαλῆ ἐναδρεύει τῇ νιοττικῇ. Οἱ ροὶ τῆς θαλάσσης πολλοὺς ἀπώλεσαν. Ἡ ὄργη καὶ ἡ ἀσυνεσία δύο μεγί-

στω κακῶ πολλοὺς ἀπώλεσαν. Διαφέρει τεθνῶς τοῦ θνητός, θνητός μὲν γὰρ ὁ εἰς θάνατον ὑποκείμενος, τεθνῶς δὲ ὁ ἤδη ἀποθανῶν. Ἡ αἰξ ἐκ τῶν μαστοφόρων ἐστὶ ζῶων. Μῖλων ὁ Κροτωνιάτης τρεῖς ἔπινα χρας οἴνου. Φευ! τῶν κακῶν! βαβαί! σὺ δὲ ὁ Ἴναπλος τί βουλεῖ ἢ τί τὸ τρέπκιον τοῦτο φέρεις; Ποι τράπωμαι; Δός μοι πῆ στῶ καὶ τὴν γῆν κινήσω. Αἶαι, αἶαι! ἔπαθον δεινὰ! Μᾶλλον εὐλαβοῦ φόγον ἢ κίνδυνον. Τὸν μυν, ποντικὸν κοινῶς καλοῦμεν. Θεμιστοκλῆς πρὸς Ἀνδρίους ἔφη, δύο κομίζω ὕμιν θεούς, Πειθῶ καὶ Βίαν· οἱ δὲ ἔρασαν εἶναι καὶ παρ' αὐτοῖς δύο μεγάλους καὶ ἀχρηστους θεούς, Πενίαν καὶ Ἀπορίαν. Φευγε, ὦ παῖ, οὐκίλις κακῶν. ὦ τῆς ἀσεβείας καὶ μοχθηρίας τοῦ ἀνδρός. Πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Τροίας πολλὰ μάχαι ἐγένοντο. Μητε ἐν ἰχθυοῖ φρονην, μήτε ἐν ἀπαιδευτοῖς ἀνθρώποις σορίαν ἐπιζητεῖ. Οὐκ ἐστὶν ἡδέως ζην ἀνευ τοῦ καλῶς καὶ δικαίως ζην. Αἱ ζῶναι τῶν Ἀττικῶν παρθένων χρυσαί ἦσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

ΣΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΚΛΙΣΕΩΝ

Ὁ μαθητὴς θὰ ἐκμάθει ἀπταιστώως τὴν κλίσην τῶν ἀκολουθῶν ὀνομάτων καὶ ἀσφαλῶς γράφει ὅλας αὐτῶν τὰς πτώσεις καὶ εἰς τοὺς τρεῖς ἀριθμούς. Ἡ κλίσις καὶ ἡ ὀρθογραφία αὐτῶν θὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις πάντων τῶν λοιπῶν. Οἱ πολυάριθμοι κανόνες περὶ συναφείσεως τῶν φωνηέντων, συγκοπῆς, τροπῆς κτλ. εἶναι περιττοί.

Συνηρημένα τῆς Α' κλίσεως.

Ὁ Ἑρμῆς, τοῦ Ἑρμοῦ, τῷ Ἑρμῇ, τὸν Ἑρμῆν, ὦ Ἑρμῆ. Τὸ Ἑρμᾶ, τοῖν Ἑρμαῖν. Οἱ Ἑρμαί, τῶν Ἑρμῶν, τοῖς Ἑρμαῖς, τοὺς Ἑρμάς, ὦ Ἑρμαί.

Ἡ σιδηρᾶ, τῆς σιδηρᾶς, τῇ σιδηρᾷ, τὴν σιδηρᾶν, ὦ σιδηρᾶ. Τὸ

σιδηρᾶ, ταιν σιδηραίν. Αἱ σιδηραί, τῶν σιδηρῶν, ταῖς σιδηραῖς, τὰς σιδηρᾶς, ὡ σιδηραί.

Ἡ συκῆ, τῆς συκῆς, τῆ συκῆ, τὴν συκῆν, ὡ συκῆ. Τὼ συκᾶ, ταιν συκαίν. Αἱ συκαί, τῶν συκῶν, ταῖς συκαῖς, τὰς συκᾶς, ὡ συκαί.

Σημ.—Τὰ συνηρημένα τῆς α' κλίσεως ὡς πρὸς τὰς καταλήξεις δὲν διαφέρουσιν ἀπὸ τὰ ἀσυνκίρετα, ἢ μόνη διαφορὰ εἶναι ὅτι ταῦτα πανταχοῦ περισπῶνται.

Συνηρημένα τῆς Β' κλίσεως.

Ὁ νοῦς, τοῦ νοῦ, τῷ νοῖ, τὸν νοῦν, ὡ νοῦς. Τὼ νό, τοῖν νοῖν. Οἱ νοί, τῶν νόων, τοῖς νοῖς, τοὺς νοῦς, ὡ νοί.

Τὸ ὄστον, τοῦ ὄστου, τῷ ὄστῳ, τὸ ὄστον, ὡ ὄστον. Τὼ ὄστῳ, τοῖν ὄστοῖν. Τὰ ὄστᾶ, τῶν ὄστῶν, τοῖς ὄστοις, τὰ ὄστᾶ, ὡ ὄστᾶ.

Σημ.—Καὶ τὰ συνηρημένα τῆς β' κλίσεως ἔχουσι τὰς αὐτὰς καταλήξεις τῶν ἀσυνκίρετων μὴ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς τὴν ἐν. ὄνομ., αἰτιατ. καὶ κλητικὴν ἔχουσιν οὐ ἀντὶ ο καὶ ὅτι πανταχοῦ περισπῶνται πλὴν τῆς δούκῃς ὀνομ. αἰτιατ. καὶ κλητ.

Συνηρημένα τῆς Γ' κλίσεως.

1) Ὁ ἰχθύς, τοῦ ἰχθύος, τῷ ἰχθύϊ, τὸν ἰχθύν, ὡ ἰχθύ. Τὼ ἰχθύε, τοῖν ἰχθύοιν. Οἱ ἰχθύες, τῶν ἰχθύων, τοῖς ἰχθύσι, τοὺς ἰχθύς, ὡ ἰχθύες.

2) Ὁ ἡδύς, τοῦ ἡδέος, τῷ ἡδέϊ, τὸν ἡδύν, ὡ ἡδύ. Τὼ ἡδέε, τοῖν ἡδέοιν. Οἱ ἡδεῖς, τῶν ἡδέων, τοῖς ἡδέσι, τοὺς ἡδεῖς, ὡ ἡδεῖς.

3) Ὁ μῦς, τοῦ μυός, τῷ μυῖ, τὸν μῦν, ὡ μῦ. Τὼ μύε, τοῖν μυοῖν. Οἱ μύες, τῶν μυῶν, τοῖς μυσί, τοὺς μῦς, ὡ μύες.

4) Τὸ ἡδύ, τοῦ ἡδέος, τῷ ἡδέϊ, τὸ ἡδύ, ὡ ἡδύ. Τὼ ἡδέε, τοῖν ἡδέοιν. Τὰ ἡδέα, τῶν ἡδέων, τοῖς ἡδέσι, τὰ ἡδέα, ὡ ἡδέα.

5) Ὁ βασιλεύς, τοῦ βασιλείως, τῷ βασιλεῖ, τὸν βασιλέα, ὡ βασιλεῦ. Τὼ βασιλέε, τοῖν βασιλείοιν. Οἱ βασιλεῖς, τῶν βασιλέων, τοῖς βασιλεῦσι, τοὺς βασιλεῖς, ὡ βασιλεῖς.

6) Ὁ χοῖός, τοῦ χοῦός, τῷ χοῖϊ, τὸν χοῖόν, ὡ χοῖόν. Τὼ χοῖέ, τοῖν χοῖοῖν. Οἱ χοῖεῖς, τῶν χοῖῶν, τοῖς χοῖοῖσι, τοὺς χοῖός, ὡ χοῖεῖς.

7) Ὁ ἀληθής, τοῦ ἀληθοῦς, τῷ ἀληθεῖ, τὸν ἀληθῆ, ὡ ἀληθής. Τὼ ἀληθῆ, τοῖν ἀληθοῖν. Οἱ ἀληθεῖς, τῶν ἀληθῶν, τοῖς ἀληθείσι, τοὺς ἀληθεῖς, ὡ ἀληθεῖς.

8) Τὸ ἀληθές, τοῦ ἀληθοῦς, τῷ ἀληθεῖ, τὸ ἀληθές, ὡ ἀληθής. Τὼ ἀληθῆ, τοῖν ἀληθοῖν. Τὰ ἀληθῆ, τῶν ἀληθῶν, τοῖς ἀληθείσι, τὰ ἀληθῆ, ὡ ἀληθῆ.

9) Τὸ τείχος, τοῦ τείχους, τῷ τείχει, τὸ τείχος, ὡ τείχος. Τὼ τείχη, τοῖν τείχοιν. Τὰ τείχη, τῶν τείχων, τοῖς τείχεσι, τὰ τείχη, ὡ τείχη.

10) Ὁ εὐθύς, τοῦ εὐθύος, τῷ εὐθύϊ, τὸν εὐθύν, ὡ εὐθύς. Τὼ εὐθύε, τοῖν εὐθύοιν. Οἱ εὐθεῖς, τῶν εὐθύων, τοῖς εὐθείσι, τοὺς εὐθύς, ὡ εὐθεῖς.

11) Ἡ πόλις, τῆς πόλεως, τῆ πόλει, τὴν πόλιν, ὡ πόλι. Τὼ πόλει, τοῖν πόλειοιν. Αἱ πόλεις, τῶν πόλεων, ταῖς πόλεσι, τὰς πόλεις, ὡ πόλεις.

12) Ἡ λεχώ, τῆς λεχοῦς, τῆ λεχοῖ, τὴν λεχώ, ὡ λεχοῖ. Τὼ λεχώ, ταιν λεχοῖν. Αἱ λεχοῖ, τῶν λεχῶν, ταῖς λεχοῖς, τὰς λεχοῦς, ὡ λεχοῖ.

13) Ὁ μείζων, τοῦ μείζονος, τῷ μείζονι, τὸν μείζονα καὶ μείζω, ὡ μείζον. Τὼ μείζονε, τοῖν μείζονοιν. Οἱ μείζονες καὶ μείζους, τῶν μείζονων, τοῖς μείζοσι, τοὺς μείζονας καὶ μείζους, ὡ μείζονες καὶ μείζους.

14) Τὸ μείζον, τοῦ μείζονος, τῷ μείζονι, τὸ μείζον, ὡ μείζον. Τὼ μείζονε, τοῖν μείζονοιν. Τὰ μείζονα καὶ μείζω, τῶν μείζονων, τοῖς μείζοσι, τὰ μείζονα καὶ μείζω, ὡ μείζονα καὶ μείζω.

15) Ὁ Σωκράτης, τοῦ Σωκράτους, τῷ Σωκράτει, τὸν Σωκράτη καὶ Σωκράτην, ὡ Σώκρατες. Τὼ Σωκράτα, τοῖν Σωκρά-

ταιν. Οἱ Σωκράται, τῶν Σωκρατῶν, τοῖς Σωκράταις, τοῖς Σωκράταις, ὦ Σωκράται.

16) Ὁ Ἡρακλῆς, τοῦ Ἡρακλείους, τῷ Ἡρακλεῖ, τὸν Ἡρακλέα, ὦ Ἡράκλειος. Τῷ Ἡρακλίῃ, τοῖν Ἡρακλείοιν. Οἱ Ἡρακλίεις, τῶν Ἡρακλείων, τοῖς Ἡρακλίσι, τοῖς Ἡρακλίαις, ὦ Ἡρακλίεις.

17) Ὁ τιμῶν, τοῦ τιμῶντος, τῷ τιμῶντι, τὸν τιμῶντα, ὦ τιμῶν. Τῷ τιμῶντι, τοῖν τιμῶντοιν. Οἱ τιμῶντες, τῶν τιμῶντων, τοῖς τιμῶσι, τοῖς τιμῶντας, ὦ τιμῶντες.

18) Τὸ κέρας, τοῦ κέρατος καὶ κέρως, τῷ κέρατι καὶ κέρει, τὸ κέρας, ὦ κέρας. Τῷ κέρατι, τοῖν κέρατοιν καὶ κερῶν. Τὰ κέρατα καὶ κέραι, τῶν κέρατων καὶ κερῶν, τοῖς κέρασι, τὰ κέρατα καὶ κέραι, ὦ κέρατα καὶ κέραι.

19) Τὸ σινάπι, τοῦ σινάπιως, τῷ σινάπιδι, τὸ σινάπι, ὦ σινάπι. Τῷ σινάπιδι, τοῖν σινάπιδοιν. Τὰ σινάπη, τῶν σινάπιων, τοῖς σινάπιδι, τὰ σινάπη, ὦ σινάπη.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν συνηρημένων τριτοκλίτων.

1) Ἐπὶ τοῦ ἰχθύος κλίνονται πάντα τὰ οὐσιαστικὰ ἄρσινικὰ ἢ θηλυκὰ, ἅτινα φυλάττουσι τὸ υ εἰς τὰς πλαγίαις πτώσεις· οἷον ὁ στάχυς, ὁ βότρυς, ἡ ὄφρυς, ἡ ὄσφυς.

2) Ἐπὶ τοῦ ἡδύος κλίνονται τὰ εἰς υς λήγοντα ἐπίθετα· οἷον παχύς, γλυκύς, ὀξύς.

3) Ἐπὶ τοῦ μῦς κλίνονται τὰ εἰς υς λήγοντα μονοσύλλαβα· οἷον ὄφρυς, σῦς. Ταῦτα ἔχουσι μακρὸν τὸ υ μόνον ἐν τῇ ἐν. ὀνομ. αἰτιατ. καὶ κλητικῇ.

4) Ἐπὶ τοῦ ἡδύος κλίνονται τὰ εἰς υ λήγοντα οὐδέτερα ἐπίθετα· οἷον παχύ, ὀξύ.

5) Ἐπὶ τοῦ βασιλεύς κλίνονται τὰ λήγοντα εἰς ευς καὶ πρό αὐτοῦ ἔχοντα σύμφωνον· οἷον γραμματεὺς, βασιεὺς, ἱερεὺς.

6) Ἐπὶ τοῦ χοεὺς κλίνονται τὰ λήγοντα εἰς ευς καὶ πρό αὐτοῦ ἔχοντα φωνῆν· οἷον Εὐθεύς, Πλαταιεύς, Παιρχειεύς. Ἐξαιρεῖται τὸ ἀλιεύς κλινόμενον ἐπὶ τοῦ βασιλεύς.

7) Ἐπὶ τοῦ ἀλειθῆς κλίνονται πάντα τὰ εἰς ης λήγοντα ἐπίθετα· οἷον εὐγενής, ἀρετής, ἀφανής.

8) Ἐπὶ τοῦ ἀληθῆς κλίνονται πάντα τὰ εἰς ες λήγοντα ἐπίθετα· οἷον εὐγενής, ἀρετής, ἀφανής. Ἡ κλίσις αὐτῶν εἶναι ὅμοια τῇ τῶν εἰς ος ληγόντων οὐδετέρων· οἷον ταίχος.

9) Ἐπὶ τοῦ τείχος κλίνονται τὰ εἰς ος οὐδέτερα· οἷον ψύχος, ξίφος, μίσος.

10) Ἐπὶ τοῦ εὐθύθης κλίνονται τὰ εἰς υς σύνθετα ἐπίθετα καὶ ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης τονιζόμενα, ἔτι δὲ καὶ τὰ εἰς ης καὶ ὠδης μὴ μόνον τὴν διαφορὰν ὅτι τὰ μὲν εἰς ης προπερισπῶσι τὴν ἐν. κλητ.· οἷον ὦ ξιφῆρες, τὰ δὲ εἰς ὠδης περισπῶσι τὴν γεν. πληθ.· οἷον εὐωδῶν.

11) Ἐπὶ τῷ πόλις κλίνονται τὰ εἰς ις-εως οὐσιαστικὰ· οἷον χρήσις, δόνησις, μένησις. ἔτι δὲ καὶ τὰ πῆχυς καὶ πέλειχς.

12) Ἐπὶ τοῦ λεχώ κλίνονται τὰ εἰς ω καὶ ως γεν. οος-οὺς οὐσιαστ.· οἷον αἰδώς, ἠχώ, λητώ. (Περὶ τοῦ τονισμοῦ τῆς ἐν. αἰτ. ἰδ. Κερ. ε', καν. 6', ἐξαιρ. 3).

13) Ἐπὶ τοῦ μείζων κλίνονται τὰ εἰς ων συγκριτικά· οἷον κρείσσων, θάσσων, ἀμείνων. Ταῦτα γράφονται διὰ τοῦ θ ἐν πᾶσι ταῖς πτώσεσιν.

14) Ἐπὶ τοῦ μείζων κλίνονται τὰ εἰς ον οὐδ. συγκριτικά· οἷον κρείσσον, θάσσον.

15) Ἐπὶ τοῦ Σωκράτης κλίνονται τὰ κύρια οὐσιαστ. τὰ λήγοντα εἰς κράτης, γένης σθένης, νείκης, μένης, μήδης, φάνης, λάμπης, χάρης· οἷον Ἰσοκράτης, Διογένης, Δημοσθένης, Πολυνείκης, Ἀριστομένης, Ἀρχιμήδης, Ἀριστοφάνης, Χαρχάμπης, Δημοχάρης.

16) Ἐπὶ τοῦ Ἡρακλῆς κλίνονται πάντα τὰ εἰς κλης λή-

γοντα κύρια ὀνόματ' αἰών· Περικλῆς, Ἀριστοκλῆς, Μνησιλῆς.

17) Ἐπί τοῦ τιμῶν κλίνονται αἱ εἰς ὧν ἐκ συναφίσεως μετοχαί καί τὰ εἰς ὧν κύρια συνηρημένα ὀνόματ' αἰών ἀγαπῶν, Ξενοφῶν, Κτησιφῶν.

18) Ἐπί τοῦ κέρας κλίνονται τὰ εἰς ας οὐδ. οὐσαισσι· αἰών γῆρας, γέρας, κρίας.

19) Ἐπί τοῦ σίναπι κλίνονται τὰ εἰς ι οὐδ. ὀνόματ' φυτῶν καί ὀρυκτῶν· αἰών· πέπερι, κόμμι, κιννάβαρι, ὡς καί τὰ εἰς υ οὐσαισσι· αἰών· τὸ ἄστυ.

Ἄσυναίρετα τῆς Γ' κλίσεως.

1) Ὁ λείων, τοῦ λέοντος, τῷ λέοντι, τόν λέοντα, ὦ λῆων. Τῷ λέοντι, τοῖν λεόντοι. Οἱ λέοντες, τῶν λεόντων, τοῖς λέουσι, τοὺς λέοντας, ὦ λέοντες.

2) Ἡ ρίς, τῆς ρινός, τῇ ρινί, τήν ρίνα, ὦ ρίς. Τῷ ρίνα, τοῖν ρινοῖν. Λίρινας, τῶν ρινῶν, τὰς ρισί, τὰς ρίνας, ὦ ρίνας.

3) Ὁ πελεκᾶν, τοῦ πελεκᾶνος, τῷ πελεκᾶνι, τόν πελεκᾶνα, ὦ πελεκᾶν. Τῷ πελεκᾶνα, τοῖν πελεκᾶνοι. Οἱ πελεκᾶνες, τῶν πελεκᾶνων, τοῖς πελεκᾶσι, τοὺς πελεκᾶνας, ὦ πελεκᾶνες.

4) Ὁ ρήτωρ, τοῦ ρήτορος, τῷ ρήτορι, τόν ρήτορα, ὦ ρήτωρ. Τῷ ρήτορι, τοῖν ρητόροι. Οἱ ρήτορες, τῶν ρητόρων, τοῖς ρήτορι, τοὺς ρήτορας, ὦ ρήτορες.

5) Ὁ λευκῶς, τοῦ λευκότος, τῷ λευκότι, τόν λευκότα, ὦ λευκῶς. Τῷ λευκότε, τοῖν λευκότοι. Οἱ λευκότες, τῶν λευκότων, τοῖς λευκόσι, τοὺς λευκότας, ὦ λευκότες.

6) Ὁ αἰών, τοῦ αἰῶνος, τῷ αἰῶνι, τόν αἰῶνα, ὦ αἰών. Τῷ αἰῶνα, τοῖν αἰῶνοι. Οἱ αἰῶνες, τῶν αἰῶνων, τοῖς αἰῶσι, τοὺς αἰῶνας, ὦ αἰῶνες.

Κλίσις ἰδιοκλίτων.

Ὁ Ἰησοῦς, τοῦ Ἰησοῦ, τῷ Ἰησοῦ, τόν Ἰησοῦν, ὦ Ἰησοῦ.

Ὁ Μωϋσῆς, τοῦ Μωϋσῆ, τῷ Μωϋσῆ, τόν Μωϋσῆν, ὦ Μωϋσῆ.

Ὁ Διονῦς, τοῦ Διονῦ, τῷ Διονῦ, τόν Διονῦν, ὦ Διονῦ.

Παρατηρήσεις

ἐπί τῶν ἀσυναίρετων τριτοκλίτων.

1) Ἐπί τοῦ λέων κλίνονται τὰ εἰς ὧν-οντος ἀσυναίρετα, ἅτινα γράφονται διὰ τοῦ ο, ἐνῶ τὰ ὧν-ῶντος συνηρημένα ὀνόματ' αἰών καί μετοχαί γράφονται διὰ τοῦ ω· αἰών· θηράκων-οντος, ἀγαπῶν-ῶντος, Ξενοφῶν-ῶντος.

2) Ἐπί τοῦ ρίς κλίνονται τὰ εἰς ἰς-ινος, ἅτινα ἔχουσι μακρόν τό ι· αἰών· ἀκτίς-ἀκτινος, Σαλαμίς-ἰνος.

3) Ἐπί τοῦ πελεκᾶν κλίνονται τὰ εἰς αν-ανος, ἅτινα ἔχουσι μακρόν τό α· αἰών· τιτάν-ἄνος, μεγαστάν-ἄνος, πικάν-ἄνος.

4) Ἐπί τοῦ ρήτωρ κλίνονται τὰ εἰς ὠρ-ορος ὀνόματ' αἰών, ἅτινα γράφονται διὰ τοῦ ο ἐν πᾶσαις ταῖς πτώσεσιν ἐκτός τῆς ἐνικήσ' ὀνομαστικῆς καί κλητικῆς. Ἐξαιροῦνται τὰ : ἰχώρ-ῶρος, φῶρ-φωρός, καί τὰ ρωμαϊκά· αἰών· δικτάκτωρ-ωρος, πραι-τωρ-ωρος, ραίκτωρ-ωρος, γραφόμενα ἐν πᾶσαις ταῖς πτώσεσιν διὰ τοῦ ω.

5) Ἐπί τοῦ λευκῶς κλίνονται αἱ εἰς ὠς-οτος μετοχαί· τὰ δὲ εἰς ὠς-ωτος ὀνόματ' αἰών καί ἐπίθετα γράφονται διὰ τοῦ ω· αἰών· ἱριος-ωτος, ἰδρῶς-ῶτος, ἀγνώς-ῶτος.

6) Ἐπί τοῦ αἰῶν κλίνονται τὰ εἰς ὧν-ωνος μεγεθυντικά καί περιεκτικά· αἰών· ἐλαιῶν-ῶνος, γάστρων-ωνος, χεῖλων-ωνος. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν εἰς ὧν, ἄλλα μὲν γράφονται διὰ τοῦ ο καί ἄλλα διὰ τοῦ ω· αἰών· Κίμων-ωνος, Ἀγαμέμνων-ωνος, χελιδῶν-ῶνος, Βαβυλών-ῶνος· (ιδ. Μέρ. β'. Κεφ. Δ').

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θέλει γράφει ἐξ' οὗτινος δεῖ τῶν ἀνωτέρω ὀνομάτων τὰ ἀκόλουθα καθ' ὕλας τὰς πτώσεις.

Ἡ ὄρως, ὁ στάχυς, ὁ ὄριμος, ὁ γραφεύς, ἡ ὄσφρα, ὁ ἄλιος, Πλαταιεύς, ψευδής, τὸ ψεῦδος, ἡ βελτίων, τὸ βέλτιον, ὁ Λεξιφάνης, Νικακλῆς, ὁ ὄρων, ὁ Ξενοφών, Πολυμήδης, Ἀντισθένης, τὸ γέρας, κέπερι, Ἀρχιγένης, ψευδής, πλήρης, κακοθήης, πενθήρης, δύναμις, αἰδώς, Σαπφῶ, ὁ πέλεκυς, θεράπων, ἡ ἀκτίς, μαγιστάν, αὐτοκράτωρ, γεγραφώς, ὁ ἔλαϊον, Ἀπελλῆς, ἀργυρῆ, λεοντῆ, τὸ ἀργυροῦν, ἀργυροῦς, ξιφίρης, τὸ γλυκύ, δελφίς, δικτάτωρ, Ἀντιφών, δυσώδης, δυσώδεις, Μανιαῆς, Θωμάς, ἱς-ίνος, βραδύς, τὸ βραδύ, Μεγαρεύς, Φωκαεύς, κρείσσων, τὸ κρείσσον, Μεγακλῆς, ὁ λείων, ὄρων, Καλλιφών, πανδαμάτωρ, κραιττωρ, τιτάν, γράφων, πτήσις, χιλιόστως, Ἐρετριεύς, Περικλῆς, πεινῶν, θίς, πειθῶ, δράκων, Βραχμάν, ἀμυώδης, κλινίρης, καλλιπής, πίνθος, Γλαῦς, ἀηδιών-όνος, ἀμπελών, ἄστυ, κιννάβαρι, ἀλωπακῆ, Θαλῆς, μνῆ, ἀελαφιδούς, ἀπλοῦς, ἀπλοῦν, τὸ γέρας, ὁ Θεούξ, ὁ Ἄλλης. (Πλείστα ὄσα ἄλλα ὀνόματα ἀνάλογα εὐρίσκει ὁ μαθητὴς ἐν τοῖς Κερ. Β' Γ' Δ' τοῦ Β' μέρους).

Ἐρωτήσεις.

Τίνα ὀνόματα κλίνονται ἐπὶ τοῦ ἰχθύος; Τίνα ἐπὶ τοῦ ἰδῶς; τίνα ἐπὶ τοῦ ἰδῶ; Τίνα ἐπὶ τοῦ βασιλεύς; Τίνα ἐπὶ τοῦ χοῦς; Τίνα ἐπὶ τοῦ ἀληθής; Τίνα ἐπὶ τοῦ ἀληθῆς; Τίνα ἐπὶ τοῦ τείχος; Τίνα ἐπὶ τοῦ εὐχθής; Τίνα ἐπὶ τοῦ πόλις; Τίνα ἐπὶ τοῦ λαχῶ; Τί παρατηρεῖς ἐπὶ τοῦ τόνου αὐτῶν ἐν τῇ ἐν. αἰτιατικῇ; Τίνα ἐπὶ τοῦ μαῖζων; Τίνα ἐπὶ τοῦ μαῖζον; Τίνα ἐπὶ τοῦ Σωκράτης; Τίνα ἐπὶ τοῦ Ἡρακλῆς; Τίνα ἐπὶ τοῦ τιμῶν; Τίνα ἐπὶ τοῦ κίρας; Τίνα ἐπὶ τοῦ σίνας; Τίνα ἐπὶ τοῦ λείων; Τίνα ἐπὶ τοῦ ρίς; Τίνα ἐπὶ τοῦ πελακάν; Τὸ δίχρονον τῶν ἐπὶ τῶν δύο τελευταίων ὀνομάτων κλινομένων εἶναι μακρὸν ἢ βραχύ; Τίνα κλίνονται ἐπὶ τοῦ λαυκῶς; Τίνα ἐκ τῶν εἰς ὠς-οτος γράφονται μὲ ο καὶ τίνα μὲ ω; Τίνα ἐπὶ τοῦ ρήτωρ καὶ πῶς γράφονται εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις μὲ ο ἢ μὲ ω; Τίνα ἐπὶ τοῦ αἰών; Τίνα ἐκ τῶν εἰς ὦν γράφονται μὲ ω εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις; Πῶς θὰ διακρίσεις τὰ ἀσυνκρίτητα τῆς α' καὶ β' κλίσεως ἀπὸ τὰ συνκρημένα; Τίνα τόνου δέχονται τὰ ἰδιόκλιτα εἰς ὅλας τὰς πτώσεις; Τίνα ἐκ τῶν εἰς ὦν-οντος γράφονται μὲ ο καὶ τίνα μὲ ω;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω

καθ' ἐπαγόρευσιν τοῦ διδασκάλου ἐπὶ τοῦ μελανοπίνακος.

Καλὸν δὲ καὶ γέροντα μανθάνειν σοφίαν. Οὐκ οἶδα τί τῆν ὄφθον ἀνατείνει; Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ τὰς ὄφθους ἐπληρμένος, ὁ ἀνακραλάντιος; Ἴσθι ἀφρονότερος ἰχθυος ἢ κορώνης λαλίσταρος. Διὰ βραχέος χρόνου πάντα ταῦτα ἐτελέσθη. Ὑπὸ τῷ μετώπῳ ὄφθονες εἰσὶν, ὑπ' ὄφθουσι δὲ ὄφθαλμοί. Οἱ τῆς Κύπρου φοίνικες πάντα ὕδεις λέγονται εἶναι. Πρὸς τοῦτον τὸν λόγον ἀντιτασσόμενος Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ Σωκράτει χωρίον τι φάληροι φησὶ γινώσκειν Ἀριστείδου λεγόμενον ἐν ᾧ τίθηται. Κεραιμῶς κεραιμὶ κοτίει καὶ τέκτων τέκτονι καὶ κούδος κούδῳ. Οἱ βασιλεῖς τῶν Περσῶν μεγάλοι ἐκαλούντο βασιλεῖς ἢ βασιλεῖς βασιλείων. Μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς νίκην ὁ Λύσανδρος καταπλεύσας εἰς Πειραιᾶ ἐπολιόρκει τὰς Ἀθῆνας καὶ διὰ θαλάσσης. Πάντα τὰ οὐράνια σώματα σφαιροειδῆ τὸ σχῆμά ἐστιν. Οὐ γὰρ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι ψευδῆ λέγειν. Ἡ φύσις ἀνεὺ μαθήσεως τυφλόν, ἢ δὲ μάθησις ἀνεὺ φρονήσεως ἐλλειπίς, ἢ δὲ ἀσκήσις ἀνεὺ ἀμφοῖν ἀτέλής. Αἱ κτήσεις τῆς ἀρετῆς μόναι βέβαιαι εἰσιν. Πᾶσα δύναμις καὶ πᾶς πλοῦτος ὑπέκει τῇ ἀρετῇ. Ὡ Καλυψοί, ἄρας τὸν πολυπαθὴν καὶ πολυκλαχτὸν Ὀδυσσεῖα οἶκαδε ἀπελθεῖν. Νους ἰγῆς ἐν σώματι ἰγῆι. Ὡ παι, δίωκε τοὺς ἰπικεῖς τῶν χρηστοτήτων τρόπους. Μεταξὺ δὲ λέγοντος, Ἡρακλεῖς, ἔφη τις, ὡς μακρὸν τὸ ἐνώπιον καὶ δικανικόν. Χρῆσιγῆν ἢ κρεῖσσονα τῆς σιγῆς λέγειν. Ἀδικεῖ Σωκράτης τὸν ἥττονα λόγον κρεῖττω ποιῶν καὶ τοῖς ἄλλοις ταῦτα διδάσκων. Ἡρακλῆς ὁ Ἀλκμήνης λεοντῆν περιβάλλετο. Ὁ ἀετός θεμῶν νεβρὸν καὶ λαγῶς. Ἡρακλῆς προστάγματι Διὸς τὸν τιτανὰ Προμηθεῖα τῷ Καικῶσι προσέλωσθην. Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ἥττα τῶν Περσῶν μεγάλως ἐκλείπει Θεμιστόκλει τὸν Ἀθη-

ναίον. Πιαίνονται αἱ ὄνες κέγχροις καὶ κριθαῖς. Ἡ περὶ τὴν **Σαλαμίνα** περιβόητος νίκη τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο τῷ τετρακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ ἐνάτῳ ἔτει πρὸ Χριστοῦ. Ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσει καὶ κάταπατήσεις **λέοντα** καὶ **δράκοντα**. **Χαρίεις** εἰ καὶ χαρίεντα λέγεις, ἴνα καὶ πληγὰς παρ' Αἰακοῦ λάβω. Ὁ Ἀκραθὺς ἀκρωτήριον τοῦ Ἀθῶ ἴστί. Ἡ Ἐπιμηθείως γυνὴ παρὰ πάντων τῶν θεῶν καὶ θεικινῶν **δωρα λαβουσα Πανδώρα** ἐκλήθη. Ἦν δὲ ἡ μὲν ἐργατικὴ καὶ ἀνδρική τὰς χεῖρας τύλων ἀνάπλευς, ἐσθῆτα δὲ πινυκρὰν ἰνδεδυμένη. Οἱ ἄλιεις πολλοὺς ἤγειραν **ἰχθυς**. Κακῶς λέγουσιν οἱ καλῶς λέγειν μὴ **μεμαθηκότες**. Ὀδυσσεὺς ἱμεῖν παρὰ **Καλυψοῖ** ἐξ ἧ ἱπτὰ ἴστη. Περικλῆς τὸν Σανθίππου **Νέστορι** τῷ βασιλεῖ Σωκράτης ἀπεικάζει. Τοὺς λίθους ὅσθα τῆς γῆς δύνατ' ἂν τις καλέσαι. **Ζεὺς Ἐρμῆν** πρὸς **Καλυψῶ** ἱπιμψε καλεῦσοντα ἀρεῖναι Ὀδυσσεῖα, ἵνα οἴκαδε ἀπέλθῃ. Τίς ἴστίν ὁ ἀνὴρ, ὅς ἐάν ὁ υἱὸς **ἰχθυον** αἰτήσῃ, **ὄφιν** ἐπιδώσει αὐτῷ; Αἱ ἐγγελλεῖς τῆς νυκτὸς νέμονται. Ἡρακλῆς εἰς ἄδου καταβάς καὶ διὰ **Τροίζηνος** ποιησάμενος τὴν ἀνάβασιν ἦλθε πρὸς Εὐρυσθέα. Οἱ τριάκοντα μετὰ τὴν ἐν **Πειραιεὶ** ἦσαν **Ἐλευθιναδε** ἀπεχώρησαν. Ταχυπλωώτερα τῶν θαλασσίων θηρίων **δελεθῖνες** λέγονται εἶναι. Τὸ τοῦ πηχεως μῆκος ἴσον ἴστί τῷ τοῦ μέτρου. Πολλοὺς τῶν ρητόρων ἡ Βουλὴ ἀπέφηνε πολλὰ **εὐληφότες** χρήματα. Οὐκ ἄμισθον τὸ **εὐ** ποιεῖν κἂν μὴ παραχρῆμα ἢ ἀνταπόδοσις φαίνεται. Αἱ μὲν **ποδύσεις** ἰσθῆτες τὰ σώματα, αἱ δὲ **μεγάλαι** οὐσίαι τὰς ψυχὰς ἐμποδίζουσιν. Νεῖλος ὁ ποταμὸς καθ' ἕκαστον ἔτος νίαν **ἵλαν** καταφέρει. Θαυμάζω μᾶλλον τὴν **σωφρονονουσαν** νεότητα τοῦ πολιοῦ **γηρωσ**, τὸ μὲν γὰρ ἐν λιμένι μένει, ἡ δ' ἐν τῷ πελάγει πολλοὺς τοῖς πνεύμασι μαχομένη διασώζει τὸ σκάφος. Ἐκείνός ἐστιν εὐδαιμονίστατος, **ὄτῳ** καθ' ἡμέραν μηδὲν κακὸν γίνεται. Ἐξ οἰκείων τὰ **βέλη**. Διὰ τὸ ἀβροδίαιτον οὐ πολὺς χρόνος, ἐξ οὗ οἱ

Ἀθηναῖοι ἐπαύσαντο ἰνδυσόμενοι **χιτώνας** λινούς. Τοῖς **λαγῶς** ἡ φύσις τὴν ταχυτῆτα ἰδῶκεν ὄπλον. Ἀχιλλεὺς ἀριστος ἦν τὴν τ' ἀλκὴν καὶ **ταχυτητα**. Κύριε, πότε σὶ εἶδομεν **πεινῶντα** καὶ ἰδῶκαμέν σοι φαγεῖν, ἢ **διψῶντα** καὶ ἰδῶκαμέν σοι πιεῖν. Ἀττικὴ εὐγεως μὲν οὐκ ἦν, εὐάνδρος δέ. Χάρις μὲν χάριν τίκτει, **ἔρις** δὲ **ἔριν**. Τὸ βίου γηρας **χειμῶνα** καλοῦσιν. Οἱ Πέρσαι διδάσκουσι τοὺς ἑαυτῶν παιδας **τάληθη** λέγειν. **Ποσειδῶν** ἀφύων φορὰν Μεγαρεῦσιν ἐποίησεν. Τῷ Ἡρακλεῖ **ρόπαλον** καὶ **λεοντην** προσάπτουσιν. Οἱ **ταῶ** τῆς Ἡρας ἱεροὶ ἦσαν. Τοὺς **λαγῶς** θηρῶντες πολλὰ τεχνάζονται οἱ κυνηγίται. Ἐν Σάμῳ πλείστους **ταῶς** ἔτραφον καὶ ἐπὶ τοῦ ἑαυτῶν νομίσματος **ταῶς** ἦν. Ἡ ἀλήθεια πολλάκις οὐκ ἀρέσκει τῷ **λεῶ**. Αἱ **ἀκτινες** καὶ τὰ ρεύματα τοῦ πυρός τοῖς σώμασι φῶς καὶ θερμότητα ἐκπέμπουσιν. Ὁ ἄνθρωπος συνέδει ὑπερέχει τῶν ἄλλων ζώων, καὶ δίκην καὶ θεοὺς νομίζει μόνος. Αἱ ἀρεταὶ **μελίτη** καὶ **μαθύσει** αὐξάνται. Πέντε αἰσθήσεις ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀρῆν, **ὄρασιν**, ἀκοήν, γευσίν, **ὄσφροσιν**. Οἱ πέπλοι τῆς βασιλίσσης **πορφύροι** εἰσιν. Ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν πλουσίων **διπλαι** θύραι εἰσιν. Οἱ ἀγροὶ πλείω εἰσὶ **λαγῶν**. Οἱ **λαγῶ** πλείω εἰσὶ φόβου. Αἱ τρίχες τῶν ἀλωπέκων ἐρυθραὶ εἰσιν. **Μενέλεως** καὶ Ἀγαμέμνων **ἀδελφῶ** ἦσαν. Ἐν τοῖς νεῶς βωμοὶ εἰσὶ τῶν θεῶν. Ἐν τῷ Ἰσθμῷ ἱερόν ἦν ἄλλος **πιτύων** τῷ Ποσειδῶνι. Οἱ Ἀθηναῖοι **Θησεὶ** τῷ βασιλεῖ **καλὸν** νεῶν ἰδρύσαντο. Ἀτρεὺς πατὴρ ἦν Ἀγαμέμνωνος καὶ **Μενέλεω**.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΤΗΣ ΕΝΙΚΗΣ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΤΡΙΤΟΚΛΙΤΩΝ

Κατῶν α΄. Τὰ εἰς ας ἀρσενικά τριτόκλιτα ἔχουσι τὸ α μακρὸν οἶον Αῖζε, γίγζε, ποιόζε.

β'. Τὰ εἰς ας θηλυκὰ καὶ οὐδέτερα τριτόκλιτα ἔχουσι τὸ α βραχύ· οἶον· τὸ γῆρας, ἡ ἀμνάς, ἡ λαμπάς.

γ'. Τῶν εἰς ις ληγόντων τὰ μὲν μονοσύλλαβα ἔχουσι μακρὸν τὸ ι μόνον ἐν τῇ ἐν. ὀνομαί., αἰτιατι. καὶ κλητικῇ, τὰ δὲ δισύλλαβα καὶ πολυσύλλαβα βραχύ· οἶον· κίς, κῖν, κί· κίς, κῖων, κισί, κίας, χρήσις, πτήσις, δύναιμις.

δ'. Τὰ εἰς ις-ιδος ἔχουσι τὸ ι βραχύ· οἶον· φροντίς-ιδος, πατρὶς-ιδος, προφήτις, Ζευξίς.

Ἐξαιρέσεις. Ἐξαιροῦνται τὰ ἀκόλουθα ἔχοντα τὸ ι μακρὸν ἀψίς-ιδος, κηλίς-ιδος, σχοινίς, Ἴρις, βαλβίς, κνημίς, ραφανίς, κηκίς, κρηπίς, σφραγίς, χειρίς· διαφοροῦνται δὲ τὰ κεραμίς, βαθμίς, τευθίς, βλεφαρίς, ριπίς.

ε'. Τὰ εἰς ατης καὶ ιτις (θ. ατις, ιτις) ἔχουσι τὸ α καὶ ι μακρὸν· οἶον· Σπαρτιάτης-Σπαρτιάτις, Σιδαρῆτης-Σιδαρῆτις, σὺν τούτοις δὲ καὶ τὸ πρεσβύτης.

Ἐξαιρέσεις. Ἐξαιροῦνται τὰ Γαλήτης, Δαλματίας, Σαρμάτης, Χαρμάτης.

στ'. Τῶν εἰς ιψ γεν. πος, βος, φος τὰ μὲν σχηματίζοντα τὴν γενικὴν εἰς πος ἔχουσι τὸ ι μακρὸν, τὰ δὲ εἰς βος καὶ φος βραχύ· οἶον· ρίψ, ριπός, σκνίψ-ιπος, παιδοτρύψ-ιβος, κατῆλιψ-ιρος, χέρνιψ-ιρος.

ζ'. Τὰ εἰς υξ γεν. γος, κος, χος ἔχουσι τὸ υ βραχύ· οἶον· γαμφώνυξ-υχος, διωρύξ-υχος, πρόσρυξ-υχος, κάλυξ-υχος.

Ἐξαιρέσεις. Ἐξαιροῦνται τὰ κήρυξ, κήρυξ, βόμβυξ, δοῖδυξ, κόκκυξ, μονώνυξ.

η'. Τὰ εἰς σμα ἔχουσι τὸ τῆς παραληγοῦσας δίχρονον βραχύ· οἶον· πρίσμα, ἔψμα, κτίσμα, νόμισμα.

Ἐξαιρέσεις. Ἐξαιροῦνται τὸ ἔσμα, χρίσμα.

θ'. Τῶν εἰς μα τὰ πλείστα ἔχουσι τὸ τῆς παραληγοῦσας δίχρονον βραχύ· οἶον· γράμμα, χόμα, θρόμμα.

Σύλλαβος λέξεων

ἔχουσῶν τὸ τῆς παραληγοῦσας δίχρονον μακρὸν.

Ἐλά, κνίσκ, μέζκ, Κρήσκ, Νῆσκ, Τῆσκ, φῶσκ, τρῦπα, πῖνα, ἐρασίθη, ρίνη, ἄνη, νίκη, τιμή, ψυχή, λύπη, ἴλη, ὄλη, ζύμη, λύμη, ερονάλη, κίσχυνη, γρίπος, γρίποι, γῦρος, σῖτος, σπῖλος, σχῖνος, στῦλος, γρῦλος, βῖκος, πῖος, μέλος, θρίνος, μέμος, πῖλος, μῦθος, τῦρος, τῦλος, θυμός, χυμός, κίνδυνος, ἀνάστος, ἀξιοθάστος, δυσπῶρατος, ἐπῶρατος, κατῶρατος, ἀναπορῶρατος, λιτός, σιμός, φιλός, ἀκχος, αὔλος, ἄτυφος, ἄρωνος, εἰχυλος, Ἰαχυρίς, μακρίς, γρυπός, μυταρίς, θῦνος, φρῦνος, Πῖος, Χῖος (ὡς κάτοικοι), Φρίξος, Σκῦρος, Σῦρος, ρῦπος, ἄθλος, λάγος, φῶχος, μέσος, σκῶτος, φίκος, κνίγος, χνῖος, σφρίγος, κῦδος, κῦρος, νῖκος, ρῖγος, στίρος, σῦκον, πῖον, πῦον, θρῦον, θῖκος, ἰθλον, σκῦλον, ρῦλον, θῦμα, κῦμα, φῦμα, λῦμα, κρῖμα, κλίμα, τρίμμα, μῦγμα, χρίμα ἢ χρίσμα, θρῖμα, νῖμα, κρῖμα, πρῖμα, χρίσις, τρῖσις, θρῖσις, ρῖσις, πρῖσις, φῖσις, ἴσις, λῖσις, στῖσις, στίσις, μῖσις, ἴσις, Ἄσις, ἴσις, Φῖσις, θρῖδαξ, κλίμαξ, πῖδαξ, σμίλαξ.

Λέξεις ἔχουσαι μακρὸν τὸ δίχρονον τῆς ληγοῦσας.

βλάξ, ράξ, οἰάξ, πλοῖταξ, θάραξ, γήψ, φαίαξ.

Λέξεις ἔχουσαι βραχύ τὸ τῆς ληγοῦσας δίχρονον.

βῦλαξ, κλίμαξ, κλῶναξ, κρῶμαξ, λειμαξ, μεῖραξ, αὔλαξ.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Α'. Ὁ μαθητὴς θὰ τονίσῃ τὰς ἐπομένους λέξεις ἐπὶ τῆς παραληγοῦσας.

Τῆς κρηλίδος, τῆς ἀψίδος, τὴν φυλακίδα, αἱ κηλίδες, τὴν νησιδα, τὰς ποτακίδας, τὰς θυρίδας, τὴν σφραγίδα, τὴν βαλβίδα, τὰς αἰγμαλιντίδας, κρηπίδα, ἀσπίδα, γλυφίδας, φροντίδας, ραφανίδας, χειρίδα, σφραγίδας, κεραμίδας, πυραμίδας, ἀκωνθαλλίδας, κνημίδα, ἀκωνθίδα, γραφίδα, σχηνοῖδα, βλεφαρίδας, κηκίδα, ριπίδας, πολιτις, ὡς πολιτα, οἱ Γαλαταί, προφήτις, ὡς Σιδαρῆτα, ἢ Σιδαρῆτις, ραχίτις, Ἰταλιωτις, Ἰππειωτις, Ἰερμητις, οἱ Ἰερμηταί, μετιτις, ὡς μεσιτα, τεχνίτις, Σαρμαπειωτις, Ἰερμητις, οἱ Ἰερμηταί, μετιτις, ὡς μεσιτα, τεχνίτις, Σαρμαπειωτις, Δαλματις, οἱ Σαρματαί, Γαλατις, θριπα, σκνίπα, σκνίπες, κηρυξ, λιθα, κατῆλιτυξ, δοῖδυξ, διωρύξ, γαμφώνυξ, μονώνυξ, κηυξ, Ζευξίς, κλῶμα, κνίσμα, κλάσμα, ἔσμα, πλάσμα, ὄσμα, ὄσμημα, θυμα, κνίσμα,

γραμμα, λιμα, λυμα, ζυμα, πρισμα, ραμμα, ρυμμα, τριμμα, ρασμα, θυνος, Πιος, Ιλαται, λυπαι, διναι, νικαι, υλαι, ιλαι, τρυπα, γηρας, αγαπησας, ἀμνάδες, λιν, κιν, κισ, λιας, δρασις, πραξις, πησις, χρισις, γυπες, σκνιπα, μαζαι, στυλος, σιτος, αφριγος, τυρος, φυλον, κρηπιδα, ὦ πολιτα, πολιτις.

Β'. Θέλει αντιγράψει τὰς ἐν τῷ συλλόβῳ λέξεις ἐπαναληφθέντως, ἵνα ἐξοικειωθῆ πρὸς τὴν ὀρθογραφίαν αὐτῶν, ὅπως δύναται νὰ ὀνομασθῆ ἢ φυσιογνωμία τῶν λέξεων.

Ἐρωτήσεις.

Τίνα ἐκ τῶν εἰς ας τριτοκλίτων ὀνομάτων ἔχουσι τὸ α βραχὺ καὶ τίνα μακρὸν; Τίνα ἐκ τῶν εἰς ις τριτοκλίτων ἔχουσι τὸ ι βραχὺ καὶ τίνα μακρὸν; Πῶς διακρίνεις ὅτι ἡ κλητικὴ ὦ Σπαρτιάτα περισπᾶται καὶ δὲν παραξύνεται; Τίνα ἐκ τῶν εἰς ιψ ἔχουσι τὸ ι μακρὸν καὶ τίνα βραχὺ; Τὸ υ τῶν εἰς υξ ληγόντων εἶναι μακρὸν ἢ βραχὺ; Τὸ δίχρονον τῆς παραληγοῦσης τῶν εἰς θμα ληγόντων εἶναι μακρὸν ἢ βραχὺ; τῶν δὲ εἰς μα;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ μελανοπίρατος.

Οὐ κτησίς πολλή, ἀλλὰ **χρησίδις** καλὴ περιποιεῖ πλούτον. **Γηρας** λιόντων κρείσσων ἀκμίων νεβρῶν. Ἡ ἐκ θαζίων **πτησίδις** καλὸς-οἰωνός ἐνομιζέτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. **Λιας** ὄμοιος ἦν γίγαντι. Αἱ δευτέραι **φροντιδεις** σοφώτεραι. Ἐλπιδεις τρέφουσι κενεοὺς βροτῶν. Καὶ τὸν **τυφον** ἀπόρριψον, ὦ Λάμπιχα, καὶ τὴν ὑπεροψίαν. **Φοιξος** καὶ Ἑλλη τέκνα Ἀθάμαντος καὶ Ναφέλης ἦσαν. Ἡ ἐμπορικωτέρα τῶν κυκλάδων νησος ἐστὶν ἡ **Συρος**. Ἡ **κλιμαξ**, ἣν ὁ Ἰακώβ καθ' ὕπνον εἶδε, μέχρι οὐρανοῦ ἐξικνεῖτο. Ἡ ἴδις ἱερὸν παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἐνομιζέτο πτηνόν. Ἄγις ἔφη μὴ ἐρωτᾶν τοὺς Λακεδαιμονίους πόσοι εἰσὶν, ἀλλὰ ποῦ εἰσὶν οἱ πολέμιοι. Οἱ καλοὶ **τεχνίται** χρῆσιμα καὶ ὠφέλιμα ἔργα ποιοῦσιν. Οἱ **Σπαρτιάται** καταλαβόντες τὴν Δικέλιαν ἰσχυρῶς αὐτὴν ὠχύρωσαν. Τοῦ μὲν χειμῶνος οἱ νότιοι δυναστεύουσι, τοῦ δὲ θέρους οἱ ἐτήσιοι λεγόμενοι, **μυξίν** ἔχοντες τῶν ἀπὸ τῆς ἀρκτου φερομένων ζερῶρων. Ἐργῶ-

δὲς ἐστὶ **βλακα** παιδεύσαι. **Μαζαν** καὶ ὕδωρ ἔχων συλλήβδην πάντα τὰ ἀγαθὰ ἔχω. Ἐτι γοῦν ἐν ταῖς ρισὶ τὴν **κνισσαν** ἔχω. Καὶ τὸ **καῦμα** καὶ τὸ **ψυχος** πολλὰς καὶ δεινὰς φέρει νόσους τοῖς στρατιώταις. Πάντες οἱ τῆς Σπέρτης **πολιται** ἀγαθοὶ ἐν πολέμῳ ἦσαν. Οἱ γενναῖοι **ὄπλιται** στέργουσι τὴν ἀπὸ τῶν νόμων δικαιοσύνην τοῦ στρατηγοῦ. Μετὰ Σπαρτιάτας **Τεγεαται** εἶχον τὰ δευτέραι ἐν ταῖς παρατάξεσιν. Οἱ **Κωτυωριται** φέρον τοῖς Σινωπεῦσιν ἔσπερον. Πολλὰκις ἠπιος **μυθος** καὶ ἀφρονα ἀνδρα ἐθαλξεν. Αἱ πόλεις ἀριστα οἰκοῦνται, ἐὰν οἱ μὲν **πολιται** τοῖς ἀρχουσι πείθωνται, οἱ δὲ ἀρχοντες τοῖς νόμοις. Ἡ **Σπαρτιάτα**, νίκην φέρεις τῇ φίλῃ πετρίδι. Οἱ προέδνται ἀγᾶλλονται ἐπὶ ταῖς τιμῆς τῶν νέων. **Λυπαι** καὶ πόνοι ὑπερβολικοὶ ὀλίθρια ἀνθρώποις. Οἱ θώρκες, **κνημιδες** καὶ **ἀσπιδες** ἀμυντικὰ ἦσαν ὄπλα. Ὁ πίνων ἀναξίως **κρομα** ἐκυτῶ ἐσθίει καὶ πίνει μὴ διακρίνων τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου. Μικροὶ μεγάλων χωρὶς σφκλερὸν πύργου **θυμα** (προπύργιον) πέλονται. **Θυμα** ἐγένετο τῆς ἰδίας αὐτοῦ φιλοτιμίας. Οἱ σοφισταὶ **λυμα** καὶ διαφθορὰ πολλή. Τῶν **Ἰσθμοι** νικησάντων στέφανος ἦν ἐκ πτώων τὸ **ἀθλον**. Οἱ **βλακες** ἐν παντί-πτοῦνται.

Κατ' οἶκον ἀσκησίς.

Αἱ τῶν ὀφθάλμων **θαγες** τῷ χρόνῳ ξηραὶ γίνονται. Οὐδὲν ἄλλο **φυλον** ἢ οἱ ἀνθρώποι θεοὺς θεραπεύουσιν. **Γυπες** πλώριοι τὸ τοῦ θεσπέτου Προμηθέως ἔκειρον ἦπαρ. **Σπαρτιάτις** πρὸς τὸν εἰπόντα ὅτι οἱ πάντες αὐτῆς υἱοὶ ἐφρονεύθησαν, οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ σε, ἀπεκρίνατο, ἀλλ' εἰ νενικήκαμεν. **Μιλτιάδης** ὡς οἰκιστῆ θύουσιν οἱ **Χερρονησῖται**. Διὰ τοῦ τηλεσκοπίου διακρίνομεν **κνηλιδας** ἐπὶ τοῦ ἡλίου. Ἀριστέιδης περιστρέψας τὴν **νησίδα** εἶλεν αὐτὴν καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῆς βαρβάρους ἀνείλεν. Ἡ **ἴσις** ἦτοι τὸ οὐράκιον τόξον θεῶν ἐνομιζέτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Τὴν ἐγκράτειαν ἠγαθίον **κρηπιδα** ἀρετῆς. **Κιθάρα** **χρυσά** **σφραγισί** καὶ

λίθοις κεικοσμημένη. Ἴνα δὲ μηδὲ οἱ ἄνεμοι βλάπτωσι **βλεφαριδας** ἐνέφουσε τὸ θεῖον. Οἱ **Γαλαται** πρὸς οὓς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραψεν ἐπιστολὴν κατόικουν μεταξὺ Ἄλως καὶ Ζαγγαρίου ποταμοῦ. Ἐγγίγνονται δὲ καὶ **σκνιπες** ἐν τισὶ τῶν δένδρων, ὡσπερ ἐν τῇ δρυὶ καὶ τῇ συκῇ. Ὁ **κηρυξ** ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ δήμου ἐφώνει κτὶς ἀγορεύειν βούλονται. Σόλων τοῖς ἐν Πρυτανείῳ σιτομένοις **μαζαν** παρέχειν ἐκέλευσεν, ἄρτον δὲ πκίς ἑορταῖς περριθέναι. Ὁ φιλαλήθης καλεῖ τὴν σκάρην σκάρην καὶ τὰ **δουκα δουκα**. Τοῦ πολέμου **ἄθλα** ταῦτα τὰ χωρία κείνται. Τὸ **ψυχος** πήγνυσι τὸ ὕδωρ κατὰ τὸν χειμῶνα. Κρίν' ἄνδρας κατὰ **φύλα** κατὰ φρετρας. Τὸν τῶν θεῶν **δίτον** ἀεροσίαν καλοῦσιν οἱ ποιηταί. Ἀπλοῦς ὁ **μυθος** τῆς ἀληθείας ἔφυ. Αἱ πόλεις ἀριστα οἰκοῦνται, ἐὰν οἱ μὲν **πολιται** τοῖς ἀρχοῦσι πείθωνται, οἱ δὲ ἀρχοντες τοῖς νόμοις. Διαφέρει τὸ ἀρετικὸν **ἄθλος** τοῦ οὐδετέρου **ἄθλον**, **ἄθλος** μὲν ὁ ἀγὼν, **ἄθλον** δὲ τὸ βραβεῖον αὐτοῦ. Οὗ ὁ λόγος σαφέστερος εἰς τοῦτον δοθήσεται τὸ **νικος**.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΤΗΣ ΕΝΙΚΗΣ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΚΑΙΤΩΝ

Κατῶν α'. Τὰ εἰς ἴμος, ἴκος, ἴιος καὶ τὰ εἰς ἴνος μετωσιαστικὰ ἐπίθετα ἔχουσι τὸ ι βραχύ· οἷον· **χρήσιμος**, **πολεμικός**, **αἰώνιος**, **ξύλιμος**.

β'. Τὰ εἰς ἴνος ἔθνικὰ, κύρια καὶ προσηγορικὰ ὡς καὶ τὰ εἰς ἴνος κύρια ὀνόματα ἔχουσι τὰ δίχρονα ι καὶ υ μακρά· οἷον **Λεπτινος**, **σχινος**, **Εὐθύνομος**, **Λεοντινος**.

Ἐξαιρέσις. Ἐξαιροῦνται τὰ σπίνος, Λίνος, Καρκίνος.

γ'. Τὰ εἰς ἴνον πόλειων ὀνόματα ἔχουσι τὸ ι μακρόν· οἷον **Ἄβεντινον**, **Λονδίνον**.

δ'. Τῶν εἰς ἴνος τὰ μὲν δισύλλαβα ἔχουσι τὸ α μακρόν, τὰ δὲ πλυσύλλαβα βραχύ· οἷον· **τρηνός**, **φρηνός**, **ἰκηνός**, **πιθηνός**.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Α'. Ὁ μαθητὴς θέλει τονίσει τὰ ἐπιόμενα ὀνόματα.

Λεοντινος, **Κωνσταντινος**, **σπίνος**, **στρινος**, **φρηνός**, **Βυζαντινος**, **Πιπτινος**, **ἔχινος**, **ἰκτινος**, **καρκίνος**, **Βερολίνον**, **Πελίνον**, **Λίνος**, **Φρηνός**, **Λονδίνον**.

Β'. Θέλει σημειώσει διὰ τοῦ σημείου τοῦ μακροῦ ἢ τοῦ βραχέος τὸ δίχρονον τῆς παραληγουσῆς τῶν ἀκολουθῶν ὀνομάτων.

μανός, **σπανός**, **στεφανός**, **ὄφρανός**, **τραγανός**.

Ἐρωτήσεις.

Τίνα ἐκ τῶν εἰς ἴνος λεγόντων ἔχουσι τὸ ι βραχύ καὶ τίνα μακρόν; Τίνα ἐκ τῶν εἰς ἴνος ἔχουσι τὸ α βραχύ καὶ τίνα μακρόν; Τὰ εἰς ἴνον λεγόντα πόλειων ὀνόματα μακρόν ἢ βραχύ ἔχουσι τὸ ι τῆς παραληγουσῆς; Τί τῶν δίχρονων τὰ εἰς ἴνος κύρια ὀνόματα;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω.

Ἵλινος παῖς ἦν Ἐρμοῦ καὶ τῆς μουσῆς Οὐρανίας. **Νίνος** πόλιν ᾤκισε καὶ ἀπ' αὐτοῦ **Νινον** ὠνόμασεν. Ἐμπειδοκλῆς τὴν τῶν Ἀκραγαντινῶν τρυφὴν ἰδὼν ἔλεγεν· «**Ἀκραγαντινοὶ** τρυφῶσι μὲν ὡς αὔριον ἀποθανοῦμενοι, οἰκίας δὲ κατασκευάζονται ὡς πρὸς πάντα τὸν χρόνον βιωσόμενοι». **Καρκίνος** ἀσθενῶν εἶπε πρὸς τὴν μητέρα. **Φαλίνος** πεμφθεὶς παρὰ βασιλείως ἔλεξε τάδε. **Γοργίας** ὁ **Λεοντινος** ὑπ' ἀσθενείας καταληρθεὶς καὶ εἰς ὕπνον ὀλισθαίνων ἔφη· ἔδην με ὁ ὕπνος παρακατατίθεται τῷ ἀδελφῷ θανάτῳ. Ὁ **σπίνος** ἐκ τῶν καλλικελάδων ἐστὶ πτηνῶν. Τὸ **Βερολίνον** ἐστὶ πρωτεύουσα τῆς Πρωσσίας, τὸ δὲ **Λονδίνον** τῆς Ἀγγλίας. Ἐν **λιθίναις** καὶ **ξύλιναις** τραπέζαις παντοία σιτία ὑπῆρχεν. Τὰ θαλάσσια ὕδατα οὐκ ἐστὶ **πότιμα**. **Ἄλκιμοι** θῆρες οἱ λέοντες. Πῆξι **δωρικὸς** πόλεμος ἦμα δὲ καὶ **λαίμος**.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΣ ΟΣΥΝΗ.

Κατ' ὄν. Τὰ εἰς ὀτερος καὶ οτατος παραθετικά καὶ τὰ εἰς ὀσυνη γράρονται μὲ ὀ μὲν, ἂν ἢ πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴ εἴη μακρὰ φύσει ἢ θέσει, μὲ ὦ δὲ ἂν εἴη βραχεῖα· οἷον· κραιώτερος, ὑψηλότερος, ἐνδοξότατος, δειλότατος, σοφώτατος, ἀτακτότατος, δικαιοσύνη, ἱερωσύνη.

Ἐφαρμογή.

Α'. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ διδασκάλου ὁ μαθητὴς θέλει γράψαι ἐπὶ πίνακος τὰ παραθετικά τῶν ἐξῆς ἐπιθέτων.

Ἐπὶ, ὑψηλός, δίκαιος, ἀδόξος, εὐχάριστος, μάχιμος, ἰργατικός, αἰτιος, ἱκανός, φανός, τρανός, τίμιος, πολύτιμος, (τιμῆ), φιλότιμος (τίμη), εὐφυγος, περίλυπος, εὐζυμος, εὖσιτος, ἀσπίλος, εὐμισθος, ἄτυρος, εὐθυμος, εὐχυμος, φιλοκίνδυνος, ἀνίατος, ἀξιοθίατος.

Β'. Ὁ διδάσκαλος θέλει διαφωτίσει τὸν μαθητὴν τίνος ἕνεκα ἄλλα μὲν ἐκ τῶν ἀκολουθῶν εἰς ὀσυνη γράρονται μὲ ὦ καὶ ἄλλα μὲ ὀ.

Ἄπροσόνη, ἀγνοσύνη, ἱερωσύνη, εὐπροσύνη, εὐσχημοσύνη, ἀγαθωσύνη, καλλιρρημοσύνη.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Α'. Ὁ μαθητὴς θὰ γράψαι τὰ παραθετικά τῶν ἐξῆς ἐπιθέτων.

Τερπνός, πονηρός, λαμπρός, ἐντιμος, πολύτιμος, χρήσιμος, βέβαιος, λεπτός, καπηλικός, ἐναντίος, πιστός, μακρός, σεμνός, ὄμοιος, μυστήριος, ἰσχυρός, δυνατός, ἐπιβλιμος, καθυρός, ἡσυχος, χαλεπός, πλοῦσιος, αἰτιος, εὐεργατικός, ἤπιος, κόσμιος, πειθήνιος, αἰρετός, ἀξιοτιμος, ἄτυρος, εὐφυγος, ἄλυπος, αὐλος, κακόσιτος, κακὸθυμος, κακόχυμος, ἀκίνδυνος, ἀνίατος, ἀξιοθίατος, δυσπρόρατος, κατάρτατος, λιτός, σιωπός, φίλος, ἄτυρος, μακρός, γρυπός, ἄτυρος, ἄφυτος, ἱκανός, μαλθακός, ποικίλος, πιθανός, τρανός, στεγανός.

Β'. Θέλει γράψαι τὰ ἀφηρημένα εἰς ὀσυνη οὐσιαστικά τῶν ἐξῆς ἐπιθέτων.

Ἄφρων, κακοδαίμων, σώφρων, ἄγιος, ἱερός, πολυπράγμων, ἰσχυρογνώμων, ἀγνώμων, ἀλαχμων, αἰδύμων, νοήμων.

Ἐρωτήσεις.

Πότε τὰ εἰς ὀτερος καὶ οτατος παραθετικά γράρονται μὲ ὀ καὶ πότε μὲ ὦ; Εἰς ποῖα ἄλλα ὀνόματα ἐφαρμόζεται ὁ αὐτὸς κανὼν;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογήν.

Τῶν τετραπόδων ἀμαθίστατον μὲν ἴστιν ἑλέφας, μιμητικώτατον δὲ πίθηξ, πονηρότατον δὲ κλώπηξ, θηριωδέστατον δὲ τίγρις. Παρὰ τὰ δεινὰ ὁ ἄνθρωπος ὄρονιμώτερος γίνεται. Ἡ σοφία τιμιώτερα ἴσθι λίθων πολυτελιῶν. Τί γλυκώτερον μέλιτος, τί ἰσχυρότερον λέοντος; Ἐπὶ Περικλίου ἔκμαζον οἱ ἱκανώτατοι τῶν καλλιτεχνῶν. Σωκράτης ἐρωτηθεὶς διατί οὐ συγγράφει, ἔφη, τὰ χαρτίνα τιμιώτερα τῶν γραφομένων. Ἡ βροῦς ἐκ τῶν χρησιμωτάτων καὶ ὠφέλιμωτάτων ἴσθι ζῶων. Ὁ πόλεμος πολυεμικώτερος καὶ ἀνδρειότερος τοῦ πολέμου ποιεῖ. Σίφους πληγὴ κουφώτερα ἴσθι ἢ γλώττης. Ὁ ἐν Ἀχαιοῖς μεγαθυρότατος Ἀχιλλεύς θέτιδος ἦν υἱὸς καὶ Πηλέως.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θὰ προσέξει νὰ γράψαι ὀ ἢ ὦ ἐν τοῖς ἐπομένοις λέξεσιν.

Ἐν ἀετλίαις πονηρὸς ἀθλιότερος ὁ νικήσας. Αἱ ὀγλίαι ἐλέφαντες ἐλάττωνας καὶ ἀφυγ-τεραι τῶν ἀρρένων εἰσίν. Γυνὴ ἀνδρὸς μεμψιμοιρ-τερον. Κουρ-τερον τῶν ἀπειράτων (νέων) φρένες. Πλάτων ἐπιβλιειν καὶ ἐυρυθμίαν συνιδεῖν δαιμονι-τατος. Πρῶ-τερον καὶ διαλεκτικ-τερον ἀποκρίνεσθαι χρή. Οἰσθὰ τι ἔθνος ἄλιθι-τερον ρηφωδῶν; Περσίπολις, πόλις περσική, ἐκ τῶν ἀρχαι-τέρων καὶ πλουσι-τέρων ἦν. Ἀρετῆς οὐδὲν κτήμα σεμν-τερον οὐδὲ βειβχι-τερον. Οἱ γὰρ ἀρχαὶ τοῦ Ἄθω ἐνοικοῦντες μακρο-βι-τατοι λέγονται. Προσέχετε τὴν ἐλετη-σύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς. Ἡ ἰσχύατα

των ἐν ἀνθρώποις νόσων ἐστὶν ἡ ἀκαισχυντία, ἡ τὴν ἀγνωμ-σύ-
νην γεννώσα. Φίλει σωφρ-σύνην, ἀλήθειαν, οἰκονομίαν, τέχνην,
εὐσίβειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΤΟΝΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

*Ατονοὶ λέξεις εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

Τέσσαρα ἄρθρα, ὄ, ἡ, οἰ, αἰ.

Τρεῖς προθέσεις, ἐν, εἰς (ἰς), ἐκ (ἰξ).

Τρία μόρια, οὐ, ὡς, εἰ.

Σημ.—Τὸ μόριον ὡς τονίζεται, ὅταν ᾖ τρωπικόν, σημαίνει
οὕτω, ἢ ἐν ἀντιστροφῇ· οἶον· Θεὸς ὡς, οὐδ' ὡς—οὐδ' οὕτως, καὶ
ὡς—καὶ οὕτως. Καὶ τὸ οὐ τονίζεται, ὅταν ᾖ ἐν τέλει φρά-
σεως ἢ περιόδου· οἶον· πῶς γὰρ οὐ;

Ἑρωτήσεις.

Πότε τὸ ἄτονον ὡς δέχεται τόνον; Πότε τὸ ἄτονον οὐ δέχεται τόνον
καὶ τίνα τόνον δέχεται;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογήν.

Οὐδ' εἰ τρεῖς τόσα ἔσσι νῦν κίττησαι προσγένειτό σοι, οὐδ' ὡς
ἂν ἱκανά μοι δοκεῖ εἶναι σοι. Ὡς δ' οὐκ ἂν εἴη Θεὸς ἢ ἄλλως,
καὶ ὡς οὐκ ἔστι Θεὸς ἢ Ἴρις. Ἦν μέγας μὲν οὐ, καλὸς δέ.
Ὡς ἴδιον, ὡς μιν ἔρωσ ποκινὰς φρένας ἀμρακῆλυφεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

ΕΓΚΛΙΣΙΣ ΤΟΝΟΥ

*Εγκλιτικαὶ λέξεις εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

α'. Αἱ προσωπικαί· μοῦ, μοί, μέ, σοῦ, σοί, σέ, οὐ, οἰ, εἰ.

β'. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τις καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς πτώσεις.

γ'. Ὁ ἐνεστώσ τοῦ εἶμι καὶ τοῦ φημι, πλὴν τοῦ β' προσώπου
εἰ καὶ φησ.

δ'. Τὰ μόρια πῆ, ποθίν, ποθί, ποί, ποτέ, πού, πῶς, γέ, πέρ,
τί, τοί, νῶν καὶ τὸ τοπικόν δέ.

Αἱ ἐγκλιτικαὶ αὗται λέξεις ἐγκλίνουσι ἢ ἀποβάλλουσι τὸν
τόνον αὐτῶν κατὰ τοὺς τρεῖς ἀκολουθοὺς κανόνας.

Κανὼν α'. Ὅταν ἡ πρὸ τοῦ ἐγκλιτικοῦ λέξις προπαροξύνηται
ἢ προπερισπᾶται, ὁ τόνος τοῦ ἐγκλιτικοῦ ἀναβιβάζεται· οἶον·
ἀνθρώπος **τις**, σῶμα **τι**.

β'. Ὅταν ἡ πρὸ τοῦ ἐγκλιτικοῦ λέξις ὀξύνηται ἢ περισπᾶται,
ὁ τόνος τοῦ ἐγκλιτικοῦ ἀποβάλλεται· οἶον· καλὸς **τις**, κα-
λοῦ **τινος**.

γ'. Ὅταν ἡ πρὸ τοῦ ἐγκλιτικοῦ λέξις παροξύνηται, τὸ μὲν
μονοσύλλαβον ἐγκλιτικόν ἀποβάλλει τὸν τόνον του, τὸ δὲ δισύλ-
λαβον τὸν φυλάττει· οἶον· λόγος **τις**, λόγου **τινός**.

Ἐξαιρέσεις. Αἱ ἀντωνυμίαι μετὰ τῶν προθέσεων ἢ μόναί,
ἀντιθετικῶς προφερόμεναι, ὀρθοτονοῦνται· οἶον· ἀντὶ **σοῦ** ἐγὼ
ταῦτα ἱπραξα. Ἐμὲ μὲν ἀλλ' οὐ **σέ** ἔβλαψεν.

Σημείωσις α'. Ἐν ἰκθλήφει τὰ ἐγκλιτικὰ οὔτε ἐγκλίνουσι,
οὔτε ἀποβάλλουσι τὸν τόνον αὐτῶν· οἶον· πολλοὶ δ' εἰσὶν οἱ
κακοί. Ὑπάρξει **ποθ'** ὑμῖν ἱκανὴ δύναμις.

β'. Ὅταν ἀκολουθῶσιν ἀλλεπαλλήλως πολλὰ ἐγκλιτικά,
συναγίνονται, ὥστε τὸ ἰσχυρότερον μένει ἄτονον· οἶον· εἰ **τίς**
ῥησὶ μοι.

γ'. Τὰ ἄτονα δέχονται τὸν τόνον τῶν ἐγκλιτικῶν. Ὁ **τε**
πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ. Ὡς **ρασιν** ὑπὸ λίθου βληθεὶς ἀπέθανεν.

δ'. Τὰ ἐγκλιτικὰ ἐν ἀρχῇ λόγου, ὡς καὶ ὅταν ἐπέχωσι τόπον
ὑποκειμένου ἐν τῇ προτάσει φυλάττουσιν ἑαυτοῖς τὸν τόνον·
τινὲς λέγουσιν. Τὸ γέ εἶναι μόριον.

Ἐφαρμογή.

Ἰπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ διδασκάλου ὁ μαθητὴς θέλει ἐφαρμόσει τοὺς ἀνωτέρω τρεῖς κανόνας, ἐξαίρεσιν καὶ σημασίαις ἐν τοῖς ἐπομένοις παραδείγμασιν.

Ἐλεγε μοι, γλῶσσα σου, ἰγὼ φημι, σὺ εἰ, σὺ φησ, πονηρός τις, ἀνθρώπου τινος, πονηρῶν τινῶν, πονηροῦ τινος, στόλος τις, στόλου τινος, στόλοι τινες. Παρά σου ταῦτα ἔμαθον οὐχὶ παρ' ἄλλου τινος. Ἡ μακεδονικὴ δὴναμις ἐν μέτρῃ προσθήκης ἔστι τις οὐ σμικρὰ. Οὐ τοῦτο, ὡς γὰρ μοι δοκεῖ, ἀληθές. Ἐν τινι τόπῳ. Ἦς περ, ὡς τε, εἰ περ, οὐ φημι.

Κατ' οἶκον ἀσκηθεῖς.

Ὁ μαθητὴς θέλει ἐφαρμόσει τὰ προδιδασχθέντα ἐν τοῖς ἐπομένοις παραδείγμασιν.

Ἄγγελος τις, ἄγγελος τις ποτε. Ἦς περ τις ποτε ἐν εἰπεῖ. Πυῶμα τι, τὸ κάλλος σου, τὸ κάλλος τινος. Ὁ δειλός ἐστι προδότης τῆς πατρίδος. Πάλαι ποτε, ἄλλοθεν ποθεν, ἄλλοτε ποτε. Μόλις οὖν ποτε ἐλθὼν ἤνοιξε τὴν θύραν. Οὐ ποτε ταῦτ' εἶπον.

Ἐρωτήσεις.

Τί γίνεται ὁ τόνος τοῦ ἐγκλιτικῆς, ὅταν ἡ πρὸ αὐτοῦ λέξις προπαροξύνηται ἢ προπερισπᾶται; Τί γίνεται, ὅταν περισπᾶται ἢ ὀξύνηται; Τί γίνεται, ὅταν παροξύνηται; Ὅταν κατόπιν ἀπὸ ἄτονου λέξιν ἀκολουθῇ ἐγκλιτικὸν τι, τί γίνεται ὁ τόνος αὐτοῦ; Τί συμβαίνει, ὅταν ἀκολουθῶσιν ἀλλεπαλλήλως πολλὰ ἐγκλιτικά; Ὅταν συμβῇ ἐκθλιφίς τις ἐν τινι ἐγκλιτικῶ, τί γίνεται ὁ τόνος τοῦ ἐκθλιφίντος φωνήεντος; Ἐν τίνι περιπτώσει αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι φυλάττουσι πάντοτε τὸν ἑαυτῶν τόνον;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ πίνακος.

Ἀνθρώπου τινος εὐδοκίμησιν ἢ χόρῃ. Ἐγὼ καὶ σε καὶ ἑμαυτὸν ἠξίωκα τῶν καλλίστων. Εἶπε τις ποτε μοι. Οὐ μὲν τοι γε. Οὐδε γε πῶ ἠγοῦμαι. Δίδομαι σου ἀκουσαι μου ἀπολογούμενον. Λέγε νῦν μοι ὅ,τι σοι πέπρακται. Καλός γε καὶ πολλοῦ τινος λόγου ἀξίος. Λόγου ποτε ἑμπεισόντος, εἶπεν ὁ Κριτίας. Πλάτων ὀργισθεὶς ποτε τινι τῶν δούλων σφόδρα, ἀλλὰ ἐπέταξεν αὐτὸν μαστιγῶσαι. Ἀνδρῶν σωφρόνων ἔστιν ἴδιον

τὰ ἀγαθὰ πράττειν. Οὐ τοι γυναικίος ἔστιν ἔργον τὰ τῆς πόλεως πράττειν. Πατρός εἰμι ἀγαθοῦ υἱός. Ἔστι μοι θυγάτηρ τοῦνομα Κλειώ. Ἀλώπηξ τις ποτε εἰσελθοῦσα εἰς τὴν οἰκίαν ὑπακριτοῦ εὔρε κεφαλὴν μορμολυκείου. Εἰσὶ τινες, οἳ οὐ βούλονται ταῦτα συνιέναι. Πάλαι ποτε, ὅτε τὰ ζῶα ἦν φωνήεντα, εἶπεν ἢ οἷς τῶ ποιμένι. Λέγει δὲ πού καὶ Ἡσίοδος. Ὡδε πῶς ἔπειτο Κύρος Κλέαρχον. Ἡ μέθη μικρὰ μανία ἔστιν. Ἡ γλῶσσα σου μὴ προτραχέτω τῆς διανοίας. Διακίαν ποιήσομαι τὴν κατὰ σου κατηγορίαν.

Κατ' οἶκον ἀσκηθεῖς.

Ὁ μαθητὴς θὰ ἐφαρμόσει τὰ προδιδασχθέντα ἐν τοῖς ἐπομένοις.

Ἄν δέ τι σπουδαῖον ἢ καὶ τὴν πόλιν ὅλην κἀταλαμβάνη εἰς δε πάντες ἀποβλέφονται. Ταύτη τῇ ἡμέρῃ ἐπορεύθη εἰς τινα τῶν φίλων. Οὐχ οἶον τε ἔστιν ἀνευ πόνων εὐδαιμονεῖν. Ψυχῆς νοσησῆς ἔστι φάρμακον λόγος. Ἐγὼ σου ἔρρωμενέστερός εἰμι. Περιστέρῳ ἐν τινι περιστεράωνι ἐπὶ πολυτεχνίῳ ἐφρουκτέτο. Διδασκάλῳ μισθός καλλίστος ἔστιν, ἂν τῶν μαθητῶν τινες καλοὶ κἀγαθοὶ γένωνται. Συμφέρει ὑμῖν εἶπερ ποτε τῶ ἄλλῳ. Ὡς περ γέλακτι ἢ γυνὴ οὕτως ἢ παιδεία γινώσκει τρέφει τὸν ἄνθρωπον. Ὁ ὕπνος ὁ πολὺς οὔτε τοῖς σώμασιν οὔτε ταῖς ψυχαῖς ἀρμόσει. Ὁ τε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ ταῖς αὐταῖς ἐπροικίσθησαν δυσάμισιν, ἀλλ' ἐν βαθμῶ διαφόρῳ. Οὐ πῶ ἐλήλυθεν ἡ ὥρα μου. Εἰ τινα λάβοιεν, ἀπέκτειναν. Εἰ τῶ ἱκανός τεκμηριῶσαι. Φῆς ταῦτα ἢ οὐ; Οὐ φημι. Εἰ τις σοι ταῦτα λέγοι, οὐ σοι τάληθῆ λέγει. Κύρος ἐροεῖτο, μὴ οἷ ὁ πάππος ἀποθάνοι. Ἀγαθοὶ πολλοὶ μὲν λέγονται, οὐ πάντες δ' εἰσὶν. Εἰ τε τις ἔστιν ἀγαθός, εἴτε μὴ, τὴν ἀρετὴν ὀφείλει ἀγαπᾶν. Ἐν τινι ταμείῳ μέλιτος ἐκχυθέντος αἱ μυῖαι προσπτᾶσαι κατήσθιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

ΠΕΡΙ ΕΚΘΛΙΨΕΩΣ ΚΑΙ ΚΡΑΣΕΩΣ

Κατὰ α'. Ὁ τόνος τοῦ ἐκθλιβέντος φωνήεντος τῶν μὲν προθέσεων καὶ συνδέσμων, τοῦ ἐπιρρήματος ποτὲ καὶ τῆς ἀντωνυμίας τινὰ ἀποβάλλεται, τῶν δὲ ἄλλων λέξεων ἀναβιβάζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν οἶον· ἀλλ' ἐγώ, παρ' ἑμοῦ Ὅστις ποτ' ἂν ᾗ. Ἐσχον τιν' ἀγαθόν. Δεῖν' ἴπαθον.

β'. Τὸ σύμφωνον τοῦ ἐκθλιβέντος φωνήεντος ἂν τύχη νὰ ἦναι ψιλόν, τρέπεται εἰς τὸ ὁμόφωνον δασύ οἶον· μεθ' ἡμέραν, νόχθ' ὄλην.

Περὶ κράσεως.

Κατὰ α'. Καὶ ἐν τῇ κράσει τὰ ψιλὰ τρέπονται εἰς τὰ ὁμόφωνα τῶν δασία· οἶον· θοίμαχτιον.

β'. Ἐν τῇ κράσει ὑπογράφεται τὸ ι μόνον, ὅταν εὑρίσκηται ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκ τῶν συνηρημένων συλλαβῶν οἶον· καὶ εἶτα, κᾶτα, καὶ ἴπειτα, κᾶπειτα.

γ'. Τὸ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτον φωνῆεν εἶναι μακρόν· ἐπ' αὐτοῦ δὲ τίθεται τὸ σημεῖον τῆς κράσεως, ἢ κορωνίς (·)· οἶον· τᾶλλα.

Ἐφαρμογή.

ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ διδασκάλου ὁ μαθητὴς θὰ ἐφαρμόσει τοὺς μὲν κανόνας τῆς ἐκθλίψεως ἐν τοῖς ἐπομένοις παραδείγμασιν.

Εἶτα λέξε, μετὰ ἡμέραν, δεῦρο ἐλθὼν εἰπέ, ἀλλὰ ἔστιν, ἵνα ἴχω, κατὰ Ἑλλήνων, κατὰ ὁδόν, ἀπὸ Ἡρακλέους, ἐπὶ ἵππου, πολλὰ βίβλας, δεῖνὰ ἴπαθον, φημί ἐγώ, οὕτω ποτὲ βίβλας, ἀγαθὴν τινα ἀρετὴν ἔχει.

Τοὺς δὲ τῆς κράσεως ἐν τοῖς ἐπομένοις.

Καὶ ἐγώ, καὶ τὰ ἄλλα, ἐγὼ οἶμαι, ἐγὼ οἶδα, μέντοι ἂν, ὅσαι ἡμέραι, καὶ ὁδύρεται, καὶ αἰσχύνῃ, καὶ ὄχετο, οἱ ἄλλοι (ὄλλοι), οἱ ἄνδρες, (ἄνδρες), ὁ ἄνθρωπος, μοὶ ἐδόκει (μοῦδόκει), μοὶ οὐκ εἶτι, καὶ οἱ (χοί), καὶ ἰκετεύετε (χικετεύετε), καὶ εἰ (καί), καὶ οὐ (κοῦ), ὃ ἄνθρωπος (ἄνθρωπος).

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θέλει ἐφαρμόσει τοὺς ἀνωτέρω περὶ ἐκθλίψεως καὶ κράσεως κανόνας ἐν τοῖς ἐπομένοισι παραδείγμασιν.

Κατὰ ἴση, κατὰ ἐκάστην, ἀντὶ ἑμοῦ, ἀντὶ ὑμῶν, ἡμέραν παρὰ ἡμέραν, ἀπὸ ἕφους, κατὰ ὕπνον, κατὰ ἀγίων, κατὰ δαίων, μετὰ ἕρκου, οὔτε ἔπραξαν, οὔτε εἶπέ τι πονηρὸν, παρὰ ἑμοί, σοφώτατα βίβλας, οἶδα ἐγώ, τοῦτο ἔπαρ, νῆ Δία ἀγαθὸν λέγεις τὸ πρῆγμα, πάντα ἡμέρας, σὲ εἶπον, πεποίηκα ὑμῖν, γένοιτο ἂν, ἔχοιτο ἂν.

Τὸ ἐλάχιστον, πρὸ ἔργου, πρὸ βίβλου, τὰ ἀγαθὰ, τὰ ἄλλα, καὶ ἐκεῖνος, καὶ αὐτός, καὶ εἶτα, τὰ ἰμάτια, ὁ ἑμός, τὰ ἔργα (τάργα), τὰ ὕπλα (θύπλα), καὶ ἂν, καὶ ἐμὶ, τὸ ἐπιχώριον, ἐγὼ οἶμαι (ἐγῆμαι), πρὸ ἔργου.

Ἐρωτήσεις.

Πότε ὁ τόνος τοῦ ἐκθλιβέντος φωνήεντος ἀποβάλλεται καὶ πότε ἀναβιβάζεται ἐν τῇ παραλήγουσᾳ; Πότε τὸ ψιλόν σύμφωνον τοῦ ἐκθλιβέντος φωνήεντος τρέπεται εἰς δασύ; Πότε ἐν τῇ κράσει ὑπογράφεται τὸ ι καὶ πότε ἂν ὑπογράφεται; Τὸ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτον φωνῆεν εἶναι μακρόν ἢ βραχύ;

Ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω ἐν κειμένῳ ἐπὶ πίνακος.

Καὶ ἐγὼ τὸ ξύλον σου πετᾶξας διαλύσω τὸ κρανίον. ὦ πατρίς, εἴθε πάντες οἱ ναίουσί σε οὕτω φιλοῖεν, ὡς περ ἐγώ, καὶ ραδίως ἂν οἰκοιμῆν σε κοῦδέν ἂν πᾶσχοις δεινόν. Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος προῦκειται λέγειν, ἐπίσχον ἂν ἑμαυτόν. Δῆλον δ' ὅτι ταῦτ' ἴστίν ἀληθῆ, τᾶλλα δὲ ἐγὼ λέγειν. Κᾶτα οὕτως ἐγνωκώς ἐμὶ μὲν οἶσι πτωχόν, σεαυτόν δὲ πλούσιον; Τῶν πόνων πωλοῦσι πάντα τ' ἀγάθ' οἱ θεοί. Πολλὰ ὑψηλὰ ταπειν' ὁ θεὸς ἐποίησεν. Ἐὰν ὁ θεὸς μεθ' ἡμῶν, οὐδεὶς καθ' ἡμῶν. Τίθνηκε Φίλιππος; Οὐ μὲν Δι', ἀλλ' ἀσθενεῖ. Οὔτε θεὸς οὔτ' ἄνθρωπος τὸ ἀγαθὸν μισοῦσιν. Οὕτω ποτ' ἦν μῦς καὶ γαλῆ φίλοι ἀλλήλοις.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θὰ κάμει ἐκθλίψιν ἢ κράσιν ὅπου δεῖ.

Σὺ ἐγέλασας, ὅτε ἐγὼ εἶπον, ὅτι πλείονά σου κέκτημαι.

Ἄλλ' οὕτω ποτὲ ἦν, Ἄιδης τινὰ ἡμερον ἔσχεν. Μετὰ ὧν ταῦτα ἐποίησα. Ἀπὸ ὁμοιοῦς τὰ μεγάλα ἔργα γίνεται. Πολλὰ πῶν καὶ πολλὰ φαγῶν καὶ πολλὰ κακὰ εἰπῶν τοῖς ἀνθρώποις κίηται Τιμοκρέων ὁ Ρόδιος. Πορευομένοις κατὰ ἑδὸν ἔλεγον τοῖς στρατηγοῖς τάδε. Τὸν κακὸν δεῖ κολάζειν, ἵνα ἀμείνων ᾖ. Εἰ δεινὰ ἔδρασας, δεινὰ δεῖ σε καὶ παθεῖν. Ἔστιν ὅτε καὶ πληγὰς ἐντίθησι τῇ ἰκυτοῦ γυναικὶ ἀνὴρ βρβαρικώτερα πράττων. Ὅλοιοτο ὁ πὰ ἀγαθὰ τοῖς ἔχουσι φθονῶν. Οἱ λιπόντες τὴν ἐν πολέμῳ τάξιν παρὰ θουρίοις ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς ἐν τῇ ἀγορᾷ κἀθύνται ἰσθῆσι γυναικείοις ἡμφιεσμένοι. Τάχιστα ὁ καιρὸς μεταφέρει τὰ πράγματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΥΦΩΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ Ν Σ

Καιῶν. Τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ρημάτων τὰ λήγοντα εἰς ε καὶ α, αἱ δοτικαὶ πληθυντικαὶ αἱ λήγουσαι εἰς σι, ξι, ψι, τὰ εἰς σι λήγοντα τοπικὰ ἐπιρρήματα, τὰ εἰκοσι, πέρυσι, παντάπασι, τὸ τρίτον πρόσ. τοῦ εἶμι (ἴστι) λαμβάνουσι τὸ εὐφωνικὸν ν, ἔάν ἢ ἐπομένη λέξις ἀρχηται ἀπὸ φωνήεντος· οἷον· λέγουσιν οἱ σοφοί, εἶπεν ὁ Κύριος, ἰάθηνησιν ἐγένετο ταῦτα, εἰκοσὶν ἄνδρες, ἀνδράσιν ἀγαθοῖς.

Σημ. α'. Εὐφωνικὸν ν λαμβάνει καὶ ὁ προσχηματισμὸς τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν, ἔάν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχη σ· οἷον· οὕτως ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ, τοῦτι ἔπραξεν.

β'. Εὐφωνικὸν εἶχαι καὶ τὸ σ εἰς τὰ ἐπιρρήματα οὕτω, ἄχρι, μέχρι· ἀλλὰ τὰ δύο τελευταῖα δὲν λαμβάνουσι πάντοτε τὸ εὐφωνικὸν καὶ πρὸ φωνήεντος· οἷον· οὕτως ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον. Μέχρις ἡμῶν, μέχρι Ἀλεξάνδρου.

Ἐφαρμογή.

Ὁ μαθητὴς θὰ ἐφαρμόσει τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ διδασκάλου ἐν τοῖς ἀκολουθοῦσι παραδείγμασιν.

Ἄνδρες, παῖσι καὶ γυναιξὶ ἀγαθοῖς. Οὕτω ἴδει ποιῆσαι. Μέχρι μεσημέριος, μέχρι αὔριου, οὕτω ποιήσων, παντάπασι ἀγνής, παντάπασι μοχθηρὸς. Πλαταιῖσι διαμένει. Εἰκοσι ἄνδρες, εἰκοσι παιδία.

Κατ' οἶκον ἀσκήσεις.

Ὁ μαθητὴς ἐδουλοῦμενος ἐκ τῶν προειρηθέντων θὰ θέσει μόνον ὅπου δεῖ τὰ εὐφωνικά ν καὶ σ.

Οὕτω ποιήσων, οὕτω ἔπραξε, οὕτω λέγει, μέχρι τρίτης, μέχρι οὐρανοῦ, ἄχρι Ἀριστείδου, ἄχρι τοῦ νῦν, ἴστι Θεός, παιδίον ἴστι ἔτι, πολλὰ τοῖς ἀνδράσι ἐποίησε ἀγαθὰ, καλῶς ποιοῦσι ταῦτα, ὀλυμπίασι πολλὰς ἐνίκησε ἀγωνιζόμενος.

Ἐρωτήσεις.

Ποῖαι λέξεις λαμβάνουσι τὸ εὐφωνικὸν ν καὶ ποῖαι τὸ σ; Πότε τὸ λαμβάνουσιν; Πότε ὁ προσχηματισμὸς τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν λαμβάνει τὸ εὐφωνικὸν ν; Αἱ προθέσεις ἄχρι, μέχρι, πάντοτε πρὸ φωνήεντος δέχονται τὸ εὐφωνικὸν ν;

Κείμενον πρὸς ἐπιγόρευσιν ἐπὶ τοῦ πίνακος ὑπὸ τοῦ διδασκάλου.

Ὁ χρυσὸς ἀνδριασὶ οὐδ' ἀναθήμασι ἀργυροῖς εὐδοκεῖ τὸ θεῖον, ἀλλὰ ἔφρεσὶ καθαρκίς. Λέων μὲν ὄνυξι κρατεῖ, κέρρασι δὲ βούς, ἄνθρωπος δὲ νῦν. Ὁ δὲ τὰς ὄφρας οὕτως ἐπηρεμένος, ὁ ἐπὶ τῶν φροντίδων, ὁ βλοσυρὸς οὕτως, τίς ὦν τυγχάνεις; Τίς εἰ, ὦ τάν; Δικασίας ὁ ἀθλητής. Ναὶ ἴσικας, εἰδὸν σε γὰρ πολλάκις ὀλυμπίασι ἀγωνιζόμενον. Οὕτω ὀναίμην τῶν τέκνων μισῶ τὸν ἄνθρωπον. Σκύθαι καὶ Θράκες παντάπασι ἀκράτη χρῶνται. Κύρος ἐν Σάρδεις μέγα στράτευμα ἠθροῖσε ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν στρατευόμενος. Ὁ Θεὸς ἔστι ποιητὴς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς. Ἴα καὶ ρόδα καλὰ τοῦ ἔαρος τέκνα ἔστιν. Ὁ εὐρεός, ὁ νότος καὶ ὁ ζέφυρος θερμότεροί εἰσι τοῦ βορέα. Σώφροσι παιδί ἢ σιγὴ πρέπει. Εἰρήκασί τινες τὸν ἥλιον λίθον εἶναι

καὶ μύδρον δικάπυρον. Ἡ μὲν ἐξάπους οὐσα τοῖς μὲν τέσσαρα βαδίζει μόνως, τοῖς δὲ προσθίοις δυοῖ ὡς χειρὶ χρῆται.

Κατ' οἶκον ἀσκεῖς.

Ὁ μαθητὴς θὰ θέσῃ εὐφωνικὸν ὅπου δεῖ.

Μὴ φθόνηι τοῖς ἀδικοῦσι ἵνα μὴ δοκῆς ἀδικὸς εἶναι. Θεὸς τίθησι πάντα, ὅποι θέλει. Τοῦς τῆς φύσεως νόμους ὁ Θεὸς τίθει. Ἡ φύσις ἔδωκε ἡμῖν παρηγορίαν τὰ δάκρυα. Ἡ τοῦ αἵματος κυκλοφορία ταῖς φλεβῖ καὶ ἀρτηρίαις γίγνεται. Οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων οὐχ οὕτω ἔδονται ἐπὶ τοῖς ἰδίοις ἀγαθοῖς, ὅσον ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις κακοῖς. Ἄχρι οὗ ἔλθῃ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Πολλὰ νῆ Δί' ἔγωγε ἐλαττοῦμαι Αἰσχίνου κατὰ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα. Τοῖς Αἰθίοφι ὁ αἰὼν μακρὸς ἴστί. Ὑπὲρ τοῦς εἴκοσι ἄνδρας ἐν τοῖς ὕδασι εὗρον τὸν θάνατον. Οὕτω ἔλαγε οὕτωσι ὁ ἀνὴρ τουτοῖσι τοῖς ἀνδράσι. Τοῖς μὲν βουσί ἡ ἰσχύς ἐν κέρασι, τοῖς δὲ κυσὶ ἐν ὀδοῦσι, τοῖς δὲ γυφὶ ἐν ὄνυξι, τοῖς δὲ ἀνθρώποις ἐν χερσὶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

ΠΕΡΙ ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΥ

Ἐν τῷ συλλαβισμῷ τῶν λέξεων ἰσχύουσιν οἱ ἀκόλουθοι κανόνες:

Κατ' α'. Σύμφωνον μεταξὺ φωνηέντων εὐρισκόμενον συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἀκολουθοῦ φωνηέντος· οἶον· ἀ-γι-ος.

β'. Δύο ἢ τρία σύμφωνα συλλαβίζονται μετὰ τοῦ ἀκολουθοῦ φωνηέντος, ὅταν ἦναι ἀρκτικὰ λέξεως ἑλληνικῆς· εἰ δὲ μὴ, χωρίζονται· οἶον· ἔ-γρη-ψα, ἀ-στρον, ἀν-θρω-πος, ἀ-δελ-φός, λαμ-πρός.

γ'. Τρία σύμφωνα συλλαβίζονται μετὰ τοῦ ἀκολουθοῦ φωνηέντος καὶ ὅταν δὲν ἦναι ἀρκτικὰ λέξεως ἑλληνικῆς, ἀλλὰ ζευγὸς ἀπὸ τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον, καὶ ζευγὸς ἀπὸ τὸ δεῦτερον

καὶ τρίτον· οἶον· ἐ-χθρός (χθών-θρίξ), αἰ-σχρός (σχίζω-χρῶμα), ἐ-σθλός (σθίνος-θλιψίς).

δ'. Ἄρῳνον πρὸ τοῦ μ καὶ ν συλλαβίζονται μετὰ τοῦ ἀκολουθοῦ φωνηέντος, ἐὰν ὑπάρχη λέξις ἀρχομένη ἀπὸ ὁμόφωνον ἄρῳνον· οἶον· αἰ λέξεις φάτην, δάφνη, πρᾶγμα, ἄσθμα θὰ συλλαβισθῶσι φά-την, δά-φνη, πρᾶ-γμα, ἄ-σθμα· (σθίνος-τμήμα), διότι δὲν ὑπάρχουσι μὲν λέξεις ἀρχόμεναι ἀπὸ τν, φν, γμ, θμ, ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἄλλαι ἀρχόμεναι ἀπὸ τὰ ὁμόφωνα θν (θνήσκω), πν (πνίω), κμ (κμντός), τμ (τμήμα).

ε'. Αἱ σύνθετοι λέξεις χωρίζονται εἰς τὰ μέρη αὐτῶν· οἶον· δουρ-τυχός, Διός-κουροι, προσ-δέχομαι, ἐξ-ίχω.

ς'. Τὸ σύμφωνον τοῦ ἐκθλιβέντος φωνηέντος συλλαβίζεται μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνηέντος· οἶον· πα-ρ' ἔ-χω, κα-τ' ἔ-μοῦ.

ζ'. Δύο ὅμοια σύμφωνα χωρίζονται ἐν τῷ συλλαβισμῷ· οἶον· ἵπ-πος, λάκ-κος.

Ἐφαρμογή.

ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ ὁδηγίαν τοῦ διδασκάλου ὁ μαθητὴς θέλει διαιρέσει τὰς ἐπομένας λέξεις εἰς τὰς συλλαβὰς αὐτῶν ἐφαρμοζὼν τοὺς ἀνωτέρω ζ' περὶ συλλαβισμοῦ κανόνας.

Ἄλλοι, ἄνθρωπος, ἀδελφός, ἀνήτης, ὑπάρχω, καγγάζω, ἀτερπής, ἰατρός, εὐλος, πίπτω, κέκμη, ἄλλος, λάκκος, ἔργον, ἔλγος, Αἰσχίνης, κάρπρον, θάλατρον, παρίχω, ἄτρον, δραχμή, μετ' ἡμῶν, μυκηθμός, ἰσθός.

Κατ' οἶκον ἀσκεῖς.

Ὁ μαθητὴς θὰ διαιρέσει τὰς ἀκολουθοῦς λέξεις εἰς τὰς συλλαβὰς αὐτῶν.

Αἰώνιος, ἀβέος, κενός, ἀμνός, ἑλπίς, ἄδματος, τάρφος, δάκνω, ὄππος, καέπτω, Περικλῆς, μορφή, κυβερνήτης, συμφορά, πράττω, φύλλον, πλάσμα, Ἀλκμήνη, κάτοπτρον, Ἀττρούβας, μανδραγόρας, πορθμός, ἰσθός, Ἀσκληπιός, δένδρον, Ἐρμῆς, ἔρριπτον, ὡςπερ, ὅστις, ὥστε, ἐξέρχομαι, Κωνόστωρ, Διόσκουροι, ἀπίρριψε, γραμμή, δυσάρετος, κόμμα, παρῆλθεν, μετ' ἡμοῦ, ἄφατος, ἄκμων, αἰγμάλωτος, ἐντροπή, δυσειδής, ἐκπλοῦς, ἀσπίς, Ἀφροδίτη, αἰέποτα, Κέρκυρα, τέλαντον, φάρμακον, γαστήρ.

Ἐρωτήσεις.

Πῶς συλλαβίζονται δύο ὅμοια σύμφωνα εὑρισκόμενα ἐν μίᾳ λέξει ;
Μὴ ποῖον φωνῆν συλλαβίζεται τὸ σύμφωνον τοῦ ἐκλιθέντος φωνήεντος ; Πῶς συλλαβίζονται αἱ σύνθετοι λέξεις ; Πῶς θὰ συλλαβίσαι τὰς λέξεις ἀκμή, κλαυθμός, φλεγμονή, αὐγμή καὶ διὰ τί ; Ἐν, δύο, τρία καὶ πλείοτερα σύμφωνα ἐν μίᾳ λέξει εὑρισκόμενα μὴ ποῖον φωνῆν συλλαβίζονται μὲ τὸ προηγούμενον ἢ μὲ τὸ ἐπόμενον ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ Ν ΠΡΟ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΠΛΩΣΕΩΣ ΤΟΥ Θ

Κατ' ἄν α'. Τὸ ν πρὸ τῶν οὐρανισκοφώνων κ γ χ τρέπεται εἰς γ, ὅπερ ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ ἀκούεται ὡς ἔρρινον ν' οἶον σύγχρονος (σύν-χρονος), ἐγγραφή (ἐν-γραφή), ἐγκόπτω (ἐν-κόπτω).

β'. Τὸ ν πρὸ τῶν χειλοφώνων π β φ τρέπεται εἰς μ' οἶον συμπολίτης (σύν-πολίτης), συμφροίτητης (σύν-φροίτητης), συμβουλή (σύν-βουλή), συμμένω (σύν-μένω).

γ'. Τὸ ν πρὸ τῶν ἀμεταβύλων λ μ ν ρ ἀφομοιοῦται οἶον συλλαμβάνω (σύν-λαμβάνω), συμμερίζω (σύν-μερίζω), συρράπτω (σύν-ράπτω), σύννοος (σύν-νοός).

Ἐξαιρέσις. Τὸ ν τῆς ἐν προθέσει πρὸ τοῦ θ μῖναι συνήθως ἀμετάβλητον οἶον ἐνρήγνυμι, ἐνράπτω, ἐνρίπτω, ἔρρινον, ἔρρυθμον (ἐνρυθμον).

δ'. Τὸ ν τῆς συν προθέσει πρὸ τοῦ ς ἐν ἀρχῇ λέξεως τρέπεται εἰς ς, ἐὰν τὸ ς δὲν συμπλέκηται μετ' ἄλλου συμφώνου, ἐὰν ὅμως συμπλέκηται, ἀποβάλλεται οἶον σίσσιτος (σύν-σίτος), συστέλλω (σύν-στέλλω).

Ἀναδίπλωσις τοῦ θ.

Κατ' ἄν. Ὅταν πρὸ λέξεως ἀρχιζούσης ἀπὸ θ προστιθῇ βραχὺ φωνῆν ἢ λέξις λήγουσα εἰς βραχὺ φωνῆν, τὸ θ διπλαῖται οἶον ἔρριπτον, (ἔ-ριπτ-ον), ἀπορρίπτω (ἀπό-ρίπτω).

Ἐφαρμογή.

Ἐπὶ τῶν ἐπιβλέψων τοῦ διδασκάλου ὁ μαθητὴς θὰ σχηματίζει συνθέτους λέξεις ἐκ τῶν ἀκολουθῶν.

ἐν-γράφω, γένος, χίω, χειρίζω, κλίσις, καταλείπω, πόρος, λόγος, κλέμας, μένος, φαίνομαι, ρίπτω, φταίω, νοῦν, βίπτω, βάλλω, ρίπτω, λείπω, πίπτω, μένος.

συν-τάξω, σαρξίω, στρίψω, στίς, στολή, σείω, σχμαίνω, ἀπό-ροῦς, ρητὴς, ρίπτω, ριπίζω, ρίω, ράπτω.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θὰ σχηματίζει λέξεις ἐκ τῶν ἀκολουθῶν.

ἐν-γράφω, λείπω, μένος, σείω, νόμος, πρόσθεν, φαίνομαι, βίω, ρίγνυμι, λείπω, ρυθμὸς, ρίω, βάλλω, φύω, γύμα, καλῶ, κέματι, καρτερῶ, χαράττω.

κατὰ-ροῦς, ρίπτω.

σύν-τιοχάζομαι, ζητῶ, στιχῶ, χαίρω, γαμβρός, κλείω, κοινωνῶ, κομίζω, λαμβάνω, λειψουργός, λήπτωρ, ζεύγνυμι, ζύμωσις, σίτος, κλώθω, κρίσις, χορδαίω, κλητὸς, χαρίζομαι, μέτοχος, νοῦς, ραφή, λήψις, λέγω, φασάτω, ποῦς, σχηματίζω, στίβω, σάινω, σισμός, ζῶ, σῆψις, στασιάζω, σιτίον, πῖς, στεφανῶ, κυκλῶ, λυποῦμαι, ροῦς, νόμος, σκιάζω.

πάν-γυρτός, καλός, κρίας, κακός, κάσμιος, γελοῖος, χρηστός, γαλκός, χαλεπός, βασιλεία, πτωχός, μουσικός, παλαιός, βδελυρός.

μέλας-ανος-ποῦς, χάλω.

πάλιν-ροῦς, ρόμη, λευκός, παῖς, βίος, ψητός, πονηρός, λογῶ, προδοσία, κάπηλος, βίω, ζεστός, γνωστός.

διὰ-ρίω, ρυθμίζω, ρητὴς, ραφή.

α (σταρητικόν)-ρίς, ρυθμός, ρῦπος.

μέλα-ρητός.

ἐκατόν-πόλις, ποῦς, πῆγυς.

ἀνὰ-ριχῶμαι, ριπίζω, ρίννυμι.

ἀντι-ρήσις, ροή, ρίπω.

μετὰ-ρίω, ρυθμίζω.

Ἐρωτήσεις.

Διατί αἱ λέξεις ἐγγαστήριμος, ἐγγραφή, ἐγγράματος γράφονται μὲ δύο γ ; Διατί αἱ λέξεις ἑλληνιστής, ἐλλήγγιμος, συλλήβδην, συλλαβίζω γράφονται μὲ δύο λ ; Διατί αἱ λέξεις σωμαχῶ, παρμεγέθης, γράφονται

μὲ δύο μ; Διατί αἱ λέξεις γράμμα, θρόμμα (θρῶμα) κόμμα (κῶμα) ρῆμα (ρᾶμα) βῆμα (ρ. βαρ) σκῶμα (ρ. σκωπ) γράφονται μὲ δύο α; Διατί τὰ ρήματα δακρυροῶ, διαρροθμίζω γράφονται μὲ δύο ρ; Διατί αἱ λέξεις καλλίρρους, θερμorrή, ἐπιρρηγίς, κομπορητισμότη, ἐτοιμῶροπος, ἄρραρος γράφονται μὲ δύο ρ; Διατί οἱ παρατατικοὶ καὶ ἀρίστοι ἔρραπτον, ἔρραπτον, ἔρραφα, ἔρραφα, γράφονται μὲ δύο ρ; Διατί αἱ λέξεις σύσσωμος, συσσωρεύω, συσσωζω, γράφονται μὲ δύο σ; Πῶθεν εἶναι σύνθετοι αἱ λέξεις ἐγκέφαλος, ἐγχειρίδιον, παμμεγέθης, σενναῖω, σῆραξίς, παννουχίς; Διατί αἱ λέξεις κάλυμμα, στῆγμα, ἄλεγμα, θῆγμα, ἔγμα, ὄμμα, ρῆμα, λῆμμα, πῆμα, γράφονται μὲ δύο μ; Πῶθεν εἶναι σύνθετοι αἱ λέξεις διάρροια, διαρρίδην, ἐπιρρώνωμα, καλίρρους, ἔρρι, ἔρριθος καὶ διατί γράφονται μὲ δύο ρ; Πῶθεν εἶναι σύνθετοι αἱ λέξεις συστάειν, συστασιάζω, συστένω, συστολή καὶ διατί ἀπεβλήθη τὸ ν; Τίνας προθέσεως τὸ τελικὸν ν πρὸ τοῦ ρ ὄν τρέπεται εἰς ρ; φέρε παράδειγμα.

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω καθ' ἐπαγόρευται ἐπὶ τοῦ πίνακος.

Τῆ ἱστορίᾳ τὰ τῆς ποιητικῆς **κουμώματα** εἰσάγει. Κλέπτῃς ἐπ' αὐτοφώρῳ **δουλοφθῆεις** ὑπὸ Δημοσθένους ἔρη, εἰμαρτο μοι κλέψαι, καὶ δαρῆναι ἄρα ἔρη ὁ ρήτωρ. Τὰ μὲν σώματα τοῖς **δυσμέτροις** πόνοις αὐξεται, ἡ δὲ ψυχὴ τοῖς σπουδαίοις λόγοις. Πολλάκις καὶ ἐκ μικρῶν αἰτιῶν μεγάλα **δυσφοραὶ** **δυσβαίνουσιν**. Ὁ βασιλεὺς **δουλοφθῆεις** τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς λοχαγούς ἔλεξεν αὐτοῖς τάδε. Σχολαστικὸς ἰατρῷ συναντήσας **δυσχώρησόν** μοι ἔρη καὶ μή μοι μέμψῃ, ὅτι οὐκ ἐνόσησα. Τοῖς νόμοις τοῖς **ἐγχωρίοις** ἐπιθεταὶ δεῖ καὶ φυλάττειν. Σέρξης Ἑλλάδι ἐπερχόμενος πολλούς τῶν Ἑλλήνων ἠνάγκασεν αὐτῷ **δυστρατεῦσαι**. Τῷ νεανίᾳ σοὶ πρέπει ἡ **ἐγκράτεια**. Ἡ τῆς λιθῆς ἔρημος ὑπὸ ψάμμου ἐστὶ **κεκαλυμμένη**. Ἔως περ ἂν ἐμπνέω καὶ οἶός τε ὦ, οὐ πάύομαι φιλοσοφῶν. Τῆς γεωργίας εὐ ἐχούσης, **ἔθρονται** καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι. Ἀλέξανδρος νοσήσας μακρὰν νόσον, ὡς **ἀνέθροωθεν**, ἔρη ἡ νόσος ὑπέμνησεν ἡμᾶς θνητούς εἶναι.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θὰ διπλασιάσει τὰ σύμφωνα οἷα δεῖ καὶ ὅπου δεῖ, θὰ ἐφαρμόσει δὲ τοὺς περὶ τροπῆς κανόνας.

Παμείγαθος, ὦ Σώκρτες, λέγεις, εἰ καὶ τῶν τοιούτων δεῖ με φροντίζειν. Ἀρίστιππος ὁ Κυρηνάιος φιλόσοφος παρεκαλεύετο τοῖς νέοις τοιαῦτα ἐφοδία κτάσθαι, ἅτινα ἐναυχήσασιν συνκολυμβήσιν. Τὸ ψεύδεσθαι οὐδὲ μετρίοις δούλοις ἐστὶ συγγνωστόν. Ἀθηδῶν συνπάντων πατεινῶν ἀειδοτάτη. Παροιμία φησὶ τοὺς γέροντας πάλμπιδας γίνεσθαι. Σωκράτης ἐνκρατίστατος ἦν τὰ περὶ τὴν γαστέρα. Μὴ μοι, ὦ ἄγαθέ, περὶ τῶν περιτριμκτῶν τῆς ἀγορᾶς λέγε. Τὰ μὴ ἀναρπιζόμενα τῶν σωμάτων σήπονται. Ἐν ἀρωστίᾳ τοῦ στρατεύειν ἦσαν. Ἡρακλῆς μελανχολήσας ἀπέκτεινε γυναῖκα καὶ τέκνα. Αὐτίκα τὸ κάλυμα ἐπιθείς τῇ κεφαλῇ ἀπέχρηται. Στίματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηβόλου Ἀπολλωνος. Ραπίσασιν καὶ σκώμασιν οὐκ ἀποδείκνυται ἡ ἀλήθεια. Ἐπ' ἄκραν ἔκομιν γραμμὴν. Παρσιάν χρῶ τοῖς εὖ φρονοῦσιν. Οἱ ἐλέφαντες πρόριζα ἀνασπῶσι τὰ δένδρα διὰ τῆς ἰσχυρῆς αὐτῶν προβοσκίδος Ἐν ἔθῃ οὐτε μελανὰ ὄματα ἢ ἐρυθρὰ ἐπὶ τοῦ προσώπου ἢ νεῦρα εὐτονα ἢ ὤμοι κρτεροὶ ἐτι ἐστίν. Τὰ Ἀχιλλείως βέλη βεβαμένα ἦν ἐν τῇ χολῇ τῆς Λερναίας ὕδρας. Αἱ μὲν πίνναι ἐρίζονται, οἱ δὲ σιωλῆνες ἀρίζωτοι διαμένουσιν. Βούλει σὺ καὶ τῷ γείτονι ἀρέσκειν, ἵνα σοὶ καὶ πῦρ ἐναυῆ καὶ ἀγαθὸν τοῦ σοὶ γίγνηται σὺλήπτωρ; Τὰ σύμετρα καὶ ποιεῖ καὶ αὐξεῖ καὶ σώζει τὴν υἰείαν. Τὸν πόλεμον φιληδονία καὶ πλεονεξία συρήγνυσιν. Σώσωμος ἡ πόλις ἐκήρυξε πόλεμον κατὰ τῶν ὑποσκαπτόντων τὰς ἐλευθερίας αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

ΣΥΛΛΑΒΟΣ ΔΑΣΥΜΟΜΕΝΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Δασύνονται α'. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ υ· οἶον ὕπνος.
β'. Τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα ἄρθρα: ὁ ἡ οἱ αἱ.

ἕξις κόρον γεννᾷ. Ὁ πονηρὸς, μὴ τὰ μαλακὰ μῦθοι, μὴ τὰ σκληρὰ ἔχῃς. Ἐτέρος ἐτέρου διαφέρει ὡς ἐτέρα εταίρας. Ἡ λέξις ἐτοιμος καὶ προπερισπᾶται ἐτοιμος. Ἀρ' ἐστίας ἀρχεσθαι. Ἡ εβδόμη ἔχει ἐπὶ τὰς ἡμέρας. Διατεινόμενοι δὲ οἱ μὲν τὰ παλτά, οἱ δὲ τὰ τοῖα ἔστασαν. Δικαίως τῶν αγαθῶν ἀπολαύων εὐδικρινεστέρην ἕξις τὴν ἀπ' αὐτῶν ἠδονήν. Τὰ ἐνεάκις ἐννέα οὐδοῦκοντα ἐν ποιεῖ. Διὰ τοῦτο δύο ὦτα ἔχομεν, στόμα δὲ ἐν, ἵνα πλείω μὲν ἀκούωμεν, ἥττονα δὲ λέγωμεν. Οἷον ἔπος φέγγεν ἔρκος οδόντων. Ἐνδοθεν μὲν τὴν Ἐκάβην ἐκτοθεν δὲ τὴν Ἐλένην. Τί φέρεις ἐν τῇ πείρῃ, ὦ Κύον; Ἐκάτης τὸ δαίπνον, εἰ βούλῃ. Ἐσῶλον ἢ ψυχρολογία. Ἄμ' ἔω ἦκεν ἀγγελοσ λέγων τοιαῦτα.

Ἡρακλῆς υἱὸς ἦν Διὸς καὶ Ἀλκμήνης. Οὐδαίς τοῦτ' ἀγνοεῖ, πάντων δ' ἥκιστα σύ. Πόρρω ἠδονῆς καὶ λύπης ἰδρυταὶ τὸ θεῖον. Ἰδρῶντι τῷ ἵππῳ ἀνὴρ Πέρσης ἐκ τοῦ βασιλικοῦ ἵκει στρατοπέδου τάδε ἀγγέλλων. Τὴν προσηγορίαν οὐ δίκαιος οὐδαίς τῶν τυράννων καὶ βασιλέων ἐζήλωσεν, ἀλλ' ἔχαιρον ἱέρακες, αἰτοί, κερρανοὶ προσαγορευόμενοι. Στρατιωτῆς δὲ τις σχίζων ἕσλα ἵππῳ τῇ ἀξίνῃ κατὰ Κλεάρχου, ὡς εἶδεν αὐτὸν ἐκείθεν ἰόντα. Οὐκ ἐτίθετο ἐκετηρίαν ἐκράται παρὰ τῇ ἱερῇ ἐστίῃ ἐζόμενος. ὦ πρόποι! ἢ μέγα πένθος Λαχίδα γαίαν ἱκάνει. Κύρια, ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ. Χελώνη αἰτοῦ εδείτο ἵπτασθαι αὐτὴν διδάξει. Ἐπὶ ζυροῦ ἀκμῆς τὰ πράγματα ἵσταται. Οὐκ ἵππος ἵστησι τὰ ὦτα. Τούτων ἱστορες θεοί. Οἱ ἱκανώτεροι λέγειν λεγόντων (λεγέτωσαν) ὅ,τι χρῆ ποιεῖν. Ἰλαρὸν δούτην ἀγαπᾷ οὐ θεός. Ἰλαως κρῖν γενοῦ, Δίσποτα, ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν. Οὐκ ἐμὶ ἱκανὸς κύψας λύσαι τὸν ἐμάντα τῶν υποδημάτων αὐτοῦ. Ἰμάτιον, ὦ Σώκρατες, κερρίσαι οὐ μόνον φεῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ θέρος καὶ χειμῶνα.

Ἡδομαι σου ταῦτα ἀκούων. Εἰρήκασί τινες τὸν ἥλιον λίθον εἶναι καὶ μύθρον δικάπυρον. Ἡλοῖς προσηλώθη οὐκ ἐμῆς τῆς Ἐκκλησίας. Πέντε ἡμιτάλαντα δύο καὶ ἡμισυ τάλαντα ποιεῖ. Οὐκ ἐμῆς τῆς ἀμάρτης κρατεῖ. ὦ φίλοι, ἡρώες Ἀχαιοί. Πάντας

τοὺς πολίτας ἡβδὸν ἀπέκτειναν οἱ πολέμιοι. Ἡνίκα Πυθαγόρας τὸ περικλείς ἐκεῖνο εὐρατο γράμμα, κλεινὴν ἠγάγεν ἐκατόμβην. Ἡγοῦ τῆς οδοῦ, ὦ μήτηρ, καὶ πρὸς αὐτὴν πειράσομαι βαδίζειν. Ἡρακλῆς θεὸς ἦν τοῦ πυρός. Γύπες πελώριοι κατέτρωγον τὸ ἦπαρ τοῦ δεσμώτου Προμηθείως. Οἱ μὲν ἄλλοι πρῶτον ἦγον, οὐ δὲ τῶν Κορινθίων στρατηγὸς ἐλεξε τάδε. Κύρος τέλος, ὅποτε εἰς Βαβυλῶνα ἵκοντο, εἶπεν, ὅτι ἡ οδὸς ἐστὶ ἐπὶ βασιλείᾳ. Ἄρμον δ' αὐτῷ οὐκ ἔλαττο πολλὰ. Πίθους ὄλους πέπωκε παρ' ἐμοὶ οὐκ ἀχάριτος οὗτος κόλαξ. Οὐκ ἔλαττο ἡ τῆς κακίας οδός. Μὴ κακοῖς ομιλεῖ. Ὅμοιος ὁμοίῳ πελάζει. Ἡ φύσις ἐνὶ τῶν ζώων δι' ὀπλῶν ὀπλιεῖται. Ὅρκω μὴ χρῶ. Ὅρα τὸ μέλλον. Γενναίως τὰς ορμὰς ἔχει. Ὅρα ἐστὶ λέγειν ὅ,τι τις γινώσκει καλόν. Ἐν ὄλμῳ κοιμᾶται (προφητεῖα). Ἡ λέξις ὀρμαθὸς διατηρεῖται καὶ ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἐλληνικῇ (αἰμαθία).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΦΩΝΗΣ

	Ὅριστικὴ	Υποτακτικὴ	Εὐκτικὴ	Προστ.	Ἀπ.	Μετ.
Ἐνεστώς	ὦ εἰς εἰ εἶτον εἶτον οἶμεν εἶτε οἶσι	ὦ ῥς ῥ ῥτων ῥτων οἶμεν ῥτε οἶσι	οἶμι οἶς οἶ οἶτον οἶτην οἶμεν οἶτε οἶεν	ε ἔτω εἶτον ἔτων εἶτε ἔτωσαν όντων	εἶν	ὦν οἶσα οἶν
Πτ.	ον ες ε, εἶτον ἔτην, οἶμεν εἶτε οἶν.					
Μετ.	ὦ εἰς εἰ σ- εἶτον εἶτον οἶμεν εἶτε οἶσι		ὁμοίαι τῷ ἑνεστώτι		εἶν ἑνεστ.	ὦν οἶσα
Μετ.δ.	ὦ εἰς εἶ εἶτον εἶτον οἶμεν εἶτε οἶσι		οἶμι οἶς οἶ οἶτον οἶτην οἶμεν οἶτε οἶεν		εἶν	ὦν οἶσα οἶν
Ἀόριστος	α ας α ατον ἄτην αμεν ατε αν	ὁμοίαι τῷ ἑνεστώτι	αἶμι αἶς αἶ (εἶας)(εἶς) αἶτον αἶτην αἶμεν αἶτε αἶεν (εἶαν)	ον ἄτω ατον ἄτων ατε ἄτων ἄτωσαν	αἶ	εἶ εἶσα εἶν
Ἀόρ.δ.	ον ες ε εἶτον ἔτην οἶμεν εἶτε οἶν	*	ὁμοίαι τῷ ἑνεστώτι	ὁμοίαι τῷ ἑνεστώτι	εἶν	ὦν οἶσα οἶν
Παροκ.	α ας ε ατον ατον αμεν ατε ασι	*	*	*	εἶναι	οἶς οἶσα οἶς
Υ.	εἶν εἰς εἰ, εἶτον εἶτην, εἶμεν εἶτε εἶσαν (εἶσαν).					

Παρατηρήσεις.

Ὁ διδάσκαλος θέλει ἐπιστάσει τὴν προσοχὴν τῶν μαθητῶν ἐπὶ τῶν ἀκολουθῶν εὐμνημονεύτων κανόνων.

Κανὼν α'. Τὰ εἰς ἄλλω (μ. ἄλλομαι) λήγοντα ρήματα γράφονται μόνον ἐν τῷ ἑνεστώτι καὶ παρατατικῷ μὲ δύο λ. Οἶον στέλλω, ἵστέλλον, στελεῶ, ἵστειλα. (Ἰδ. μέρ. Β' κεφ. Α', περὶ τῆς ἀναδιπλώσεως τοῦ λ).

β'. Ὁ ἀόριστος τῶν ὑγρολήκτων ἐκτείνει τὸ α εἰς η, τὸ ε εἰς ει, τὸ ι καὶ υ βραχέα εἰς ι καὶ υ μακρά· οἶον ἔφηνα (φαν), ἔτεινα (ταν), ἔφηνα (φην), ἔσχυνα, ἰποίκπλα.

γ'. Ὅσα τῶν ὑγρολήκτων δὲν τρέπουσι τὸ α εἰς η εἰς τὸν ἀόριστον, ἐκτείνουσιν αὐτὸ εἰς α μακρόν· οἶον ἰσχυᾶναι, καρδᾶναι, κοιλᾶναι, λευκᾶναι, ὑφᾶναι.

δ'. Ἡ αὔξουσι δὲν φυλάσσεται εἰς τὰς ἄλλας τὰς ἐγκλίσεις ἐκτός τοῦ παρακειμένου· οἶον ὤρισα, ὤρισω, ὤρισαιμι, ὤρισον, ὤρισει, ὤρισεας, ὤρικα, ὤρικω, ὤρικοιμοι, ὤρικε, ὤρικένας, ὤρικώς.

ε'. Ὁ β' ἢ περισπωμένος μέλλων ἔχει τὰς αὐτὰς τῷ ἑνεστώτι προσωπικὰς καταλήξεις τῶν περισπωμένων· οἶον φανῶ (ἐπὶ τοῦ ποιῶ), ἐλῶ (ἐπὶ τοῦ τιμῶ).

στ'. Αἱ δίφθογγοι αἰ καὶ οἰ ἐν τῷ τέλει τῆς εὐκτικῆς εἶναι μακρά· οἶον λείποι, ποιήσαι.

Ἐξαιρέσεις. Ἐν τῷ ἀπαρσιμῶν ἢ δίφθογγοι αἰ εἶναι βραχεῖα· οἶον ποιήσαι.

Ἐφαρμογή.

Α'. Ἐπὶ τῶν ὀπισθεν προσωπικῶν καταλήξεων τῶν ρημάτων τῆς ἐνεργ. φωνῆς, τὰς ὁποίας ὁ μαθητὴς θέλει ἐπανειλημμένως ἀντιγράψει μέχρι τελείας ἀντιλήψεως, θὰ γράψῃ τὰ ἀκόλουθα ρήματα καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ τὴν μετοχὴν.

Γράφω, ἔγραπον, γράψω, ἔγραφα, γέγραφα, ἔγγράφειν.

Ἄγγελλω, ἔγγελλον, ἀγγελῶ, ἔγγειλα, ἔγγειλα, ἔγγειλαι.

Ἰσχύνομαι, ἔσχυνον, ἰσχυνῶ, ἔσχυνα, ἔσχυνκα, ἔσχύνκειν.

Ἄγω, ἔγον, ἄξω, ἔγαγον, ἀγῶχα, ἀγῶχειν, καὶ ἔχα, ἔχειν.

Ἀγείρω, ἔγειρον, ἀγερῶ, ἔγειρα, ἐγρήγορα, ἐγρηγόρειν.

Ἡγεμονεύω, ἔγεμόνευον, ἡγεμονεύσω, ἡγεμόνευσα.

Ὀρίζω, ὤριζον, ὤρισω, ὤρισα, ὤρικα, ὤρικειν.

Οἰκίζω, ὤκιζον, οἰκίσω, ὤκισα.

Ἐλαύνω, ἔλαυνον, ἐλῶ (ἐλάσω - ἐλάω-ῶ, ἐπὶ τοῦ τιμῶ καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις), ἔλασα, ἐλάλαχα.

Ἰσχύω, ἰσχυον, ἰσχύσω, ἰσχύσα, ἰσχύκα.

Ἀμαρτάνω, ἠμάρτανον, ἀμαρτίσω, ἠμάρτησα, ἠμαρτον, ἠμάρτηκα.

Ἐφρίνω, ἔφρινον, ἔφρινῶ, ἔφρινα, ἔφρινα, ἔφρινα, ἔφρινα.

Βάλλω, ἔβαλλον, βαλῶ, ἔβαλον, βίβληκα, ἔβιβλήκειν.

Β'. Κατὰ τὸ κατωτέρω ὑπόδειγμα ὁ μαθητὴς θὰ γράφει μόνον τὸ α' ἐνικὸν πρόσωπον καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις τῶν ἀκολουθῶν ἀορίστων.

Ἦρα, ἔπλυνα, ἔκρινα, ἔκίθαρα, ἔπείρανα, ἔφοδομήσα, ἔητησα, ἔφισα, ἔδοξίμησα, ἔηνα, εἶλον, ἔβησα, ἔτομόλησα, ἔκέρδανα, ἔκοίλανα, ἔλεύκανα, εἶδον, ἔδησα, ἔκησα.

Ἐπόδειγμα. Ἦρα, ἄρω, ἄραιμι, ἄρον, ἄραι, ἄρας.

Γ'. Θὰ τονίσει τοὺς ἐπομένους ἀορίστους ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῷ εὐκτικῷ.

μιαναι, κρατυναι, τισαι, μιαναι, μαρναναι, λεαναι, εὐφραναι

Ἐρωτήσεις.

Ἡ αὐξησης φυλάσσεται εἰς τὰς ἐγκλίσεις, τὸ ἀπαρέμφ. καὶ τὴν μεταχίν; Ποῖος χρόνος μόνον τὴν φυλάσσει; Τί διαφέρει ὁ β' ἢ περισπωμένος μέλλων τῶν ἐνεργ. ρημάτων τοῦ ἐνεστώτος τῶν περισπωμένων; Εἰς τίνα περίστασιν τὸ α τοῦ ἀορίστου α' εἶναι μακρόν; Τῶν εἰς ἄλλω ληγόντων ρημάτων ποῖοι χρόνοι γράφονται μὲ δύο λ καὶ ποῖοι μὲ ἓν; Πῶς θὰ διακρίνεις, ὅτι ὁ ἀορ. τοῦ ἀπαρεμφάτου κρῖναι, αἰσχύναι, πλῦναι κτλ. προπερισπᾶται;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων.

Κρεῖττόν ἐστι μικρόν τι εὖ περᾶναι ἢ πολλὰ μὴ ἱκανῶς. Χαλεπὸν ἐστι διακρῖναι τὸν κόλακα καὶ τὸν φίλον. Ἀγασίλαος τὰς μὲν τῶν ἰδιωτῶν ἀμαρτίας πρῶτος ἠνείχετο, τὰς δὲ τῶν ἀρχόντων μεγάλας ἐθιῶρει. Ἐπὲν ἀκούσης κρῖνον, ὃ δέσποτα. Ὅ τὰ ὅσια καὶ ἱερὰ τολμῶν καταμιαναι τῆς ἐσχάτης τιμωρίας ἄξιός τυγχάνει. Τοῦτο, ὃ παῖ, ἐστι τὸ λυπηρὸν με καὶ σφόδρα αἰσχύναν, ὅτι οὐκ ἄξιον τοῦ σοῦ γένους σεαυτὸν ἐναπέφηνας. Βουλόμενος δὲ καὶ μουσικῇ καὶ ᾠδῇ τοὺς φίλους εὐφραναι ἐκέλευσε Κύρος ψαλτρίδας ἠδυσφώνους καὶ αὐλητρίδας προσαγαγεῖν. Αἰθίοπά τις ὠνησάμενος πάντα τὰ ρύματα προσῆγε καὶ πᾶσι τοῖς λουτροῖς ἐπειρᾶτο αὐτὸν καθαροῖ. Ὅ τὰ

πολλὰ βουλόμενος κερδᾶναι πολλάκις καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἐπιστρατεύει. Οἱ πρόγονοι ἡμῶν μνημεῖα ἴσασι ἔφοδομήσαν. Τῶν μακρῶν τειχῶν ὑπὸ Λακιδαιμονίων κατασκαφέντων, Κίμων ὁ Μιλτιάδου ἠνώρθωσεν. Οἱ εὐεργέται πῶν ἀνθρώπων ἠξιώθησαν τιμῶν. Σὺ οὕτω ταῦτα ἠσθήσαι, καὶ περ ὡς περ λύκειναι σκύλακος ἰχθυίους. Οἱ Πυθαγόρειοι εἰς τέτταρα διήρουν μέρη τὸν τῶν ἀνδρῶν βίον· παιδός, νεανίσκου, ἀνδρός, γέροντος. Αἰγύπτιοι εἰς τέτταρας ἀπ' ἀλλήλων διακικρυμέναι τάξεις διήρουντο· τῶν γεωργῶν, πολεμιστῶν, τεχνιτῶν καὶ ἱερέων. Ἀναξαγόραν τὸν Κλαζομένιον οὐδέποτε φασὶ γελῶντα ὑφθῆναι. Ἀρδῶναιτ' ἂν ἀνθρώπος πολλὰ μὲν κεκτημένος, νοῦν δὲ μὴ ἔχων; Ὅλοιτ' ὃ τὰ ἀγαθὰ τοῖς ἔχουσι φθονῶν. Δώροις αὐτὸν ἔκειώσατο. Εἶασάν αὐτοῖς τὴν πόλιν μετὰ τὰ Μηδικὰ κρατυναι. Οὕτως ἂν νικᾶσαι (εὐκτική) καὶ νικητὴς παρὰ πᾶσι νομίζοιτο. Ποῖ τις ἔλθων εὐροῖ ἂν τὴν ἀλήθειαν; Οὔτε ὑφείλω οὔτε δίκαιός εἰμι ἐκτίσαι. Ἀφροσύνης ἐστὶ τὸ πρᾶττειν πρὸ τοῦ κρῖναι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΦΩΝΗΣ

	Ὑποτακτικὴ	Ἑὐκτικὴ	Προστ.	Ἀπ.	Μετ.	
Ἑνεστῶς	ομαι ει εται εσθον εσθον όμεθα εσθε ονται	ομαι η ηται ησθον ησθον όμεθα ησθε ονται	οίμην οιο οίτο οισθον οίσθην οίμεθα οισθε οίντο	ου έσθω εσθον έσθων εσθε έσθων έσθωσαν	εσθαι	όμενος ομένη όμενον
Πτ.	οίμην ου ετο, εσθον έσθην, όμεθα εσθε οντο.					
Μ. Παθ.	θήσομαι ει εται εσθον εσθον όμεθα εσθε ονται		δοικαι τῷ ένεστῶτι	δοικα τῷ ένεστ.	δοικαι τῷ ένεστ.	
Ἄ. Παθ.	θην θης θη θητον θήτην θημεν θητε θησαν	θῶ θῆς θῆ θήτον θήτην θῶμεν θήτε θῶσι	θείην θείης θείη θείτον θείτην θείμεν θείτε θείαν θείσαν	θητι θήτω θητον — θῆναι θητε θήτων θησαν	θείς θείσα θῆν	
Μ. Μά.	ομαι ει εται εσθον εσθον όμεθα εσθε ονται		δοικαι τῷ ένεστῶτι	δοικα τῷ ένεστ.	δοικαι τῷ ένεστ.	
Μ. Μ. δ'	οῦμαι εἴ εἴται εἴσθον εἴσθον οῦμεθα εἴσθε οὔνται		οίμην οἴο οἴτο οἴσθον οἴσθην οἴμεθα οἴσθε οἴντο		οῦμενος οῦμένη οῦμενον	
Μ. Ἀόφ.	άμην ω ατο ασθον άσθην άμεθα ασθε αντο	δοικαι τῷ ένεστῶτι	αίμην αιο αίτο αίσθον αίσθην αίμεθα αισθε αιντο	αι άσθω ασθον άσθων ασθε άσθων άσθωσαν	άμενος άμένη άμενον	
Μ. Ἀ. δ'	όμην ου ετο εσθον έσθην όμεθα εσθε οντο		δοικαι τῷ ένεστῶτι	οῦ έσθω εσθον έσθων εσθε έσθων έσθωσαν	όμενος ομένη όμενον	
Παρακ.	μαι σαι ται σθον σθον μεθα σθε νται	περιφραστικῶς	περιφραστικῶς	σο σθω σθον σθων σθε σθων σθωσαν	μένος μένη μένον	
Υ.	μην σο το, σθον σθην, μεθα σθε ντο.					

Παρατηρήσεις.

α'. Ἡ ὑποτακτικὴ καὶ ἡ προστακτικὴ, εἴτε ἡ ἐνεργητικὴ καὶ ἡ μέση, δὲν ἔχουσι μέλλοντα, διότι αἱ ἐγκλίσεις αὐταὶ ἀναφέρονται εἰς τὸ μέλλον.

β'. Ὁ δεῦτερος παθ. μέλλων καὶ ὁ δεῦτερος παθ. ἀόριστος δὲν διαφέρουσιν οὐδούως τῶν πρώτων ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν αὐτῶν, εἰμὴ μόνον κατὰ τὸ β' πρόσωπον τοῦ παθ. ἀόριστου ἐν τῇ προστακτικῇ, διακρίνονται δὲ μόνον ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ θ-οἶον ἐφάνθην, φανθῶ, φανθείην, φάνθητι, φανθῆναι, φανθείς, ἐφάνην, φανῶ, φανείην, φάνητι, φανῆναι, φανείς.

γ'. Ὁ σχηματισμὸς τοῦ μ. μέλλοντος β' δὲν διαφέρει οὐδούως τοῦ ἐνεστῶτος τῶν περισπωμένων οἶον φανοῦμαι, φανοίμην, φανείσθαι, φανοῦμενος, ποιοῦμαι, ποιοίμην, ποιείσθαι, ποιούμενος.

δ'. Ὁ παρακειμένος ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τοῦ παρακειμένου τῆς μετοχῆς τοῦ ἰδίου ρήματος καὶ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς τοῦ εἰμί οἶον λελυμένος εἶπν, λελυμένος εἶπς, λελυμένος εἶπ κτλ. λελυμένος ὦ, λελυμένος ἦς, λελυμένος ἦ κτλ.

ε'. Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων ἔχει τὴν χρονικὴν ρίζαν τοῦ παρακειμένου καὶ τὴν κατάληξιν τοῦ μ. μέλλοντος οἶον λελύσομαι, λελυσοίμην, λελύσεσθαι, λελυσομένος, σχηματίζεται δὲ καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ παρακειμένου τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ εἰμί οἶον λελυμένος ἔσομαι.

Ἐφαρμογή.

Ἐπὶ τῶν προσ. καταλήξεων τῆς μέσης φωνῆς, τὰς ὁποίας ὁ μαθητὴς εἰς ἰεπανειλημμένης ἀντιγραφῆς θὰ δυνθῆ νὰ γράφῃ ταχέως καὶ ἀπταιστώς, θέλει γράψῃ καθ' ὅλα τὰ πρόσωπα καὶ τὰς ἐγκλίσεις τὰ ἀκόλουθα ρήματα.

Γράφομαι, ἔγραψίμην, γράφομαι, ἔγραψάμην, γράφήσομαι, ἔγραψην, γέγραμμαι, ἔγγραμμαι.

ἄγγελομαι, ἠγγελλόμεν, ἀγγελθήσομαι, ἠγγέλθην, ἠγγελάμεν, ἠγγελάμεθα, ἠγγελάσθην.

ἀισχύνομαι, ἠσχυνόμεν, ἀισχυνοῦμαι, ἠσχυνάμεν, ἀισχυνθήσομαι, ἠσχυνθήσθην, ἠσχυνήσομαι, ἠσχυνήσθην.

ἄγομαι, ἠγόμεν, ἄξομαι, ἠγαγόμεν, ἀχθήσομαι, ἠχθήσθην, ἠγμαι, ἠγμαι.

ἴδομαι, ἠδόμεν, ἴσθῆσομαι, ἠσθήσθην.

ὀρίζομαι, ὠριζόμεν, ὀριοῦμαι, ὠρισάμεν, ὀρισθήσομαι, ὠρισθήσθην, ὠρισμαί, ὠρισμένη.

οἰκίζομαι, ὠκίζόμεν, οἰκιοῦμαι, ὠκισάμεν, οἰκισθήσομαι, ὠκισθήσθην, ὠκισμαί, ὠκισμένη.

ἰδρύομαι, ἠδρύνωμεν, ἰδρυσάμεν, ἰδρυσθήσθην, ἰδρυσμαί.

βάλλομαι, ἠβαλλόμεν, βαλοῦμαι, ἠβαλάμεν, βαληθήσομαι, ἠβαλήσθην, βέβλημαί, ἠβεβλήμεν.

ἔραϊνομαι, ἠραϊνόμεν, ἔραϊνθήσθην, ἔραϊνάμεν, ἔραϊνμαί, ἔραϊνήμεν.

Εἰδικὸς σχηματισμὸς τοῦ παρακειμένου τῆς μέσης φωνῆς.

Τῶν ἄγρο. ἰήκτων καὶ ἀγρο. ἰήκτων.

ἠγγελ-μαι=ἠγγελάμαι	Βέβλαβ-μαι=βέβλαβμαι
ἠγγελ-σαι=ἠγγελάσαι	βέβλαβ-σαι=βέβλαβσαι
ἠγγελ-ται=ἠγγελάται	βέβλαβ-ται=βέβλαβται
ἠγγελ-σθον=ἠγγελάσθον	βέβλαβ-σθον=βέβλαβσθον
ἠγγελ-σθον=ἠγγελάσθον	βέβλαβ-σθον=βέβλαβσθον
ἠγγελ-μεθα=ἠγγελάμεθα	βεβλάβ-μεθα=βεβλάβμεθα
ἠγγελ-σθε=ἠγγελάσθε	βέβλαβ-σθε=βέβλαβσθε
ἠγγελ-νται=ἠγγελάμενοι εἰσὶ (ἠγγελάται).	βέβλαβ-νται=βεβλαβμένοι εἰ- σὶ (βεβλάβται).

πέπλεκ-μαι=πέπλεγμαί	πέπειθ-μαι=πέπεισμαι
πέπλεκ-σαι=πέπλεξαι	πέπειθ-σαι=πέπεισαι
πέπλεκ-ται=πέπλεκται	πέπειθ-ται=πέπεισται
πέπλεκ-σθον=πέπλεχθον	πέπειθ-σθον=πέπεισθον
πέπλεκ-σθον=πέπλεχθον	πέπειθ-σθον=πέπεισθον

πεπλέκ-μεθα=πεπλέγμεθα πεπειθ-μεθα=πεπεισμεθα
πέπλεκ-σθε=πέπλεχθε πέπειθ-σθε=πέπεισθε
πέπλεκ-νται=πεπλεγμένοι εἰ-πέπειθ-νται=πεπεισμένοι εἰσὶ
σὶ (πεπλέχται). (πεπεισθται).

Σημ.—Αἱ αὐταὶ ἀποκοπαὶ καὶ τροπαὶ γίνονται ἐν τῷ ὑπερ-
σεντελικῷ, τῇ προστακτικῇ, ἀπαρεμφάτῳ καὶ μετοχῇ.

ἐπεπειθ-μην=ἐπεπεισμην	πέπειθ-σο=πέπεισο
ἐπέπειθ-σο=ἐπέπεισο	πεπειθ-σθω=πεπεισθω
ἐπέπειθ-το=ἐπέπειστο	πέπειθ-σθον=πέπεισθον
ἐπέπειθ-σθον=ἐπέπεισθον	πεπειθ-σθων=πεπεισθων
ἐπεπειθ-σθην=ἐπεπεισθην	πέπειθ-σθε=πέπεισθε
ἐπεπειθ-μεθα=ἐπεπεισμεθα	πεπειθ-σθων=πεπεισθων
ἐπέπειθ-σθε=ἐπέπεισθε	σθωσαν (πεπεισθωσαν).
ἐπέπειθ-ντο=πεπεισμένοι ἦσαν (ἐπεπεισθαι).	

Ἀπαρέμφartos πεπειθ-σθαι=πεπεισθαι.

Μετοχὴ πεπειθ-μένος=πεπεισμένος.

Ἐφαρμογή.

Ὁ μαθητὴς θὰ γράφει καθ' ὅλα τὰ πρόσωπα τοὺς ἀκολουθοῦντες παρακειμένους καὶ ὑπερσεντελικούς ἐν τῇ ὀριστικῇ, προστακτικῇ, ἀπαρεμφάτῳ καὶ μετοχῇ.

Γέγραμμαι, ἠγγράμμεν, γέγραφο, ἠφαλμαι, ἠφάλμεν, ἠφαλο, ἠφου-
μαι, ἠφέλομεν, ἠφευτο, βέβραγμαί, ἠβεβρίγμεν, βέβραξο, βέβραμμαί, ἠβε-
βράμμεν, ἠσπαρμαι, ἠσπάρμεν, ἠγνώρισμαι, ἠγνωρίσμεν, ἠρίγμαι, ἠρίγμεν.

Ἐρωτήσεις.

Διὰ τί ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ ἐν ταύτῃ τῇ ἐνεργ. φωνῇ καὶ τῇ παθ. ἐν ἔχουσι μέλλοντα; Κατὰ τί διαφέρουσιν οἱ δεύτεροι παθ. χρόνοι, ἀρί-
στος καὶ μέλλων, ἀπὸ τοῦ πρώτου; Ὁ σχηματισμὸς τοῦ μέσου μέλλον-
τος δ' πρὸς τίνα τίνος χρόνου σχηματισμὸν εἶναι ὁμοίος; Πῶς σχημα-
τίζεται ὁ παρακ. εἰς τὴν ὑποτ. καὶ εὐκτ. ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ; Ὁ μετ' ὀ-
λίγων μέλλων τίνος χρόνου ῥίζαν ἔχει καὶ τίνος κατάληξιν; Φέρει παρα-
δείγματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΟΥ ΕΝΕΣΤΩΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΥ
ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΠΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ Α' ΚΑΙ Β' ΣΥΖΥΓΙΑΣ

ΤΗΣ Α' ΣΥΖΥΓΙΑΣ

	Ὅριστική	ὑποτακτική	Εὐκτική	Προσθ.	Ἀπ.	Μετ.
Ἐνεστώς	ὦ ῥε ῥ ἄτον ἄτον ὤμεν ἄτε ὤσι	ὦ ῥε ῥ ἄτον ἄτον ὤμεν ἄτε ὤσι	ῥην ῥης ῥη (ῥμαι ῥς ῥ) ῥτον ῥτην ῥμεν ῥτε ῥεν	α ἄτω ἄτον ἄτων ἄτε ἄτωςαν καὶ ἄντων	ἄν	ῶν ῶσα ῶν
Πτ.	ων ἄς α, ἄτον ἄτην, ὤμεν ἄτε ὤν.					
Ἐνεστώς Πτ.	ὤμαι ῥ ἄται ἄσθον ἄσθον ὤμεθα ἄσθε ὤνται	ὤμαι ῥ ἄται ἄσθον ἄσθον ὤμεθα ἄσθε ὤνται	ῥμην ῥο ῥτο ῥσθον ῥσθην ῥμεθα ῥσθε ῥντο	ῶ ἄσθω ἄσθον ἄσθων ἄσθε ἄσθων ἄσθωσαν	ἄσθαι	ῶμενος ῶμένη ῶμενον
Πτ.	ῶμην ὦ ἄτο, ἄσθον ἄσθην, ὤμεθα ἄσθε ὤντο.					

ΤΗΣ Β' ΣΥΖΥΓΙΑΣ

	Ὅριστική	ὑποτακτική	Εὐκτική	Προσθ.	Ἀπ.	Μετ.
Ἐνεστώς	ὦ εἰς εἶ εἶτον εἶτον οὔμεν εἶτε οὔσι	ὦ ῥε ῥ ῥτον ῥτον ὤμεν ῥτε ὤσι	(οὔμαι οὔς) οὔ οὔτην οὔης οὔη οὔτον οὔτην οὔμεν οὔτε οὔεν	εἰ εἶτω εἶτον εἶτων εἶτε εἶτωςαν καὶ οὔντων	εἶν	οὔν οὔσα οὔν
Πτ.	οὔν εἰς εἰ, εἶτον εἶτην, οὔμεν εἶτε οὔν.					
Ἐνεστώς Πτ.	οὔμαι εἶ εἶται εἶσθον εἶσθον οὔμεθα εἶσθε οὔνται	ὤμαι ῥ ῥται ῥσθον ῥσθον ὤμεθα ῥσθε ὤνται	οὔμην οὔο οὔτο οὔσθον οὔσθην οὔμεθα οὔσθε οὔντο	οὔ εἶσθω εἶσθον εἶσθων εἶσθε εἶσθων εἶσθωσαν	εἶσθαι	οὔμενος οὔμένη οὔμενον
Πτ.	οὔμην οὔο οὔτο, εἶσθον εἶσθην, οὔμεθα εἶσθε οὔντο.					

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΟΥ ΕΝΕΣΤΩΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΥ
ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΠΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ Γ' ΣΥΖΥΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ Δ' ΤΩΝ ΕΙΣ ΜΙ

ΤΗΣ Γ' ΣΥΖΥΓΙΑΣ

	Ὅριστική	ὑποτακτική	Εὐκτική	Προσθ.	Ἀπ.	Μετ.
Ἐνεστώς	ὦ οἷς οἶ οἶτον οἶτον οἶμεν οἶτε οἶσι	ὦ οἷς οἶ οἶτον οἶτον οἶμεν οἶτε οἶσι	οἶμαι οἷς οἶ οἶτον οἶτην οἶμεν οἶτε οἶεν	ου οὔτω οὔτον οὔτων οὔτε οὔτωςαν οὔντων	οὔν	οὔν οὔσα οὔν
Πτ.	οὔν οὔς οὔ, οὔτον οὔτην, οἶμεν οἶτε οὔν.					
Ἐνεστώς Πτ.	οἶμαι οἶ οἶται οἶσθον οἶσθον οἶμεθα οἶσθε οἶνται	ὤμαι οἶ ὤται ὤσθον ὤσθον ὤμεθα ὤσθε ὤνται	οἶμην οἶο οἶτο οἶσθον οἶσθην οἶμεθα οἶσθε οἶντο	οἶ οἶσθω οἶσθον οἶσθων οἶσθε οἶσθων οἶσθωσαν	οἶσθαι	οἶμενος οἶμένη οἶμενον
Πτ.	οἶμην οἶο οἶτο, οἶσθον οἶσθην, οἶμεθα οἶσθε οἶντο.					

ΤΗΣ Δ' ΣΥΖΥΓΙΑΣ

	Ὅριστική	ὑποτακτική	Εὐκτική	Προσθ.	Ἀπ.	Μετ.	
Ἐνεστώς	ὤμαι υς υτι υτον υτον ὤμεν υτε ὤσι	ὤμαι υς υτι υτον υτον ὤμεν υτε ὤσι	ὤμαι υς υτι ὤσθον ὤσθον ὤμεθα ὤσθε ὤνται	ως τὰ βαρύτερα	ὤς τὰ βαρύτερα	υ υτω υτον υτων υτε υντων υτωςαν	ὤν ὤσα ὤν
Πτ.	ὤν υς υ, υτον υτην, ὤμεν υτε ὤσαν.						
Ἐνεστώς Πτ.	ὤμαι υς υται ὤσθον ὤσθον ὤμεθα ὤσθε ὤνται	ὤμαι υς υται ὤσθον ὤσθον ὤμεθα ὤσθε ὤνται	ὤμην υσο ὤτο ὤσθον ὤσθην ὤμεθα ὤσθε ὤντο	ὤ υσο ὤτω ὤσθον ὤσθων ὤσθε ὤσθων ὤσθωσαν	ὤσθαι	ὤμενος ὤμένη ὤμενον	
Πτ.	ὤμην υσο ὤτο, ὤσθον ὤσθην, ὤμεθα ὤσθε ὤντο.						

Παρατηρήσεις.

Κατώρ. Όταν εἰς φωνηεντόληκτον ρίζαν προστεθῆ κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχίζουσα, τὸ φωνήεν τῆς ρίζης ἰκτείνεται ὡς ἐξῆς: Τὸ α καὶ ε εἰς η, τὸ ο εἰς ω καὶ τὸ ι καὶ υ βραχέα εἰς ι καὶ υ μακρά οἶον τιμά-σω τιμήσω, ἰτιμά-θην ἰτιμήθην, ποιέ-σω ποιήσω, ποιη-θήσομαι ποιηθήσομαι, χρυσό-σω χρυσώσω, κεχρύσο-μαι κεχρυσώμαι, ἰχρυσό-θην ἰχρυσώθην.

Ἐξαιρέσις α'. Ὅσα πρὸ τοῦ α ἔχουσι ριεο φυλάττουσι μὲν πὸ α, ἀλλὰ τὸ ἰκτείνουν εἰς α μακρὸν οἶον φορέσω, ἀνέσω, ἀνίσω, ἔσω, ἀκροάσομαι, ἠκροασάμην. Ἐκ τῶν εἰς ω δύο μόνον ῥήματα ἐξαφροῦνται μὴ ἰκτείνοντα τὸ ο εἰς ω, τὸ ἔμνημι καὶ τὸ ἀρόω· ὅθεν ὁμόσω, ὤμοσα, ὤμοσάμην, ὁμώμοκα, ὁμώμομαι, ὠμάθην, ἀράσω, ἤροσα, ἀρήροκα, ἠρόθην, σὺν τούτοις δὲ καὶ οἱ παθητ. χρόνοι τοῦ δίδωμι οἶον· δοθήσομαι, ἐδόθην, δίδομαι.

Ἐξαιρέσις β'. Ὅσα πρὸ τοῦ α ἔχουσι λ φυλάττουσι τὸ α, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὸ ἰκτείνωσιν οἶον· θλά-ω θλάσω, γελά-ω γελάσω.

Ἐφαρμογή ἐπὶ τῶν ἀνωτέρων παρατηρήσεων.

Α'. Ὁ μαθητὴς θὰ γράφει ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω καταλήξεων τὸν ἐνεστ. καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις καὶ τὸν παρατ. τῶν ἀκολουθῶν ῥημάτων.

Γεννώ, ἐγέννων, γεννώμαι, ἐγεννώμην, διαίτω, ἐδίητων, διαίτωμαι, ἐδίητώμην, ἔρω, ἐώρων, ἐρώμαι, ἐρώμην, θρυλῶ, ἐθύρουν, θρυλόμαι, ἐπαινῶ, ἐπίνουν, ἐπαινοῦμαι, ἐπηνούμην, κατακεραυνῶ, κατακεραυνῶν, κατακεραυνοῦμαι, κατακεραυνοῦμην, κυκλῶ, ἐκύκλουν, κυκλοῦμαι, ἐκυκλοῦμην, δουλῶ, ἐδούλουν, δουλοῦμαι, ἐδουλοῦμην, εἰργνυμι, εἰργνυν, εἰργνυμαι, εἰργνύμην, ζεύγνυμι, ἐζεύγνυν, ζεύγνυμαι, ἐζευγνύμην, ἄλλυμι, ἄλλυν, ἄλλυμαι, ἄλλύμην, κεράννυμι, ἐκεράννυν, κεράννυμαι, ἐκεραννύμην.

Β'. Ἐκ τῆς γραμματικῆς τά:

Ἰστημι, ἴσταμαι, τίθημι, τίθεμαι, δίδωμι, δίδομαι, εἶμι, εἶμι, ἴημι, ἴημαι, οἶδα, φημι ἰπανειλλημένως μέχρι τελείας ἀντιλήψεως τῆς ὀρθογραφίας αὐτῶν.

Γ'. Ὁ μαθητὴς θὰ γράφει τὸ α' πρόσωπον ὅλων τῶν χρόνων τῆς ὀριστικῆς, χωρίζων τὴν ρίζαν ἀπὸ τὴν χρονικὴν κατάληξιν κατὰ τὸδε τὸ παράδειγμα.

Ἀγαπά-ω, ἀγαπή-σω, ἀγαπήσω, ἠγάπη-σα, ἠγάπησα, ἠγαπή-κα, ἠγάπηκα, ἠγαπή-κειν, ἠγαπήκειν, ἀγαπή-σομαι, ἀγαπήσομαι, ἠγαπή-θην, ἠγαπήθην, ἀγαπή-θήσομαι, ἀγαπήθήσομαι, ἠγαπή-θην, ἠγαπήθην, ἠγάπη-μαι, ἠγάπημαι, ἠγαπή-μην, ἠγαπήμην.

Ἄκρῳ-ω, αἰτί-ω, αἰτέ-ομαι, ἀπατά-ω, ἀπατά-ομαι, ἀκρίβῳ-ω, ἀκρίβῳ-ομαι, κυκλό-ω, κυκλό-ομαι, ἀμαυρό-ω, ἀμαυρό-ομαι, ἀρτά-ω, ἀρτά-ομαι, ἀσπί-ω, ἀσπί-ομαι, πολεμῳ-ω, πολεμῳ, βοά-ω, βιά-ω, βοηθέ-ω, χρυσῳ-ω, χρυσῳ-ομαι.

Ἐρωτήσεις.

Πότεν θὰ διακρίνει: ὅτι μέλλων στεφανώσω, ὁ ἀόριστος ἰστεράνωσα κτλ. πρέπει νὰ γραφῆ μὲ ω καὶ ὄχι με ο. Πόσα καὶ τίνα ἐκ τῶν εἰς ω δὲν ἰκτείνωσι τὸ ριζικὸν ο εἰς ω, ἂν καὶ προστιθῆται κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχίζουσα; Πότεν θὰ ἐννοήσεις ὅτι οἱ χρόνοι εὐδοκίμησω, εὐδαιμονήσω, ἐνώχληκα, τελευτήσω, ἐτελεύτησα, τετόλμηκα, ἐτολμήθη κτλ. πρέπει νὰ γραφῶσι μὲ η;

Εἰς ποίαν περίστασιν τὸ ριζικὸν α δὲν ἰκτείνεται εἰς η. ἀλλ' εἰς α μακρὸν, προστιθεμένης καταλήξεως ἀπὸ φωνηεντος ἀρχιζούσης; φέρε δύο, τρία παραδείγματα τοῦ τελευταίου τούτου.

Κείμενον πρὸς ἐπαγόρευσιν ἐπὶ τοῦ πίνακος.

Οἶμαι τῷ δυστήνῃ! ἕτερον θέλων **Θηραδαί** αὐτός ὑπ' αὐτοῦ ἀποθνήσκω. Τότε ἐξίσταί σοι, ὦ Ἀλέξανδρε, πλουσίως **ἐπιθυμαδαί**, ὅταν τῶν χωρῶν ἐκείνων κρατήσης ἐν αἷς τὰ ἀρώματα φέεται. Οἱ μὲν οὖν ἐκέλευον αὐτοὺς **κτεῖναι**, οἱ δὲ παρεκάλουν **ἑασαί** αὐτοὺς οἴκαδε ἀπέλθειν. Ἄρῳν σου τὸν κράβατον καὶ περιπάτει. Σχολαστικὸς ὦμοσε μὴ ἄψασθαι ὕδατος πρὶν ἢ μάθῃ **καλυβᾶν**. **Δικαιώδατε** χήραν καὶ ὄρφανόν. Τὰ σοὶ καὶ ἰμοὶ **βεβιωμένα** οὐ ταυτά. Περὶ τούτου καὶ ὕστερον **ἐγχωροῦσαι** εἰπεῖν. Δεινῶς κατεπολέμουν ἀλλήλοις μέχρι οὗ τέλεον **κατεπονθήσαν**. Ἀλέξανδρος ἄμ' εἰς Τρωάδα ἀφικόμενος **ἰπισκέφθη** τὸν Ἀχιλλείως τάφον **στεφάνωσας** αὐτὸν λαμ-

πρῶς. Ἐκέλευσεν ὁ μάντις τῶν νεανίσκων κατέρχασθαι καὶ καθιερωῶσαι πάντα ὠμηστῇ Διονύσῳ. Καὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῆ κατενοδοθήσεται.

— Κατ' οἶκον ἄδικρως.

Ὁ μαθητὴς θὰ ἀντικαταστήσει τὴν γραμμὴν — διὰ τοῦ ἀνάκοντος φωνήεντος.

Μηδέποτε ἐπὶ μηδενὶ εἶπες, ὅτι ἀπώλεσα αὐτό, ἀλλ' ἀπιδ-κα αὐτό· τὸ παιδίον ἀπίθηνεν, ἀπιδ-θη, τὸ χωρίον ἀφρήθη, οὐκ οὖν καὶ τοῦτο ἀπιδ-θη. Κύρος ὁ μέγας τὰς ἐν Ἀσίᾳ ἑλληνίδας πόλεις κατεχυρ-σατο. Λάκαινα γυνή, τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ἐν παρατάξει χωλ-θέντος καὶ δυσφοροῦντος ἐπὶ τούτῳ, «μὴ λυποῦ, τέκνον, εἶπε, καθ' ἕκαστον γὰρ βῆμα τῆς ἰδίας ἀρετῆς ἀναμνησθήσει». Ὀδυσσεὺς οἶνω τὸν Κύκλωπα μίθους ἐξετύρλ-σεν. Ἀκταίων ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν κατεβρ-χθη. Πάντες ἄχρη-θησαν οὐκ ἔστιν οὐδεὶς ποιῶν ἀγαθότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. Λιταίτα, καὶ δοθήσεται ὑμῖν, κρούετε, καὶ ἀνοιγῆσεται. Πρὸς τὸν γκυριῶντα σκώληκα, ὅτι ἰατρός ἐστι φαρμάκων ἐπιστήμων, ἀλώπηξ ὑπολαβοῦσα, καὶ πῶς, ἔφη, τοὺς ἄλλους βουλόμενος ἰᾶσαι στυτῶν χωλόν ὄντα οὐκ ἰάσω; Νεκροὺς γεγεφυρ-μένον τὸν ποταμὸν διέβη. Οἱ εἰς τὴν βασιλικὴν τέχνην παιδευόμενοι τί διαφέρουσι τῶν ἐξ ἀνάγκης κακοπαθούτων, εἴγε διψ-σοῦσι καὶ πειν-σοῦσι καὶ ριγ-σοῦσι καὶ ἀγρυπν-σοῦσιν. Οἱ Κέλται μάχονται ἰσπεραν-μένοι. Νεανίας τις ἐξ ἄστεως ἐμισθ-σατο ὄνον Μεγάραδι. Θεόφραστος ἰδὼν μεϊράκιον ἐρυθριᾶσαν, θάρρει, ἔφη, ὦ παῖ, τοιοῦτον γὰρ τὸ χρῶμα τῆς ἀρετῆς. Μηδέποτε φρον-σης ἐπὶ σεαυτῷ μέγα, ἀλλὰ μηδὲ καταφρον-σης σεαυτοῦ. Ἄν νῆος πον-σης, ἔξεις γῆρας εὐθαλές. Εἰς τετροπ-μένον πίθον ἀντλεις: Ἐβοήθ-σαμεν ἂν ὑμῖν, εἰ μὴ ἤδειμαν, τίνες ἐστέ καὶ τίσι πολεμεῖτε. Οὔτε, ὅτι ἤλθες ἔγνω, οὔτε ἂν μὲνης, μελ-σει μοι. Σὺ εἰ Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρῃ οἰκοδομ-σω μου τὴν Ἐκκλησίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

α'. Τὰ ἐκ τοῦ ημι (ἡμισυ;) δυς καὶ α δὲν πάχουσιν οὐδεμίαν μεταβολὴν οἶον ἡμιθνής, δύσλυτος, ἄπαις, ἡμιβάρβαρος, δύσβατος, ἄγκμος, ἡμίγυμος, δυσμαθής, δύστροπος, δυσμενής, ἄπους.

Σημ. — Ὁ μαθητὴς πρέπει νὰ προσέχη διὰ νὰ μὴ συγχέῃ τὸ ἀχώριστον μόριον δυς, ὅπερ φανερώνει δυσκολίαν καὶ κακότητα ἀπὸ τὸ ποσοτικὸν δίς· οἶον δικέφαλος, δίλημμα, διπρόσωπος, δίστιχον, δίσοβατος, δυσμενής, δυσειδής. Τὸ δὲ ἐπιθετὸν δεισιδαίμων (δειδω-δαίμων) γράφεται μὲ εἰ.

β'. Εἰς τινὰ ὀνόματα παρεντίθεται τὸ ἐπίνθημα π' οἶον ὑπερήφανος, ἐπήβουλος, μεγαλεπήβουλος.

γ'. Ἐν ἄλλοις παρεντίθενται τὰ συνδετικὰ ι ε ο' οἶον λυσίποιος, δοκασίσοφος, τερψίθιμος, μιζοβάρβαρος, ἀρησιθιος, ἀρησιπαιτρις, γνωσιμαχῶ, ἀρχίκακος, ἀρχιθίωρος, Ἀρχίλαος, ὑφίνους, ὑφίαιρος, Ἀρχίδαμος, ἀρχιδικός, ἀλιξίκακος, ἀνεξίκακος, ἀλιξιφάρμακον, Θερμοπόλαι, ἀκρόπολις, δοριάλωτος, πυρίκαυστος, Ἀγροσίλαος, ἀγισίχορος, ἀψίκορος, ἀψιμαχῶ, κλαυσίγιλος, λυσιτελής, ἀρχίκακος, ἀρχέγονος, ἀρχιθύτης, ἀρχιληστής, ριψακίνδυνος, νκυσίπορος κτλ.

δ'. Ὅταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἀρχῆται ἀπὸ φωνήεντος τρίπεται συνήθως τὸ μὲν α καὶ ε εἰς η, τὸ δὲ ο εἰς ω· οἶον θυστήκακος, νωθός (νη-ὄθαός), ἀνώθυνος, δημηγορία, ἀρχηγός, ὀδηγός, στρατηγός, τριώβολος, ἐπώθυνος, ἀνώμαλος, ὑπώρεια, ἀκρώνυχος, ἀπώμοτος, ἀνώμοτος, ἀνώνυμος, νήνιμος, ὀμώροφος, ἀνήκιστος, κατήγορος, συνωμότης, ἀνώλεθρος, πολυῶνυξ, βιωφιλής, ἐξώλης, προώλης, διώβολον, παιγνηγορία, θεήλατος κτλ. Τὰ δὲ σύνθετα ἀπὸ τὸ ὄνομα τρίπουνσι τὸ μὲν πρῶτον ο εἰς ω, τὸ δὲ δεύτερον εἰς υ' οἶον ἐπώνυμος, φερώνυμος, δυσώνυμος, ἀνώνυμος, ἀντώνυμον.

ε'. Τὰ ἐκ τοῦ γέα-γῆ σύνθετα ἐν συνθέσει μετασχηματίζονται εἰς εὐ ἢ γῆ· οἷον γεωγράφος, γεωρύχος, γεωμέτρης, γεωπόνος, γηγενής, γήλοφος, γήπεδον.

στ'. Τὰ ἐκ τοῦ ὄρω σύνθετα ἐν συνθέσει γράφονται διὰ τοῦ ω· οἷον θυρωρός, ἄκτωρος, πυλωρός, σκοπιωρός.

ζ'. Τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ὄροφος ἄλλα μὲν γράφονται διὰ τοῦ ο καὶ ἄλλα διὰ τοῦ ω, δηλ. ἐὰν μὲν ἢ πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴ εἶναι μακρὰ φύσει ἢ θέσει γράφονται μὲ ο, ἐὰν δὲ βραχέα, μὲ ω· οἷον πεντόροφος, τριώροφος, ὁμώροφος, ὑψώροφος, πολυώροφος.

η'. Τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ὄρος (βουνόν) γράφονται μὲ ω, τὰ δὲ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ὄρος (σύνορον) μὲ ο· οἷον ὑπέρεια, ἀκρόρεια, ὑπερορία, ἔξορία.

θ'. Τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ἄγω ἄλλα μὲν λήγουσιν εἰς ὠγός, ἄλλα δὲ εἰς ηγός· οἷον ἀγωγός, δημαγωγός, χειρουργός, παιδαγωγός, ὀδηγός, ἀρχηγός, στρατηγός.

Ἑρωτήσεις.

Πόθεν θὰ ἐννοήσεις, ὅτι λέξεις τις εἶναι σύνθετος ἀπὸ τοῦ δις ἢ ἀπὸ τοῦ δυς; Ὅταν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἄρχηται ἀπὸ α, ε, ο εἰς τί τρέπεται; Τίνα τροπὴν λαμβάνουσι τὰ σύνθετα ἀπὸ τῆς λέξεως ὄνομα; Τίνα μεταβολὴν λαμβάνουσι τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ γέα, ὄρω, ὄρος, ὄρος, ὄρος; Εἰς τί λήγουσι τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ ἄγω;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογὴν.

Ὁ μαθητὴς θὰ ἀντικαθαστήσῃ τὴν γραμμὴν διὰ τοῦ καταλλήλου φωνήεντος.

Ἐν οἴκῳ δι-ρόφῳ στέγη μεσολαβαί. Αἱ τῶν μεγαστάνων οἰκίαι δι-ροφοὶ καὶ τρι-ροφοὶ εἰσιν, τῶν δὲ πτωχῶν μόλις μον-ροφοὶ. Ἴδιον δ' εὐπρος-γορίας πρὸς ἅπαντας μετὰ γλυκύτητος προσομιλεῖν. Οἱ δεινοὶ οὗτοί εἰσί μου κατ-γοροὶ. Οἱ Ἕλληνας ἐστρατοπεδεύσαντο παρὰ τὰς ὑπ-ρείας τοῦ Κιθαιρώνας. Ἀριθμητικῶς καὶ οὐ γε-μετρικῶς ὀριστίον τὸ μέτριον καὶ δίκαιον. Λέων

μόνος τῶν γαμφ-νόχων τίκει βλέποντα. Ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν καὶ ἐξ ἀν-νόμων καὶ ἀδύζων ἔνδοξοι καὶ γνώριμοι. Ὁ κικυρώς τράχηλος μωροῦ ἀνδρὸς κατ-γόρημα. Ἀναξαγόρας πρὸς τὸν δ-σφοροῦντα ὅτι ἐπὶ ξένης τελευτῆ πανταχόθεν ἔφη ὁμοία ἢ εἰς Ἄθου κατάβασιν. Ψίθυρον καὶ δ γλωσσον ἰκβαλον ἔξω. Κακῶν οὐδαίς δ-εάλωτος. Δ-σαπόκριτον ὅμι ἐρωτῆς. Τὸ γῆρας δ-σάριστον καὶ μεμψίμοιρον. Δ-εχαρῆς καὶ χαλεπός ἄπας ὁ λειπόμενος εἶναι βίος. Τὸ δ-γάμμα ὁμοιον ἦν τὸ σχῆμα τῷ λατινικῷ F. Κριεττόν ἐστι ὄψ-μαθῆ ἢ ἀμαθῆ εἶναι. Ὁ Ἀκραθως ἀκρ-τέριον τοῦ Ἄθω ἐστίν. Τοῖς τῶν Ἀθηναίων δημαγ-γοῖς ἔφη Φίλιππος χάριν ἔχειν, ὅτι λοιδοροῦντες αὐτὸν βελτίονα ποιοῦσι καὶ τῷ λόγῳ καὶ τῷ ἔθει. Ἡ τῶν αἰσχροῶν φιλ-κοία αἰσχύροτητα ἐλέγχει.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΗΞΕΩΝ

Αἱ συνηθέστεραι ρηματικαὶ καταλήξεις εἶναι αὐ, εὐ καὶ οὐ, τὰ πλείστα δὲ τῶν λοιπῶν ρημάτων παραλήγουσιν ὡς ἀκολουθῶς.

Εἰς αἰνώ· οἶον· ἀγριαίνω, ἀκολασταίνω, μαρταίνω, βαίνω, βασκαίνω, λειάινω, εὐφραίνω, τεκταίνω, ἐχθραίνω, κείνω, χαλεπαίνω κτλ.

Εἰς ενώ μόνον ταῦτα· μίνω, σθίνω, στήνω, δίνω, πίνομαι.

Εἰς αἰρω· οἶον· αἶρω, γεραίρω, καθαίρω, χαίρω, μαρμαίρω, ἐχθαίρω, ψαίρω, πταίρω, δαίρω, γεργαίρω, σαίρω, ἀσπαίρω, μεγαίρω, τεκμαίρομαι κτλ.

Εἰς ερω μόνον τὰ· φέρω, θέρω, δέρω, ἴρρω, στίρομαι.

Εἰς αἰω μόνον τὰ· παλαίω, καίω, παίω, ψαίω, πταίω, κλαίω, ναίω, δαίω.

Εἰς εἰνώ τὰ· ἐκτείνω, τείνω, θείνω, ἀλεινίω, στείνω, κτείνω, φασείνω, ἐρεινίω.

Εἰς εἰρω τὰ· ἐγείρω, ἀγείρω, σπείρω, φθείρω, κείρω, οἰκτείρω, πείρω, ἰμείρω, αἶρω, τείρω, παρενείρω, διαίρω.

Εἰς υρω τὰ· φύρω, σύρω, κινύρω, μορμύρω, ἀθύρω, ξύρω, πορφύρω, πλημμύρω, πτύρω, σκαλαθύρω, ὀδύρομαι, ὀλοφύρομαι.

Εἰς ἰνώ τὰ· φθίνω, κλίνω, κρίνω, πίνω, ὠδίνω, τίνω, ὀρίνω, σίνω.

Εἰς υνω λήγουσι τὰ γινόμενα ἐξ ἐπιθέτων εἰς υς ἢ ος· οἶον· βαθύνω (βαθύς), ὀξύνω (ὀξύς), φαιδρύνω (φαιδρός), σκληρύνω (σκληρός), λεπτύνω (λεπτός)· ἔτι δὲ καὶ τὰ ἀκολουθα· μηκύνω,

μαλύνω, κρατύνω, ὀτρύνω, ἀλγύνω, καλλύνω, κρατύνω, πλύνω, χώνω, πληθύνω, αἰσχύνω, παροτρύνω, ἐνθαρρύνω, ἐνθαρρύνομαι.

Εἰς ησχω τὰ ἐξῆς· θνήσκω, μιμνήσκω, κικλήσκω.

Εἰς ἰσχω τὰ· ἀλίσκω, ἀναλίσκω, γιγώνισκω, εὐρίσκω, στερίσκω, ἀραιρίσκω, ἀμπλακίσκω, ἀμβλίσκω, ἐμπιπίσκω, ἐμπυίσκω, κλίσκω.

Εἰς υσχω μόνον τὸ μεθύσκω, καὶ τὰ ποιητικὰ τιτύσκω, κινύσκω.

Εἰς ἰζω πλείστα ὅσα ρήματα· οἶον· ἐλπίζω, σαλπίζω, ἐλληνίζω, ἀγνίζω, πορίζω κτλ.

Εἰς υζω· τούτων τὰ πλείστα εἶναι ἠχητικὰ· οἶον· ὀλολύζω, τονθορύζω, γρυζω, βορβορύζω, ἀναβλύζω, γογγύζω, σφύζω, φλόζω, ἐγκαταρύζω, κλύζω, κοκκύζω, τρύζω, ἐρπούζω, ρύζω, βαύζω, λύζω, βύζω, μύζω, ἀποκογχύζω, ἀμύζω, ἀναλύζω, ὀτοτόζω, ποππούζω.

Εἰς ηζω, εἰζω, οἰζω τὰ· χρηζω, κληζω, δανειζω, ἀθροίζω.

Εἰς ἰω τὰ· τίω, κονίω, χρίω, ἐσθίω, ἰδίω, αὐλίω, πρίω, αἶω, μνήω.

Εἰς υω τὰ· κωλύω, μεθύω, μηνύω, πτύω, καταρτύω, ἀνύω, τανύω, μύω, πιδύω, λύω, ἰδρύω, βρύω, βύω, ἀρύω, κύω, κωκύω, ξύω, σταχύω, ἀρτύω, δακρύω, φλύω, μηρύω, ἰσχύω, ἐξαρτύω, ἀγλύω, φύω, δύω.

Εἰς ἰάω· τούτων τὰ πολλά σημαίνουσι νόσον ψυχικὴν ἢ σωματικὴν· οἶον· ὀφθαλμιάω, ψωριάω, ὠχριάω, βουλιμιάω, σωληνιάω, λειχηνιάω, λιοντιάω, μυρμηκιάω, κριθιάω, κοπιάω, μαστιγιάω, στρηνιάω, μαθητιάω, σκοτοδινιάω, γαυριάω, ἐστιάω, κονιάω, ἀντιάω, νυκταλωπιάω, ἐρυθριάω κτλ.

Εἰς υσσω ἢ υττω τὰ ἀκολουθα· κηρύττω, ὀρύττω, ἀμύσσω, σκαρδαμύσσω.

Εἰς υσσω τὰ· νόσσω, μαρμαρύσσω, ἀπομύσσω, ἀναπτύσσω, κερύσσω, δρυμύσσω, πτύσσω, αἰθύσσω.

Εἰς ἰσσω τά: πτίσσω, φρίσσω, φρινίσσω, τυλίσσω, ἰλίσσω.

Εἰς σείω πάντα τὰ λεγόμενα ἱφαιτικά· οἶον· θουσίω, πολυμησίω, ναυμαχησίω, βρωσίω, ἰλασίω, γελασίω, ἀλλαξιίω, ἀκουσίω, θαυμασίω, θουσίω κτλ., ἴτι δὲ καὶ τὸ σείω.

Εἰς ημι τά: ἴστημι, τίθημι, ἴημι, κίχρημι, ὀνίνημι, πίμπρημι, σκίδνημι.

Εἰς υμι τά: σβέννυμι, κορέννυμι, ἀμφιέννυμι, δείκνυμι, ἄγνωμι, ὄλλυμι, κεράννυμι καὶ πλείστα ἄλλα.

Σημ.—Ὅταν ἡ συλλαβὴ νυ προστιθῆται εἰς φωνηεντόληκτον ρίζαν, τὸ ν, διπλασιάζεται· οἶον· χρώ-ν-νυμι, ζώ-ν-νυμι, πετά-ν-νυμι.

Εἰς υπτω τά: θρύπτω, κύπτω, τύπτω, καλύπτω, ρύπτω, κρύπτω, δρύπτω.

Εἰς ιπτω τά: πίπτω, ρίπτω, τίκτω, χρίπτω· τὸ δὲ ἰνσκήπτω εἶναι μοναδικόν.

Εἰς ωζω τά: σώζω, οἰμώζω, κρώζω, πατρώζω, κλώζω, χρώζω.

Εἰς οζω τά: ὄζω, ἀρμόζω, δισπόζω.

Εἰς υφω, ηφω, ιφω, ηχω, υχω, τά: τύρω, στόρω, νήρω, νίρω, σμήχω, νήχομαι, ψύχω, τρύχω.

Εἰς ωττω τά: λιμώττω, ὑπνώττω, τυφλώττω, νεώσσω, ὑγρώσσω, ἀμβλυώττω, ὄνειρώττω, πλὴν τοῦ ἀρμόττω.

Εἰς η παραλήγουσι τὰ ἐξῆς: λήγω, θήγω, πλήττω, σήπω, σκήπτω, ἀρήγω, κήδομαι, ἦδομαι, πηδῶ, χορηγῶ, ὀδηγῶ, κυνηγῶ, ἐξηγῶ, πλήθω, νήθω, κνήθω, ἦκω, προσηλῶ, δηλῶ.

Εἰς ει τά: λείβω, ἀμείβω, ἱριίδω, ἐπιείγω, φριίδωμαι, εἶργω, εἶργω, ἀλείφω, στείχω, λείχω, ὀφείλω, ὑπείκω, ἀπειλῶ, πιίθω, στείβω, κλείω.

Παρατηρήσεις.

α'. Τὰ εἰς ττω καὶ ἄλλω ῥήματα πάντα γράφονται διὰ δύο τ καὶ λ· πλὴν τῶν ἀνύτω, ἀρύτω, θέλω, μέλω, ὀφείλω. Τὰ δὲ ἐκ

τῆς αὐτῆς ρίζης συγγενῆ ὀνόματα γράφονται μὲν ἔν· οἶον· ἄγγελος, θαλός, ναυτίλος.

β'. Τὰ εἰς ζω, ττω, πτω ἔχουσι συνήθως βραχέα τὰ πρὸ τῶν καταλήξιων τούτων δίχρονα, ἴτι δὲ καὶ πρὸ τῶν χρονικῶν· οἶον· φράζω, φράσον, τάξω, σράττω, τύπτω. Ἐξαιροῦνται τά: πρᾶττω, θρᾶττω, φρίττω, κηρύττω, κρᾶζω, γρύζω, πίπτω, ρίπτω, κύπτω, σφραγίζω, ὀλολύζω, τρίζω.

γ'. Πάντα τὰ ἀφωλύθηκα ἔχουσι τὸ δίχρονον βραχύ· οἶον· γράρω, τρύχω, πλὴν τῶν βρίθω, θλίβω, νίρω, πνίγω, τρίβω, φρήγω, καὶ ψύχω.

δ'. Τὰ εἰς ιω καὶ υω φωνηεντόληκτα ἔχουσι τὸ ι καὶ υ μακρά· οἶον· χρίω, κωλύω.

Ἐξαιρέσεις. Ἐξαιροῦνται τὰ ἀνύω, ἀρύω, μεθύω, βρύω, ἄτινα ἔχουσι τὸ δίχρονον βραχύ καθ' ὅλους τοὺς χρόνους, καὶ τά: θύω, λύω μόνον πρὸ τῶν χρονικῶν χαρακτήρων κ, μ, θ, τὸ δύω πρὸ τοῦ μ, θ, τὸ μύω καὶ τὸ πτύω πρὸ τοῦ ς καὶ ὁ ἀόρ. εἰλυσα· οἶον· τίθηκα, τίθημαι, ἐτύθην, λέλυκα, λέλυμαι, ἐλύθην, δέδυμαι, ἐδύθην, μύσω, πτύσω.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Α'. Ὁ μαθητὴς θὰ θέσῃ ἐπὶ τοῦ ριζικοῦ διχρόνου τὸ ἀνῆκον χρονικόν σημεῖον ἐν τοῖς ἀκολουθοῦσι ῥήμασιν·

λακτίζω, λακωνίζω, καλπάζω, γρύζω, πληθύω, πρίω, ράπτω, ρίπτω, ρύπτω, σάττω, σκάπτω, σκευάζω, σπουδαζω, κοκκύζω, τύπτω, κύπτω, κηρίττω, μαθίω, ἐμείθω, ἐμεθύσθην, μηνύω, μηνύσω, ἐμήνυσα, ἐμήνυμαι, πτύσω, ἴπτω, μύω, μύσω, ἔλυσα, μέλυκα, δύω, δύσω, ἔδυσα, ἔδυκα, ἐδύθην, δέδυμαι, τίθημαι, λύω, λύσω, ἔλυσα, λέλυκα, ἐλύθην, ἔλυμαι, τίσω, ἔτισα, χρίω, κίχρημαι.

Β'. Ἰθὰ τονίσει τὰ:

Πηΐζει, λυσσι, τρεΐζει, πραΐζει, κυΐζει, ταΐζει, ρηΐζει, κρυΐζει.

Ἐρωτήσεις.

Πόθεν ἔννοε' ὅτι αἱ ματοχαὶ κωλύον, χρίον, περισπῶνται; Πόσα καὶ τίνα ἐκ τῶν εἰς ιω καὶ υω ληγόντων ἔχουσι κατ' Ἐξαιρέσιν τὰ δίχρονα

βραχέα: Τὸ δίχρονον τῶν εἰς ζω, ττω, πτω ληγόντων ρημάτων εἶναι μακρὸν ἢ βραχύ: Φέρε παραδείγματα. Τίνα ἔξαιροῦνται; Πόσα καὶ ποῖα ἐκ τῶν εἰς ττω καὶ λλω ληγόντων ρημάτων γράφονται κατ' ἔξαιρσιν δι' ἐνὸς τ ἢ λ: Πόσα καὶ τίνα ἐκ τῶν ἀφρονολήκτων ἔχουσι τὸ μακρὸν δίχρονον κατ' ἔξαιρσιν βραχύ:

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω.

Τὸν ὀργιζόμενον νόμιζε τοῦ μαινομένου χρόνῳ διαφέρειν. Σταγόνες ὕδατος πέτρας κοιλαίνουσιν. Ὁ χρόνος τὸ ρόδον μαραίνει. Ὁ οἶνος καρδίαν ἀνθρώπου εὐφραίνει. Εὐχομαί σοι χαίρειν τε καὶ ὑγιαίνειν. Ἑλλάδος μάλιστα τῆς ταλαιπώρου ἔγωγος στένω. Ἑλλιγγιωσιν, ὡς περ οἱ μεθύοντες. Ἐτεκμαίρετο δὲ ταῦτα ὁ πατήρ ταις ἐκ τοῦ κρηοῦ παιδαις. Εἰ μὲν κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ, εἰ δὲ μή, τί με δαίρεις; Ἡμεῖς μὲν οἱ ἰδιῶται οὐ φοβοῦμεθα, ὑμεῖς δὲ οἱ φιλόσοφοι δειλιᾶτε. Φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ πονηρῶν ὀμιλίαι. Περιστερά ἐν τινι περιστεριῶνι ἐπὶ πολυτεχνίῳ ἐφρουάττετο· κορώνη δ' αὐτῆς ἀκούσασα ἔφη· ἀλλ', ὦ ματαία, πέπαυστο ἐπὶ τούτῳ δεμννομένη, ὅσῳ γὰρ πλείονα τίκτεις, τούσῳ πλείονας καὶ τῆς λύπης ἔχεις. Ὁ μέλλεις πρᾶττειν μὴ πρόλεγε, ἀποτυχὼν γὰρ γαλασθήσει. Τοὺς κρηφῆνας αἱ μέλισσαι τὸ μέλι ὑφαίρουσιν τοῖς κέντροις ἀποκτείνουσιν. Λύκω καὶ ἵππῳ συννόμῳ ἴστον, λίβινά δὲ καὶ λέων οὐ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴσασιν. Ὁ ποταμὸς ἐξίνουσιν πρὸς βορρᾶν. Τὴν γαστέρα αὐτοῦ τείρει λιμὸς. Γύπες πλώριτοι ἔκειρον τὸ τοῦ Προμηθέως ἐν Καυκάσῳ ἦπαρ. Πάντα τοῖς πόνοις ἀλίσκεται. Οὐδ' ἀναγούρειν με ἐποίησας, ὅτι ἐγὼ ἔφην, ὅτι πλουσιώτερός σου εἰμι. Ἐλπίδες τῆς τῶν βρωτῶν βόσκουσι φρένας. Ἄλλων ἰατρὸς αὐτὸς ἔλασι βρούει. Τί οἰμώζετε, ὦ μάτταιοι, καὶ μάλιστα ὁ φιλόσοφος σὺ ὁ Ἰναγχος τὸν πώγωνά δεδρωμένος. Κύρος βουλόμενος ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ Σέρξου βασιλεῦσαι στρατιᾶν πολλὴν ἀθροίσας ἤγαγε κατ' αὐτοῦ. Τὸ κίν-

τρον τῆς ἀμαρτίας ἠμβλύνας καὶ ἰσώσας ἡμᾶς. Οἱ δανειζόμενοι ἐπὶ ταῖς μεγίστοις τάκοις ὑστερον καὶ τῶν ἀρχαίων ὑστέρευαν. Παντὸς οὔτινος ὁ ἀνθρώπος χρύζει, φέρει ἢ τροφοδότηρα γῆ. Ἔστι δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν βρύσις διαυγίστατον ἀναβρύνουσα ὕδωρ. Διαφέρειουσι τῶν λόγων οἱ λεγόμενοι τῶν ἀναγινωσκομένων. Χρηστὸς πονηροῖς οὐ τιτρώσκεται λόγοις. Σοριστοῦ ἐγκώμιον μέλλοντος ἀναγινώσκειν εἰς Ἡρακλῆα, Διογένης ἔφη, τίς φέγει αὐτόν; Τὸ ξίφος τιτρώσκει τὸ σῶμα, τὸν δὲ νοῦν λόγος. Ὡδινεν ὄρος καὶ ἔτακε μὲν. Πυθαγόρας ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν τις τοῦ μεθύσκειν παύσοιτο, ἔφη, εἰ θεωροῖη τὰ ἐπ' αὐτοῦ πραττόμενα. Οὐκ ὀνίνουσι χρυσὴ κλίνη τὸν δυστυχῆ οὐδὲ τὸν ἀνάητον ἐπίσημος εὐτυχία. Εὐ θνήσκεις, ὅταν σοι τὸ χρεῖον ἔλθῃ. Οἱ ἐν ταῖς παλαιστραῖς παλαιόντες ἐλαίῳ ἐχρίοντο. Ὁ οἶνος μέτριος μὲν ληρθεῖς ρώννουσι, πλείων δὲ περιίνουσι. Ἡ παιδεία προῦνει τὰ πάθη, ὡς περ τὸ ὕδωρ κατασβέννουσι τὸ πῦρ. Ἀπόθου τὴν κακίαν καὶ ἀρετὴν ἀμφιένυσσο. Μὴ μεθύσκεσθε οἶνω, ἐν ᾧ ἴστιν ἀσωτεία. Ἄλλ' οὐκ ἂν ἔγωγος τοῦτο προᾶξαι δυναίμην, δίδια γὰρ μήπως, ἀπερ ἐγὼ λευκαίνω, σὺ ἀσβόλης πληροῖς. Βίων ὁ σοριστῆς ἰδῶν φθονερὸν σφάδρα κεκυφῶτα ἔφη· ἢ τούτῳ μέγα κακὸν συμβέβηκεν ἢ ἄλλῳ μέγα ἀγαθόν. Μὴ τὸ πρόσωπον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν νίπτε. Ἐγὼ οὐκ εἰμι ἀξίος κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. Ὀδυρομένην καὶ κλαίουσαν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου οἱ τοῦ Σωκράτους ἑταῖροι καὶ φίλοι τὴν Ξανθίππην ἐξήγαγον. Ὑπὸ τῶν ἀνέμων ὄρυσσιν ὁ πόντος καὶ ὁ ἀφρός τοῦ ὕδατος ἐξανθεῖ. Ὄρουξε λάκκον καὶ ἐνίσκαψεν αὐτόν καὶ ἐμπισσεῖται εἰς βάθρον, ἐν εἰργάστατο. Πρὸ πολλοῦ ἐποφθαλμᾶ ἐπὶ τῆς εὐδαιμονίας μου. Ἀρχὴ ἀνδρᾶ δεικνύσι. Μὴ θλίβε τὸν δυστυχῆ. Πρᾶττε πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὸ ἀγαθόν. Χειμῶνος ὥρῃ τῶν σίτων βραχύντων οἱ μύρμηκες ἐψύχον, τέττιξ δὲ λιμώττων ἤτει αὐτῶς τροφήν· οἱ δὲ ἴφασαν· τί τοῦ θέρους οὐ συνήγες τροφήν;

οὐκ ἐσχόλαζον, ἀλλ' ἤδον μουσικῶς, ἴση ὁ ἀοιδός· οἱ δὲ γελίσαντες εἶπον· ἀλλ' εἰ θέρους ἦλεις, χιμῶνος ὄρχου. Χρόνος δεικνυοὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων κακότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΟΝΟΜΑΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΗΣ Α' ΚΛΙΣΕΩΣ

Τὰ ὀνόματα τῆς α' κλίσεως καταλήγουσιν·

Εἰς αῖνα· οἶον· θεράπεινα, λύκαινα, φάλαινα, ὕαινα, ἄκαινα, ἀμφίσβαινα, ἀρύταινα, βούκαινα, φλύκταινα, χλαινα, θείαινα, βιβλιοπόλαινα, μέλαινα, τάλαινα, κηρύκαινα, κολύκαινα, μολύβδαινα, μελίταινα, σκόρπαινα, ζύγαινα, σύαινα, σμύραινα, τρίαινα, φάγαινα, λείαινα, τράγαινα, δράκαινα, κάπραινα, γάγγραινα, φαγίδαινα, ἰχθυοπόλαινα, ὀλβίταινα κτλ. πλὴν τοῦ τήθεννα.

Εἰς αῖα ὀλίγιστά τινα δυσύλλαβα· γραῖα, μαῖα, γαῖα, αῖα.

Εἰς αῖα ἢ αῖα· πάντα τὰ ὑπερδυσύλλαβα· οἶον· σημαία, περικεφαλαία, ἠλιαία, κεραία, νομφαία νεολαία, περαία, ἰλαία, προκυμαία, συρμαία, ρομφαία. Νίκαια, Πλάταια, Ποτίδαια, Νίσαια, Ρωμαία, Ἀθηναία, Θεβαία, Κερκυραία κτλ.

Εἰς εα ὀλίγα τινὰ οὐσιαστικὰ προσηγορικὰ καὶ κύρια· ἰδέα, θέα, Ρέα, Νεμέα, ὡς καὶ τὰ ὀνόματα φυτῶν τινῶν· ἰτέα, μηλέα, πετέα, καστανέα κτλ. ἰξαιρείται τὸ ἰλαία.

Εἰς αῖρα καὶ ταῦτα εἶναι ὀλίγα· ἑταίρα, σφαίρα, μάχαιρα, χίμαιρα, ἰοχέαιρα, Νέαιρα.

Εἰς ἀνη· ὄργανον δηλοῦσι ταῦτα· οἶον· λεκάνη, χοάνη, ἰλάνη, ἑψάνη, δρεπάνη, ὄχάνη, πητάνη, στεφάνη, τρυπάνη, ἀρτάνη, πλεκτάνη, ρυκάνη, σαργάνη, δοκάνη, σκαπάνη, λαψάνη, ἀχάνη.

Εἰς εἰᾶ· οὕτω λήγουσι τὰ γινόμενα ἐκ τῶν εἰς εὐω ρηματικῶν· οἶον· νηστεία (νηστεύω), παιδεία (παιδεύω), πτωχεία, εἰρω-

ναία, ἀλυσία, πορεία, δουλεία, ἰφορεία, κολακεία, δυναστεία· β'. ὀλίγιστά τινα δυσύλλαβα· μναία, λεία, χρεία, ζεία.

Εἰς εἰᾶ προπροξυτόνως τὰ γινόμενα ἐκ τῶν εἰς ης τριτοκλίτων ἐπιθέτων· οἶον· εὐγένεια, ἀμάθεια, ἀλήθεια, ὑγεία κτλ. β'. τὰ γινόμενα ἐκ τῶν εἰς εὐς προσηγορικῶν· οἶον· ἱερεία (ἱερεύς), βασιλεία (βασιλεύς), Ὀδύσεια (Ὀδυσσεύς), Ἀχιλλεία, Ἀλεξάνδρεια, Ἀντιόχεια· γ'. τὰ Ἀτάλεια, Ἀδράστεια, Ἀμάθεια, Ἰραγένεια, Θάλεια.

Εἰς εἰᾶ προπερισπωμένως τὰ θηλυκὰ ἐκ τῶν εἰς υς τριτοκλίτων ἐπιθέτων· οἶον· γλυκεία (γλυκὺς), βαρεία (βαρὺς), πλατεία, παχέα, βαθεία, ἡμίσεια κτλ.

Εἰς εἰᾶ πάντα ταῦτα γράφονται μὲ δύο λ· θυέλλα, δίκελλα, τήνελλα, Πέλλα, κανέλλα, βδέλλα πλὴν τοῦ ἄελλα.

Εἰς εἰᾶ τὰ· θεμέλη, κυψέλη, νεφέλη, Πεντέλη, Σεμέλη, Κυβέλη, Ἑλλη.

Εἰς ννη τὰ ἀκόλουθα· σαγήνη, τιθήνη, εἰρήνη, σελήνη, αἰθρήνη, ἀπήνη, ὑπήνη, γλήνη, κρήνη, πήνη, γαλήνη, μήνη, Ἀλκυόνη, Μισσίνη, Πηλήνη, Κυρήνη, Ἰσμήνη, Κυλλήνη.

Εἰς ινη τὰ· ἀξίνη, δυτίνη, βυραίνη, ρυτίνη, βαλσαμίνη, ἀθερίνη, ἀπαρίνη, βολβίνη, βουκολίνη, κερατίνη, βυτίνη, ἔλλεθερίνη, κλίνη, δίνη, πυτίνη, Ἀδραστίνη, Παλαιστίνη, θριδακίνη, Ἀργίνη.

Εἰς ἔτης καὶ ετη· οἶον· εὐεργέτης, ἡγέτης, ἐπαινέτης, εὐρέτης, γηγενέτης, κυνηγέτης, ἐρέτης, ἀντηρέτης, ἀρέτης, οἰκέτης, ἰκέτης, μελίτη, ἀρετή κτλ.

Εἰς πθη ἢ τρα τὰ ἀκόλουθα· κολυμβήθρα, δακτυλήθρα, οἰρήθρα, πατήθρα, μήτρα, ρήτρα, ψήκτρα, ὄρχήστρα, κνήστρα, ὑπερνήστρα πλὴν τοῦ μήτρα.

Εἰς ια οὕτω λήγουσι τὰ ἐκ δευτεροκλίτων ἐπιθέτων ἀφρημένα· οἶον· κακία (κακός), πονηρία (πονηρός), σοφία, μοχθηρία, δειλία, χορηγία, κτλ. καὶ τινα ἐκ τριτοκλίτων· οἶον· ἀκηδία

(ἀκηδής), εὐδαιμονία (εὐδαιμών), εὐτυχία, ἀμαθία, εὐγενία, εὐφυία, καὶ πλείστα ὅσα ἄλλα οὐσιαστικά κύρια καὶ προσηγορικά· οἷον· Ἰταλία, Γαλλία, Περσία, Μηδία, Συρία κτλ. ἰστία, τρικυμία, λυχνία, ἀργία, προδοσία, ἀρτηρία, ἀρετηρία, ἱκετηρία, ἀβελτηρία, βρακτηρία κτλ.

Εἰς ἴτης· οὕτω λήγουσι προσωπικά τινεσ οὐσιαστ. καὶ τινεσ ἔθνικα· οἷον· πολίτης, τεχνίτης, ὀπλίτης, ζευγίτης, ἐρμηίτης, Συβηρίτης κτλ.

Εἰς ἰὰ τὰ περιεκτικά καὶ τινεσ ἄλλα· οἷον· ροδιονί, κρινωνί, μυρμηκί, σφηκί, νιοττί, σχοινί, στρατιά, ἀνθρακί, ἰωνί, σπονδιί, φυταλλιί, ἀχυρμιί, ὄρμι, σκοπιί, λαλιί, σκολιί, φλιί.

Εἰς ἰας τὰ μεγεθυντικά· ὡς· μετωπίας, οἰχηματίας, φρονηματίας, τολμητίας, κωφίας, δογματίας, τυφλίας, λαγωδίας, πωγωνίας, ὀφθαλμίας, ὠχρίας, ξιφίας, τριχίας, μαστιγίας.

Εἰς οσίνη ἢ ὠσίνη τί· σωφροσύνη, δικαιοσύνη, ἱερωσύνη, ὁμοφροσύνη, ἀγνωμοσύνη, ἀγίωσύνη, ἀγαθωσύνη, αἰδημοσύνη, καλοσύνη, Μνημοσύνη. (Ἰδ. τὰ περὶ τῆς ὀρθ. αὐτῶν Κεφ. Θ').

Εἰς ὄτης· οἷον· τοξότης, συμπότης, προδότης, ἀγρότης, ἱππότης, δεσπότης, συνωμότης, δημότης, κρεωδότης.

Σημ.— Εἰς ὄτης λήγουσι καὶ τὰ ἀρηρημένα οὐσιαστικά τῆς γ' κλίσεως· οἷον· ἰσότης, ὠραιότης κτλ.

Εἰς ὠτης· οὕτω λήγουσι α'. τὰ ἀναλογουῦντα πρὸς τὸ γ'. πρόσωπον τοῦ παθ. παρκα. τῶν εἰς ὠ-ῶ περισπωμένων· οἷον· στεφανωτής, πληρωτής, μισθωτής· β'. τὰ ἠπειρώτης, νησιώτης, στρατιώτης, Σικελιώτης, θιασώτης, ἀπηλιώτης, δισμώτης, Ἡρακλειώτης, ἰδιώτης, στρατιώτης, πατριώτης, σιβώτης, στασιώτης.

Εἰς ὄνη· οἷον· βελόνη, σφενδόνη, ὀθόνη, ἀκόνη, περόνη, ἀμπεχόνη, ἀγχόνη, γοργοφόνη, ἀρπιδόνη, προγόνη, Ἑρμιόνη, Περαιφόνη, Ἀντιγόνη, ἔδονη, πεισιμονή, φλεγμονή.

Εἰς οια· οὕτω λήγουσι τὰ ἐκ δευτεροκλίτων συνηρημένων εἰς οος-ους· οἷον· εὐνοια (εὐνοος), εὐπλοια (εὐπλοος), εὐροια, ἀνοια, πολύνοια, περίνοια, ὀψίνοια, ἀγνοια, δύσπνοια, εὐχροια, ἀπόρροια, διάρροια, διχόνοια, ἐπίνοια, ἐλαφρόνοια, ἀμβλύνοια, κρυφίνοια, ὀξύνοια, μετάνοια κτλ. Ἔτι δὲ καὶ τὰ χροιά, ροιά, φλοιά, πτοία, Τροία.

Εἰς υια· οὕτω λήγουσιν ὀλίγιστά τινεσ οὐσιαστικά καὶ αἱ μετοχὴ τοῦ ἐνεργ. παρακειμένου· οἷον· μυια, ὄργυια, ἀγυια, αἰθυια, ἀρπυια, μητρυια, εἰλειθυια, ὠρεῖθυια, γεγραφυια, ἰοικυια, ἰστηκυια κτλ.

Εἰς υρα τὰ· θύρα, λύρα, σφύρα, γέφυρα, σάτυρα, ἀγκυρα, ἔλυρα, κολλύρα, πορφύρα, σισύρα, κινύρα, γοργύρα, Τεγύρα, πλάμμυρα, ἀλμύρα, παλμύρα, ψιθύρα.

Εἰς ὕνη· τὰ αἰσχύνη, ὀδύνη, εὐθύνη, κορύνη, τορύνη, Φρύνη, Γορτύνη, Σμόρνη.

Εἰς ὶνη· οἷον· ἀχιλώνη, κοχώνη, μελιδώνη, ρασιτώνη, κορώνη, εἰρεσιώνη, ἀνεμώνη, ἀτρυτώνη, ζώνη, χώνη, ἰασιώνη, Δωδώνη, Διώνη, Θεώνη, Τορώνη, Μεθώνη, Κολώνη, Ἀκροισιώνη, Ἀμφιτριώνη.

Εἰς τηρία· ταῦτα δηλοῦσι τὸν τόπον ἢ τὸ ὄργανον· οἷον· βακτηρία, ἱκετηρία, ἀρτηρία, ἀρετηρία.

Σημ.— Τὰ ἱξίς ἀρηρημένα γράφονται μὲ εἰ ἢ ι· εὐγένεια καὶ εὐγενία, αὐθάδεια καὶ αὐθαδία, εὐμάθεια καὶ εὐμαθία, δυσμάθεια καὶ δυσμαθία, αἰσχροκέρδεια καὶ αἰσχροκερδία, ὠφέλεια καὶ ὠφελία, ἀσφάλεια καὶ ἀσφαλία, ἀκράτεια καὶ ἀκρατία.

Κατ' οἶκον ᾄσκησις.

α'. Ὁ μαθητὴς θὰ μελετήσῃ μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπισταμένως τὰ ἀνωτέρω σημειωθέντα καὶ ἐπανειληγμένως θὰ ἀντιγράψῃ τὰς ἀντιστοιχοῦσας λέξεις εἰς ἐκάστην κατάληξιν.

β'. Ὁ μαθητὴς γράψας κατὰ κάθετον τὰς ἀνωτέρω ὀνομαστικὰς καταλήξεις θέλει παραθέσῃ ἀπὸ μνήμης πέντε λέξεις ὁμοιοκαταλήκτους.

- Υπόδειγμα. αἶνα χλαῖνα, θάινα, λύκαινα, τράινα, βιβλιοπώλαινα.
 » αἶα γαῖα, γραῖα, μαῖα, αἶα.
 » αἶα περικεφαλαῖα, σημαῖα, αὐλαῖα, ρουφαῖα, νεολαῖα.

Ἑρωτήσεις.

Τίνα ἐκ τῶν εἰς αἶα ἔχουσι τὸ α βραχὺ καὶ τίνα μακρόν; Τίνα ἐκ τῶν εἰα ἔχουσι τὸ α βραχὺ καὶ τίνα μακρόν; Μὲ πόσα λ γράφονται τὰ εἰς ελλα, μὲ πόσα τὰ εἰς ελη καὶ ποῖα ἐξαιροῦνται; Ὡς θὰ διακρίνεις, ὅτι αἱ λέξεις σοφία, πονηρία, κακία κτλ. πρέπει νὰ γραφῶσι μὲ λ καὶ ὄχι μὲ εἰ ἢ μὲ οἰ; Τί δηλοῦσι τὰ πλεῖστα τῶν εἰς εἰα ληγόντων ὀνομάτων; Τί δηλοῦσι τὰ εἰς εἰα; Πόθεν ἐννοεῖς ὅτι αἱ λέξεις εὐνοια, εὐπλοια, εὐροια κτλ. πρέπει νὰ γραφῶσι μὲ οἰ, αἱ δὲ λέξεις ἀλήθεια, ἀφελεια, εὐγένεια μὲ εἰ; Πρὸς ποῖον πρόσωπον τίνος χρόνου ἀναλογοῦσι τὰ εἰς ωτης ρηματικά, καὶ ἐπομένως πῶς θὰ διακρίνονται ἀπὸ τὰ εἰς οτης ἀρσενικά τῆς α', κλίσεως καὶ ἀπὸ τὰ εἰς οτης θηλυκὰ τῆς τρίτης; Τί δηλοῦσι τὰ εἰς ανη;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω.

Ὁ μαθητὴς θὰ ἀντικαταστήσει τὴν γραμμὴν — διὰ τοῦ ἀρμόζοντος φωνήεντος ἢ διφθόγγου χάριν δ' εὐκολίας τῶν μαθητῶν ὁ διδάσκαλος δύναται νὰ ἀναγνώσῃ εἰς ἐπάκουον αὐτῶν τὰς συγκεκριμένας λέξεις.

Τῆς ἐλαίας ὁ καρπὸς ἐλαία καὶ αὐτὸς καλεῖται. Ἰῶτα ἐν ἡμῖα κερκία οὐ μὴ παρέλθῃ πρὶν ἢ ταῦτα γένηται. Ἐμοῦ θανόντος γαῖα μιχθήτω πυρὶ. Λέ-να ὄνειδιζομένη ἐπὶ τῷ ἵνα τίχτειν, ἔνα, ἔφη, ἀλλὰ λέοντα. Λάκ-να διδοῦσα τὴν ἀσπίδα τῷ πρὸς πόλεμον ἰόντι υἱῷ ἔφη «ἦ τάν ἢ ἐπὶ τῆς». Παχ-α γαστήρ λεπτόν οὐ τίχτει νόον. Τὴν εὐγέν-αν σου ἐπιθύμουν ἰδεῖν. Οἱ τοῦ Σόλωνος νόμοι περιώριζον τὴν πολυτέλ-αν, ὡς τὰ ἔθη καταστρέφουσιν. Ἡ ἐν τῷ δελφικῷ μαντείῳ χρησιμοδοτοῦσα ἱέρ-α Πυθία ἱκαλεῖτο. Σοφώτερον χρῆμα ἢ θήλ-α. Εὐμάθ-αν θήρειε μὴ εὐπάθ-αν. Βραχ-α τέρψις ἡδονῆς ἀθεμίτου. Ἐγκράτ-αν ἄσκει. Ἡ αὐτὴ κόπη ἵναλος μὲν κεκλασμένη, ἔξαλος δὲ εὐθ-α. Ἡ φύσις εὐπάθειαν μὲν, εἰ τις εὐπάθ-αν καλεῖ τὴν ἡδυπάθ-αν, οὐκ ἀπαιτεῖ, μεταβολὴν

δ' ἀπαιτεῖ. Φιλοκαλοῦμεν γὰρ μετ' εὐτελ-ας καὶ φιλοσοφοῦμεν ἀντιμαλακ-ας. Κἂν ἵππον τις πριάμενος μὴ γνοίῃ αὐτῷ χρῆσθαι, ἀλλὰ καταπίπτων ἀπ' αὐτοῦ κακὰ λαμβάνει, οὐκ ἂν εἴη αὐτῷ ὁ ἵππος ζῆμια μᾶλλον ἢ ὠφέλ-α; Ἡ παιδ-α δέεται καὶ πόνου πολλοῦ καὶ χρόνου μακροῦ. Καλὸς θησαυρὸς ἡ εὐγέν-α, ἧς δὴ περὶ πλείστου ποιητῆος τοῖς νομίμου παιδ-ας γλιχομένοις. Ξέρξης μεγάλην στρατ-άν ἐξ ἀπάσης Ἀσίας ἰγείρας ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐξήει. Μαθὼν ὁ μέγας βασιλεὺς τὴν κατ' αὐτοῦ στρατ-άν τοῦ ἀδελφοῦ διςχιλίους προέπεμψεν ἵππεις, ἵνα χιλόν καὶ εἰ τι ἄλλο χρήσιμον ἦν διαφθείρῳσιν. Ἡ εὐδαιμον-α οὐκ ἔστι τρυφή καὶ πολυτέλ-α. Αἱ τιθῆναι ἐμπτύουσι τὰ παιδία ὡς μὴ βρακανθῶσιν. Πολλάκις τοῖς ἀνθρώποις ἀδόκητος εὐτυχ-α γίγνεται. Κἂν πλούσιος εἰσέλθῃ, μέγала κερδαίνει ὄρων γὰρ τὸν σείοντα πᾶσαν τὴν οἰκουμένην δειλότερον λαγωῦ γενόμενον καθαιρεῖ τὸ φύσημα, καταστέλλων τὴν φλεγμ-νὴν. Ἐν στρατ-α ἔστιν ἡ στρατιά. Οἱ Ἀβδηρ-ται παροιμιώδεις ἐγένοντο ἐπ' εὐθ-α. Ὁ Θερσ-τα, αἰσχύνῃ τοῖς Ἑλλησι προσάπτεις τῆ σῆ δειλ-α καὶ ἀνανδρ-α. Χελ-νὴ ἀετοῦ ἰδέιτο ἵπτασθαι αὐτὴν διδάξει. Ἀγχι-νὴ μοι τὸ πρᾶγμα! Πολλάκις ἡ περ-νὴ ἀποσπάσα χωλὸν ἀνέδειξε τὸν ἵππον. Πολλά τοῖς ἀνθρώποις ἔπεται δεινὰ, ἀν-α καὶ ὠμ-της, εὐθ-α, ἀλαζον-α καὶ ἀμαθ-α. Ὅσην εὖν-αν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῆ τε πόλει καὶ πᾶσιν ἡμῖν, τσσαύτην καὶ παρ' ὑμῶν ἐξαιτούμαι εἰς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα. Ἐνν-α ποθ' ἡμῖν ἐγένετο. Οὐ δοκεῖ σοι καὶ τοῦτο ἔργον προν-ας, τὸ τὴν ἀκοὴν δέχασθαι μὲν πάσας τὰς φωνάς, ἐμπίπλασθαι δὲ μήποτε. Δεινὸν γε ἡ ἀγν-α καὶ πολλῶν κακῶν τοῖς ἀνθρώποις αἰτία. Ὅπου ζῆλος καὶ ἐρίθ-α ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον. Ἡσθίομεν ἄρτον καὶ κρέα εἰς πλησμ-νὴν. Ἐπεὶ Περσεφ-νὴ συνδοκεῖ ἀγαγῶν τοῦτον, ὃ Ἑρμῆ, αὐθις ποίησον νυμφίον. Αἱ ἑκατόν ὄργ-αὶ δίκαιαί εἰσιν ἐξάπλεθρον. Ἡ συνήθης ἐκείνη εἰρων-α Σωκράτους οὐκ ὀλίγον ἐβλαψεν αὐτόν. Ἡμέραι ἦσαν τῆ Μιτυ-

λήνη έαλωκ-α έπτά. "Οτι ψυχήν ήμαρτηκ-αν ή προσευχή άποκα-
θαίρει, διδάσκει ήμιν ό τελώνης. "Εξελθε εις τάς ρύμας και άγ-άς
της πόλεως και άνάγκασον πάντας εις τόν οίκόν μου εισελ-
θειν. Ούδεις ποθ' ώς άδικούμενος παρ' ύμιν ίκετ-ρίαν έθηκεν.
Κατά Φινέως του τά μέλλοντα τοις άνθρώποις προλέγοντος τάς
άρπ-ας έπεμψαν αύτω *οί θεοί προς τιμωρίαν. Φινεύς πεισθείς
τη μητρ-α τούς ίδίους έξετύφλωσε παιδάς. "Εν τινι ταμιαίω μέ-
λιτος έκχυθέντος, μ-αι προσπτάσαι κατήσθιον. "Αλλ' αύτίκα
Λεωκράτης έπιβοήσσει, ότι ίδι-της ών κατασοφιστεύεται υπό
της του ρήτορος και συκοφάντου δειν-τητος. Και τί εύχάρι-
στον οί σοί θιασ-ται άπολαύουσιν; Φράτορες και δημ-ται άλ-
λήλοις αγαπώντων και βοηθούντων (προστακτικά). Κύρος έκί-
λευσεν "Αρίσταρχον τόν τύραννον μή πρόσθεν καταλύσαι τόν
προς τούς άντιστασι-τας πόλεμον πριν ή αύτόν συμβουλευσεται.
"Ο της πόλεως προδ-της δις και τρίς και πολλάκις, ειπερ τουτ'
ήν δυνατόν, δικαίως έστιν άποθανειν. Ρωμαίοι λαμπράν ήσαντο
νίκην κατά Πύρρου του των "Ηπειρ-τών βασιλέως. Τήν ελαίαν
"Αθηνα έκ της γής εξήγαγεν, όποτε προς Ποσειδώνα ήρισιν. Τήν
βασιλ-αν άρχήν είναι της έλευθερίας νομίζομεν. Φύλει τήν παι-
δείαν. "Εγκράτ-αν άσκει. Φύλαττε ύγι-αν. "Η γλαυξ τήν ίαυτης
λείαν νύκτωρ συλλαμβάνει. Σάρρα ή γυνή του "Αβραάμ ήν
στείρα και γραιά. Πάσα έπιστήμη χωρίς άρετης πανουργία τά
σοφία φαίνεται. Καρκίνος από θαλάσσης αναβάς επί τινος ενέ-
μετο τύπου· αλώπηξ δέ λιμώττουσα, ώς ειδεν αύτόν, προσελ-
θοῦσα άνήρπασεν αύτόν. Πεσόντος Κλέωνος και Βρασιίδου εν τη
περί τήν "Αμφίπολιν μάχη, ή Νικίειος έγινετο ειρ-νη. "Ο τά
δέοντα μέν λέγων, μή πράττων δέ, ίσικε λυρά καλόν μέν φθαγ-
γομένη, ούκ άκουούση δέ του μίλους. Ού χρείαν έχουνσιν ίατροῦ
οί κάλως, άλλ' οί κακως έχοντες. Τίς ούτος, ώ "Ερμη, ό δικιλ-
λίτης, ό βαρ-αν τήν δίκελλαν καταφέρων; Τά μέν οὖν νομοθε-
τήματ'α ρήτρας ώνόμασιν ό Λυκοῦργος, ώς παρ'α του Θεου νομι-

ζόμενα και χρησμούς όντα. "Ελλεβορ-νης δαίται, ειπερ γε τοιαῦ-
τα τυγχάνει ών πεποικώς. Και γάρ ή λαλιά σου δήλόν σε
ποιεί. Τίς ούτος ό φαλακρός άμα τε και αναφρακντίας; Οί παι-
δες αγαπῶσι τάς κολλ-ρας και τά πλακούντια. Δορυφόροι μέν
οὐκ έγίνοντο Παισιστράτου, κορνηφόροι δέ· ξύλων γάρ κορ-νας
έχοντες ειποντο οί όπισθεν. Σικελι-ται και "Ιταλι-ται ώνομά-
ζοντο οί εις "Ιταλίαν και Σικελίαν άποικήσαντες "Ελληνες.
Μικρός μέν τό δέμας, άλλά μαχητής. Κυβερν-του νοσοῦντος, άπαν
σμπάσχει τό σκάφος. "Επύαξα ή των Κιλικίων βασιλ-α πολλά
τω Κύρω έδωκε χρήματα. "Ο σπείρων εύεργεσίαν εύγνωμ-σύνην
συγκομίζει. Ούδεις εις τουτο έλήλυθεν άν-ας, ώστε πιστεύειν
μή είναι Θεόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΟΝΟΜΑΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΗΣ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ

Τά ώνόματ'α της διυτέρης κλίσεως καταλήγουσιν:

Είς αιος· ταῦτα σημαίνουσι τό άνήκον, σχεϊσιν έχον προς τό
υπό της ριζης δηλούμενον, χρόνον, ή άπλως είναι κύρια ώνόματ'α
ή έθνικά· οίον· λιμναίος, κρηναίος, χερσαίος, παιδιαίος, υποβο-
λαίος, γωνιαίος, κλοπιμαίος, άμοιβαίος, ραγδαίος, άνγκαιος,
άγαλαίος, δρακοντιαίος, λαθραίος, άγοραίος, άκμαίος, άραιός,
φαιός, σκαίος, γραιός, βαιός, βίαιος, μάταιος, ύμέναιος, σπι-
θαμιαίος, θνησιμαίος, στιγμιαίος, πηχυαίος, έδραίος, μοιραίος,
διυτεραιος, τριταίος, τεταρταίος, πεμπταίος, έκταίος, δεκα-
ταίος, είκοσταίος, έκτοσταίος, Ρωμαίος, "Αθηναίος, "Εβραίος,
Μελιταίος, Κερκυραίος, Φαρισαίος, Ναζωραίος, Χαλδαίος, Λη-
ναίος, "Ιουδαίος κτλ.

Είς αιον· οίον· τροπικιον ή τρόπαιον, κεφάλαιον, περιδέραιον,
σπήλαιον, πατρίλαιον, "Αθήναιον, "Ηρτικιον, Αίγαίον, Λύκαιον.

Εἰς ἄριον-ἄφιον· ταῦτα εἶναι ὑποκορισμοῦ σημαντικά· οἶον· ἀνθρωπάριον, γυναικάριον, παιδάριον, ἱππάριον, κηπάριον, βιβλιάριον, ξυράριον.

Εἰς εἰος· τούτων τινὰ μὲν σημαίνουσι τὸ ἀνήκον ἐν γένει εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον, τινὰ δὲ τὴν ὕλην ἐξ ἧς γίνεται τι, ὀλίγα δὲ εἶναι ἀπλῶς κύρια ὀνόματα· οἶον· ἀνδρείος, ἑταιρείος, μηλοπάρειος, θέρειος, ἀνθρώπειος, παρθένειος, δούλειος, ἀρμάταιος, αὐλειος, ἀστείος, μεγαλειος, τέλειος, βασιλείος, ὀμήρειος, πυθαγόρειος, ὠκεάνειος, ἠράκλειος, σιδήρειος, χάλκειος, χρύσειος, Δαρειος, Ἄρειος, Πηνειός.

Εἰς εἰον· τούτων ἄλλα μὲν σημαίνουσι τὸν τόπον ἐν ᾧ γίνεται τι ἢ ὄργανον, ἄλλα τέμενος θεοῦ ἢ ἥρωος, καὶ ἄλλα τὸ δῆμα ἢ τὸ κρέας ζώων· οἶον· πατριαρχεῖον, βαφειον, τελωνεῖον, παιδαγωγεῖον, ἀρχεῖον, μαγειρεῖον, πτωχοκομεῖον, ὄφρανοτροφεῖον, ὑελουργεῖον, πορθμεῖον, γραφεῖον, σκαφεῖον, βραβειον, ἀριστεῖον, κυλικεῖον, καλλιστεῖον, δοχεῖον, θησειον, ἰρέχθειον, μουσειον, ἀσκληπιεῖον, αἰάντειον, μαουσωλειον, ὀλυμπιεῖον, βόσειον, πρόβειον, ὄνειον, λύκειον, θήρειον, αἰγείον.

Εἰς εἰδιον· ταῦτα σημαίνουσιν ὑποκορισμὸν. Ἡ κατάληξις αὕτη προέκυψεν ἐκ συναϊρέσεως τοῦ ριζικοῦ ε μετὰ τοῦ ι τῆς ὑποκοριστικῆς κατάληξεως ἰδιον· οἶον· λεξιεῖδιον, ἀγγεῖδιον, σκαφεῖδιον, γραμματεῖδιον, γλυκειεῖδιον, βασιλεῖδιον, γραφεῖδιον, ὀξειεῖδιον, ρησειεῖδιον, φυσεῖδιον, ἀμφορειεῖδιον κτλ.

Εἰς εἰνος· ἡ κατάληξις αὕτη εἶναι πλησμονῆς σημαντικῆ· οἶον· κλεινός, ἑλεεινός, ἀλγεινός, ἀχθεινός, δεινός, ἱρατεινός, ὄρεινός, ὑγεινός, ταπεινός, φωτεινός, ψυχεινός, ποθεινός, φαιινός, σκοτεινός, πετεινός, πεδεινός, ἱρατεινός, βορεινός.

Εἰς ετος ὡς· ἀετός, πυρετός, βρυχετός, ἑμετός, κοπετός, νιφετός, ὄχετός, παγετός, αἰρετός, σκελετός, ὑετός, τοκετός, σκελετός, κοπετός, σκάπετος, ἀτρώγετος, κάθετος κτλ.

Εἰς ελος καὶ ελλος ὡς· εὐτράπελος, ἀγγελος, ἀμπελος, σίε-

λος, ὑελος, πύελος, πτόελος, ἀνδρείκελος, εἰκελος, ἀνέφελος, λίβελλος, σφάκελλος, ψελλός.

Εἰς ηγός· ταῦτα εἶναι σύνθετα ἐκ τοῦ ἄγω· οἶον· στρατηγός, κρηγός, ἀρχηγός, χορηγός, ὄδηγός, φορτηγός κτλ. ἔτι δὲ καὶ τὰ· ναυπηγός, ἀρηγός, φηγός.

Εἰς ηλος· οἶον· χαμηλός, ὕψηλός, πηλός, κήμηλος, τρυφηλός, σιγηλός, μιμηλός, σιωπηλός, ἀπατηλός, τρυφηλός, φηλός, φάσηλος, τρήχηλος, ἐξίτηλος, θάληλος, βέθηλος, κάπηλος, ἐξίτηλος, κίβδηλος.

Εἰς ηφόρος· οἶον· ξιρηφόρος, θανατηφόρος, σκιαδηφόρος, λαμπαδηφόρος, φανηφόρος, σκαφηφόρος, ζωηφόρος, βουληφόρος, ἀκανθηφόρος, στεφανηφόρος, κτλ. πλὴν τοῦ νυκτιφόρος.

Εἰς ηρός· ταῦτα εἶναι πλησμονῆς σημαντικά· οἶον· ὀκηρός, λυπηρός, σιτηρός, νοσηρός, λαχανηρός, ὄκηρός, μελιτηρός, ἀχηρός, δαπανηρός, ἑλετηρός, ὄδυνηρός, θανατηρός, καματηρός, ὄχληρός, πηγηρός, μοχθηρός, ἰχθυηρός, πλουτηρός, ὀλισθηρός.

Εἰς ητος· ταῦτα ἀναλογοῦσι πρὸς τὸ γ· πρόσωπον τοῦ παθ. παρακειμένου· οἶον· ρητός, ἀσυνάκρτητος, ἀσυνείδητος, αὐτόκλητος, ἀδυσώπητος, ἀπαραίτητος, ἀπκρατήρητος, ἀγαπητός, ἀπελείητος, ἀμητός, τρυγητός, κινήτος κτλ.

Εἰς ηνος· οὕτω λήγουσι τὰ τοπικά τῶν ἐκτός τῆς κυρίως Ἑλλάδος πόλεων· οἶον· Κυζικηνός, Λαμψακηνός, Ἀβυθηνός, Περγαμηνός, Σαρακηνός κτλ. πλὴν τῶν Παλαιστίνος, Βιθυνός, ἔτι δὲ καὶ τὰ γαλαθηνός, γαληνός, σκαληνός καὶ τὰ κύρια Σείληνός, Γαληνός, Κομνηνός.

Εἰς ημος, ηθμος· οἶον· κημός, εὐρημος, ἀσχημος, ἐπίσημος, κνημός, ἠθμός, μυκηθμός, βρυχηθμός.

Εἰς ικος· οὕτω λήγουσι τὰ κτητικά καὶ ἐπιτηδειότητος σημαντικά· οἶον· κωμικός, πολεμικός, δικανικός, γραφικός, μαντικός, φυσικός, βασιλικός, πατρικός, ἡδονικός, μουσικός, ἠθικός, ἔθνικός κτλ. Ἐξαίρουσιν τὰ δεκαλεικός, κεραμεικός, εὐβοεικός,

θηλυκός, άλυκός και άστυκός, όπερ γράφεται και διά τοῦ ι άστικός.

Εἰς ἴνός· οὕτω καταλήγουσι τὰ χρονικά ἐπίθετα· οἷον· χθεσινός, ἡμερινός, νυκτερινός, χειμερινός, δειλινός, ἑσπερινός, ἑωθινός, μεσημβρινός, ὀπωρινός κτλ.

Εἰς ἴνος προπαροξυτόνως λήγουσι τὰ μετουσιαστικά ἐπίθετα· οἷον· λίθινος, ξύλινος, σκύτινος, ἀκάνθινος, ἀχύρινος, βύσσινος, κέγχρινος, κασσιτέρινος, γύψινος, δάδινος, κέδρινος κτλ. Ἔτι δὲ και τὰ ἀνθρώπινος και ἀληθινός, ἅτινα ὑπάγονται εἰς τὰ κτητικά.

Εἰς ἴνος προπερισπωμένως λήγουσιν ἔθνικά τινα και κύρια ὀνόματα, ἔτι δὲ και τινα προσηγορικά· οἷον· Λατίνος, Βυζαντινός, Ταρκαντινός, Ρηγίνος, Σαβίνος, Λεοντίνος, Κωνσταντινός, Λυκίνος, Καλλίνος, Ἰουστινός, κυπρινός, ἰκτινός, σχίνος, σπίνος, δίνος, κεφαλίνος, ἀστραγαλίνος κτλ.

Εἰς ἰσικός· οὕτω λήγουσι πᾶμπολλα ὑποκοριστικά· οἷον· διφρίσκος, δεσποτικός, θαμνίσκος, λιμενίσκος, νεανίσκος, παιδίσκος, χιτωνίσκος, ἀνθρωπίσκος, βασιλίσκος, οἰκίσκος, οὐρανίσκος, ἀστερίσκος, στεφανίσκος.

Εἰς ἰον-ἰδιον-ύφιον-ίχνιον· ὑποκορισμὸν και ταῦτα σημαίνουσιν· οἷον· παιδίον, γράδιον (γραίδιον), κτένιον, ἀνθρώπιον, ράκιον, ἀσπίδιον, πτύχιον, οἰκίδιον, ἱματίδιον, λογίδριον, μύδιον, βοτρυδιον, ὄφρυδιον, ὄσφυδιον, γήδιον, λαγφάδιον, αἰγίδιον, θεραπευινίδιον, ζωφριον, σκευφριον, τεχνύφριον, πολίχνιον.

Εἰς ἰλος· οἷον· ναυτίλος, ποικίλος, τροχίλος, ὄμιλος, ἄρκιλος, φάγιλος, ξύσιλος, σπίλος, δρίλος, πενθίλος, τρωίλος, αἰγιλος, ἄπιτιλος.

Εἰς ἰστος· τὴν κατάληξιν ταύτην ἔχουσιν ὀλίγα τινὰ ὑπερθετικά και τινα θετικά ἐπίθετα· οἷον· κάλλιστος, ἄριστος, χείριστος, ἀόριστος, ἀναμφήριστος, ἀχάριστος, τάχιστος, οἰκτιστος, ὄλθιστος, ἀδιαμέριστος, ἀμεταχείριστος, ἀδιαχώριστος, πλὴν τοῦ πλείστος.

Εἰς ἰος· ταῦτα δηλοῦσι τὸ ἀνήκον, ἔχον σχέσιν πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον· οἷον· φίλιος, οὐράνιος, τίμιος, ἀκούσιος, ἐνιαύσιος, αἰώνιος, παραποτάμιος, ἑξαφνίδιος, ἐπιθαλάττιος, ἐναντίος, ἀξίος κτλ.

Εἰς ἱμος· ἐπιτηδειότητος σημαντικά εἶναι ταῦτά· οἷον· χρήσιμος, ζητήσιμος, μάχιμος, τρώφιμος, θανάσιμος, ὠφέλιμος, ἐδώδιμος, ἰάσιμος, πένθιμος, ἀλκιμος, βρώσιμος, ἐπιλήψιμος κτλ.

Εἰς ἰεος· ταῦτα εἶναι πλησμονῆς σημαντικά· οἷον· ψωραλῆος, πειναλῆος, λυσαλῆος, διψαλῆος, θαρραλῆος, κερδαλῆος, ἀργαλῆος, γηραλῆος, ὄζηλῆος, φρικαλῆος κτλ.

Εἰς οἰος· οἷον· ἄλλοιός, γαλοῖός, ἑταιριοῖός, παντοῖός, αἰδοῖός, ὅμοιός, ἀντίθεοῖός, γλοιός, κολοῖός, ὀποῖός, τοῖός, φλοῖός, κλοῖός, χοῖρος, ἀμοῖρος.

Σημ.—Ἐν γένει τὰ δευτερόκλιτα παραλήγουσιν εἰς ο· οἷον· νόμος, γόνος, πόνος, λόγος, τόκος, δόλος, φθόνος, σπορά, φθορά, φορά, λοξός, νόθος, λιθοξός, τόπος, σπóρος, νόσος, πύσος, λóφος, τροχός, λόχος, στόμφος, βροτός, ὀλιγοστός, νεοσσός, πόρος, κόμπος, στόλος, βουκόλος, γοργός κτλ. Εἰς ω δὲ παραλήγουσι τὰ εἰς ωτος ρηματικά ἀναλογοῦντα πρὸς τὸ γ· πρῶτον τοῦ παθ. παρακειμένου και τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ὀρῶ και ὄρα· οἷον· μισθωτός, δουλωτός, πυργωτός, ἀγκυλωτός, ζηλωτός, ἀβίωτος, ἀδιόρθωτος, αἰχμάλωτος, κλιμακωτός κτλ. θυρωρός, ἀκτωρός, πυλωρός, ἄωρος, πρόωρος. Ἔτι δὲ και τὰ: κλῶνος, κῶνος, εὐζωνος, εὐρωνος, οἰωνός, κοινωνός, τιθωνός, ὄμος, ὠμός, ψωμός, βωμός, ζωμός, κῶμος, κρωγμός, ρωγμός, εὐσωμος, ἀμωμος, τραγωδός, ὕμνωδός, ψαλμωδός, ραψωδός, κιθαρωδός, αὐλωδός, νωδός, ἑφός, κερδῶος, πατρῶος, μητρῶος, παππῶος, ἀρκτῶος, ἀστρῶος, λαγῶος, ἀνδρῶος, ζῶον, ὑπερῶον, ἡρῶον, ἀθῶος, σῶος, ζωός, ὠόν, ἀρρενωπός, σκυθρῶπος, κοκκινῶπος, κιθωτός, λωτός, νῶτος (νότος = ἄνεμος), προικῶος, ἀμβλυῶπος, ἀγριῶπος, ἀστερωπός, κοιλωπός, μέτωπον, εἰδῶλον, ζεἰδῶ-

ρος, ταλαίπωρος, χῶρος, μῶρος, λῶρος, ὄρος, κῶρος, μωρός, σωρός, μετέωρος, μυλωθρός, νωθρός, βλωθρός, ἀμαρτωλός, πακτωλός, φειδωλός, πῶλος, μῶλος, βῶλος, χωλός, πτωχός, ὠχρός, ἀγέρωχος, κωρός.

Εἰς υλός· οἶον· αἰμύλος, ἐρωτύλος, ἀρκτύλος, σταμύλος, κορδύλος, ἀγκύλος, καμπύλος, στρογγύλος, δάκτυλος, σφόνδυλος, σπόνδυλος, βράβυλος, βαίτυλος, κόνδυλος, ἄσυλος, ἀκόνδυλος, βήρυλος, κρώβυλος, Ρωμύλος.

Εἰς υδρίον, ἰλλιον, υψιον· καί ταῦτα ὑποκορισμὸν δηλοῦσιν· οἶον· νεφύδριον, ὄφρυδιον, μειρκύλλιον, ἰχθύδιον, χλαμύδιον, δενδρύλλιον, μελύδριον, νησύδριον, ἐπύλλιον, ξενύλλιον, ἀνθύλλιον.

Εἰς υμός· οἶον· ἔτυμος, δίδυμος, νήδυμος, σκόλυμος, εὐθυμός, πάλυμος καὶ τὰ σύνθετα ἀπὸ τὸ ὄνομα· οἶον· ἐπώνυμος, παρώνυμος, εὐώνυμος κτλ.

Εἰς υνός· οἶον· χαρμόσυνος, δεισπύσυνος, εὐφρύσυνος, γηθόσυνος, ἡγεμόσυνος, ἐπώδυνος, ἀνεύθυνος, κίνδυνος, θύνος, ξυνός, πίσυνος.

Εἰς υνός· οἶον· μητριός, πατριός, υἱός, ἀγυός.

Εἰς υρός πλησμονῆς σημαντικὰ εἶναι καὶ ταῦτα· οἶον· ἀλμυρός, ἰσχυρός, λιγυρός, ὀϊζυρός, βλοσυρός, κονυρός, μισυρός, ὄχυρός, βδελυρός, γλαφυρός, μινυρός, κινυρός, ἰσχυρός, καπυρός.

Εἰς υρον ὡς· λάφυρον, ἄχυρον, ἐνέχυρον, πίτυρον, βούτυρον, μύρον.

Εἰς τεός· ταῦτα σημαίνουσι τὸ δέον γενέσθαι· οἶον· θεραπευτέος, θαυμαστέος, πρακτέος, δεκτέος, ὠφελιτέος, πειρατέος, λογιστέος, ποιητέος, ἀκουστέος κτλ.

Εἰς τρον· τούτων ἄλλα μὲν δηλοῦσιν ὄργανον, ἄλλα δὲ ἀμοιβήν καὶ μάλιστα ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ, ὀλίγα δὲ τύπον οἶον· ἔσωπτρον, κέτοπτρον, θέλγητρον, πλῆκτρον, ρόπτρον, φόβητρον, ἄροτρον, χειρόμακτρον, ἄρθρον, ρεῖθρον, ψίλωθρον, ακῆπτρον, βά-

θρον, θρέπτρα, δίδακτρα, θεώρητρα, μήνυτρα, σῶστρα, θέατρον, ἱληθρον.

Εἰς τίριον· ταῦτα σημαίνουσι τὸν τόπον, ἐν ᾧ γίνεται τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον ἢ τὸ ὄργανον· οἶον· δικαστήριον, θυμιατήριον, διευθυντήριον, δεσμωτήριον, ἐλατήριον, φροντιστήριον, κολαστήριον, ποτήριον, βουλευτήριον, διαβατήριον, κατοικητήριον, σπουδαστήριον, ψαλτήριον, κτλ. τινὰ τούτων ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ σημαίνουσιν ἀμοιβήν· οἶον· χαριστήρια, νικητήρια κτλ.

Εἰς τίριος· ταῦτα σημαίνουσι τὸν ἐπιτήδειον καὶ χρήσιμον εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης δηλούμενον· οἶον· ἀληθίριος, ἀρετήριος, γεννητήριος, ἐγερτήριος, ἐμβατήριος, λυπητήριος, ἀλεξιτήριος, ἐξιτήριος.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Α'. Ὁ μαθητὴς θὰ πράξει ὅ,τι καὶ ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ, δηλ. θὰ μελετήσῃ τὰ ἀνωτέρω σημειωθέντα καὶ θὰ ἀντιγράψῃ ἐπανελημμένως τὰς ἀντιστηχούσας λέξεις εἰς ἐκάστην κατάληξιν.

Β'. Γράψας κατὰ κάθετον πᾶσας τὰς ἀνωτέρω καταλήξεις θέλει παραθέσῃ πέντε λέξεις ὁμοιοκαταληκτοῦς.

Ἐπιδειγμα αἰος βίαιος, φαιός, γηραιός, Θηβαῖος, τριακοσταῖος.

» αἶον κεφαλαῖον, μηνιαῖον, περιδέραιον, σπήλαιον, τροπαιον.

» αἶριον τροπάριον, γλωσσάριον, ποδάριον, ξυλάριον, παιδάριον.

Ἐρωτήσεις.

Τί σημαίνουσι τὰ εἰς αἰος, εἰος, εἶον, εἶδιον, εἶνος, εἶρος, ἰσκος ἰος, ἱμος; Τί σημαίνουσι τὰ εἰς ἰνός ὀξύτονα, ἰνος προπαροξύτονα, ἴνος, προπερισπώμενα; Τί σημαίνουσι τὰ εἰς ὄδης; Τί σημαίνουσι τὰ εἰς ἦνος, ὑρός; Πῶς θὰ διακρίνεις ὅτι τὸ μὲν ὑποκοριστικὸν λεξείδιον πρέπει νὰ γραφῇ μὲ εἰ, τὸ δὲ ἰματίδιον μὲ ι; Πρὸς ποῖον πρόσωπον τίνος χρόνου ἀναλογεῖται τὰ εἰς ἦτος, ὦτος ρηματικά; Τί σημαίνουσι τὰ εἰς ἰον, υψιον, ἰδιον, ἰχνιον, υλλιον, υδριον; Τίνα παρατήρησιν ἐποιήσαμεν περὶ τῆς γραφῆς τῆς παραληγοῦσης τῶν δευτεροκλίτων τῶν ἔχόντων τὸν φθόγγον ο; Τί σημαίνουσι τὰ εἰς τεός αὐδέων ρηματικά;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογήν.

Ὁ μαθητὴς θὰ ἀντικαταστήσει τὴν — διὰ τοῦ καταλλήλου φωνήεντος ἢ διψόγγου. Ὁ διδάσκαλος δύναται νὰ ἀναγνώσῃ τὸ κείμενον πρὸς εὐκολίαν τῶν μαθητῶν.

Θεμιστοκλῆς παῖς ὢν ταῖς ἀστ-αις καλουμέναις διατριβαῖς οὐ διέτριβεν. Ἀπόδος, ὦ κατάρτα, τὰ πορθμ-α! Ταμι-ον ἀρετῆς ἐστὶν ἡ σωφροσύνη. Διογένης δεικνὺς τὴν τοῦ Διὸς στοάκν ἔφασκε πομπ-ον αὐτῷ κατεσκευακίναί τοὺς Ἀθηναίους. Νιωλκῆσας τὸ πορθμ-ον παρχέμενε. Ἐκπερι τὸ γραμματ-ον, ὅπως ἴδω ὅπόσα σοι ὀρεῖλω. Οὕτω δυσ-δη τὴν ὁσμὴν εἶχαν, ὥστε πάντες ἐξέφυγον ἐν τοῖς βαλαν-οις. Κηρῷ ἴοικεν ὁ νοῦς, τὰ ἐκμαγ-α δεξάμενος φυλάττει. Τὰ τρῶπ-α ἱερὰ ἐνομιζέτο. Τοῖς ἐν τῇ μάχῃ καλῶς ἀγωνισθεῖσιν ἀριστ-α ἀπονέμουσιν οἱ πολῖται. Διήρηται ἡ ἀγορὰ περὶ τὰ ἀρχ-α εἰς τέτταρα μέρη. Τὸ ἀριστ-ον τῆς ἐν Σαλαμῖνι λαμπρᾶς τῶν Ἑλλήνων ναυμαχίας Θεμιστοκλεῖ τῷ Ἀθηναίῳ ἡ ἱστορία ἀπονέμει. Ὁ κεραινὸς ἐνέσκηψε παρὰ τῷ Ἄνακ-ῳ. Ἄρτι εἰς τὰ διδασκαλ-α ἐφοίτων ἤδη τὴν ἡλικίαν πρῶσθηος ὢν. Χαλκ-ον ἤχουν καὶ κύμβαλον ἀλαλάζον γέγονας. Ἡ μὲν ὥρα νοσηρὰ ἦν καὶ τὸ χωρίον ἰλῶδες. Νεῖλον τὸν ποταμὸν δῶρον Αἰγύπτου καλοῦσι, τούτου γὰρ τοῖς ὕδασι ἀρδευομένη ἡ χώρα γόνιμος γίνεται. Εἰ θέλεις ἀπὸ τῶν βοσκημάτων ὠφελείσθαι, ἐπιμελητ-ον αὐτῶν. Οὐ χρὴ παννύχιον εὔδειν βουλ-φόρον ἄνδρα, ᾧ λαοὶ ἐπιτετράχονται καὶ τόσα μέμηλεν. Ἐν τῷ Κυρ-ῳ στρατοπέδῳ ἀμφὶ τὰ εἰκοσὶν ἄρματα δρεπαν-φόρα₂ ἦν. Ὅθι παῖδες Ἑλλήνων ἐβέλλοντο φα-νὴν κρηπίδα ἐλευθερίας. Παρὰ τὴν ὑπώρειαν πολ-χνιον οἰκείται μικρόν. Μικρόν μὲν ὡς ὁρᾶτε τὸ σκαρ-διον καὶ ὑπόσαθρόν ἐστι καὶ διαρρεῖ τὰ πολλὰ. Ὁ ναυτίλος πολύπους μὲν ἐστὶ, κόγχην δ' ἔχει. Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια. Ἀγνωστον τυγχάνει ἐκ πόσιων ἀνδρῶν συνεκείτο ἢ ἐξ Ἀρείου Πάγου βουλή. Τὰ ὕλ-δη τοῦ μὲν χειμῶνος

ἀλεινὰ, τοῦ δὲ θέρου ψυχ-νά. Ἀνθρώπ-ον τὸ ἀμαρτεῖν, τὸ δὲ δις ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ ἴδιον. Οἱ ἀρκύτ-οι τροχοὶ πόνῳ κμφθέντες, οὐδ' ἂν εἰ τι καὶ γένοιτο, οὐ δύνανται τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀναλαθεῖν εὐθυωρίαν. Ἦσαν δ' ἄρα Ἀθηναῖοι δεινῶς εὐτράπελοι καὶ εἰς μεταβολὰς μᾶλλον παντός ἐπιτήδ-οι. Οἱ κροκόδειλοι τίκτουσιν ὡς τοῖς χην-οις παραπλήσια. Ἦδη σκότ-οι ἀφικόμενοι ἐστρατοπεδεύσαντο. Τὰ κρία τῶν ἀγρίων ὄνων παραπλήσιά ἐστι τοῖς ἰλαφ-οις. Ὡ παῖ, μὴ μᾶτ-α φρονεῖ. Τοῖς φαύλοις δεινὴ ἡ τῆς ζωῆς τελευτή. Κολοιοὶ ταπεινὰ νέμονται. Ἐνθ' ὁ γὰρ τοὺς (αὐτοὺς) ἰλεινὰ κατήσθιε τετριγύτας. Ἀηδῶν συμπάντων ἀοιδότητη πετ-ῶν. Νέος ὢν, ὦ Ζεῦ, καὶ ἀκμ-ος τὴν ὀργήν, ὀξύθυμος ἦσθα καὶ πολλὰ τὰ δεινὰ κατὰ τῶν ἀδικούντων ἐποίησες. Ὁ συρρετ-δης ὄχλος καὶ τοῖς ἰσχυροῖς ἔρπων ἀγνοεῖ ὡς ἔχει τὰ πράγματα. Ἰκανός δ' ἴστιν ὁ κόλαξ καὶ τὰ ἐκ τῆς γυναικ-ας ἀγορᾶς διακονῆσαι. Ὁ οἶνος τὸν ταπ-νὸν μέγα φρονεῖν ποιεῖ. Πᾶν μέτρον ἀριστον, ὑπερβασίαι δὲ ἄλε-ναί. Ἴσθι φρόνιμος ὡς ὁ ὄφις καὶ ἀκέρ-ος ὡς ἡ περιστερὰ. Ἐκαστον πρὸς τὸ τελευτ-ον ἐκθᾶν κρίνεται. Αἱ τῶν πονηρῶν ἐν Ἄδου ποινὰ βαρ-αί τε καὶ ὀδυνη-ραὶ λέγονται, τροχοί, γῦπες, λίθοι. Πολλὰ τὰ λυπηρὰ καὶ ὄχλ-ρὰ ὁ τῶν θνητῶν ἔχει βίος. Δέομαι ὑμῶν ἀπαραιτήτων εἶναι δικαστῶν ἐν τούτῳ τῷ ἀγῶνι. Ἀνθρώπος ἀγράμματος ξύλον ἀπελέκ-τον. Ὁ τῶν θεῶν ὄρκος τοὺς ὁμ-ρους ἐν τῷ στρατοπέδῳ κρατεῖ. Οἱ πατέρες αὐστ-ροὶ τοῖς τρόποις ὀφείλουσιν εἶναι τοῖς ἐκυτῶν τέκνοις. Ἐπεὶ δὲ ἐπιμψαν Λαμψακ-νοὶ ξένια Ξενοφῶντι παρεστήσατο τὸν Εὐκλείδην. Τῶν Θρακῶν οἱ εἰς Ἀσίαν μεταβά-ντες Βιθ-νοὶ ἐκλήθησαν. Οἱ νικηταὶ μνημεῖον τῆς ἑαυτῶν ἀρετῆς τρῶπ-ον ἰδρῶσαντο μαρμαρ-νον. Ἐξ ἰωθ-νοῦ μέχρι δειλῆς ἐπολέ-μουν. Τὰ χάρτ-νά σου βέλη ἀνώδ-νά μοι ἐστὶ. Κύρος ἀνθ' ἐνός δαρ-κοῦ τρία ἡμιδρα-κά ἐδίδου τοῖς Ἑλλήσιν. Ὁ τῆς Αἰθύης κάτοικος Αἰθύς καλεῖται, τούτου δὲ τὸ θηλυκὸν Αἰθύσα, τὸ δὲ κτητικὸν Αἰθ-κός. Οἱ Σπαρτιαῖται καταλαβόντες τὴν Δακελείαν

ὠχύρωσαν αὐτὴν ἰσχυρῶς, ἰντεῦθεν δ' ὀρμώμενοι ἐδῆουν τὴν Ἀττικὴν, ἀπὸ τούτου δὲ δεκελ-κὸς ἐκλήθη ὁ πόλεμος. Ἐκ πτωχῶν πλούσιοι γεγόνασιν καὶ ἐξ ἄνων-μων καὶ ἀδόξων ἔνδοξοι καὶ γνῶρ-μοι. Τὰ ἀλ-κὰ ὕδατα πλείονος δεῖται κατεργασίας. Σκύθαι, βάρβαρον ἔθνος, ἀνδρείοί τε καὶ μάχ-μοί τε. Ὠκ-στοὶ ἵπποι εἰσὶν οἱ λιβ-κοί. Νόμιζε τοὺς ἀδελφούς ἀληθ-νοὺς εἶναι φίλους. Ἄλλοτε ἄλλ-ος φαίνεται ὁ χαμαιλέον. Αἰμ-λος καὶ στωμ-λος λέξεις συνῶν-μοι. Γυναῖκες ἀνδρῶν ὀργιλώτεραι. Ἐταιρ-ον τοῦτο, ὦ Ἑρμῆ, καὶ οὐχὶ τοῖς ἑαυτοῦ τότε βυθίζω ποσίν. Ἀκρόχοιοι καὶ ὀργ-λοὶ ἀντὶ θυμοειδῶν γεγέννηται. Οὐκ ἤλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἀμαρτω-λοὺς εἰς μετάν-αν. Εἰ χ-λῶ παροικήσεις, ὑποσκᾶζειν μαθήσει. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἶδ-λον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῆ κάτω. Ἐν Αἰτ-λοῖς τὴν χεῖρα ψίγει τὴν φιλαργυρίαν. Ἀληθές τοῦτο καὶ ἀναμφήρ-στον. Ἀντιληπτ-ον τῆς φιλοσοφίας. Τὸν μὲν μνήμονα καὶ δυσσεξαπύκτον ἐγκριτέον, τὸν δὲ μὴ τοιοῦτον κατακριτ-ον. Σωφροσύνην καὶ μετριότητα τοῖς πᾶσι διωκτ-ον. Ἀσπαστ-α ἡ ἀρετὴ καὶ πειρατ-ον πᾶσιν ἡμῖν αὐτὴν ἀσκεῖν, οὐ δουλευτ-ον δὲ τοῖς νουνεχέσιν, ἀνθρώποις ἀλιτ-ρίοις, ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀκουστ-οὶ οἱ τῶν γερόντων λόγοι. Τοὺς εὖ πεπονθότας, ὅταν δυνάμενοι ἀποδοῦναι χάριν μὴ ἀποδώσιν, ἀχαρ-στους καλοῦμεν. Κέρβειρος παντ-ας εἶχε κεφαλᾶς. Πήγασος πτερ-τός ἦν ἵππος. Ὁ δὲ τὴν παρφυρίδα καὶ τὸ διάδημα ἔχων ὁ βλοσ-ρός, ὁ ἐπὶ τῶν φροντίδων, τίς ὦν τυγχάνεις; Ψιθ-ρον ἄνδρα ἐκβαλε ἔξω. Παιναλ-ος ὦν ὁ λέων φρικαλ-ος λίαν καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐπιπίπτει. Ὁ βίος ἀβί-τος τυγχάνει αὐτῷ ὦν. Πολλὰ μ' ὁ πολὺς βί-τος διδάσκει. Πολλὰ τοὺς οἰκείους τοῦ αἰχμαλ-του αἰτοῦσι λύτρα οἱ λησταί. Οἱ τὰ ὄτα μικρὰ ἔχοντες πα-θηκ-δεις. Ἡπία οὐσα ἡ τοῦ νέφους θλίψις μαλακὰς ψεκᾶδας δια-σπείρει, σφοδρὰ δὲ ἀδροτέρας, καὶ τοῦτο καλοῦμεν ὑετόν. Ἡθμῶν δ' ἀπεγείσσωσεν ὑπὲρ τῶν ὀμμάτων, ὥστε μὴ τὸν ἐκ τῆς κεφα-λῆς καταρρέοντα ἰδρῶτα κακουργεῖν. Ὡσπερ ἰκτ-νος μετέωρα

τὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης ἀρπάζει βρώματα. Τοῖς Γραμματεῦσι καὶ Φαρισαίοις τιμὴν ἀπένεμον οἱ Ἰουδαῖοι. Ὁ ἀπὸ τῆς Δύσεως ἄνεμος ζέφυρος καλεῖται. Ζηλ-τὴ μὲν ἡ τυραννίς, θεῖα δὲ ἡ δικαιοσύνη. Ἄλλ' εἴτε τοὺς θεοὺς ἔλωσ εἶναι σοὶ βούλει, θερα-πειτέον τοὺς θεοὺς, εἴτε ὑπὸ φίλων ἐθέλεις ἀγαπᾶσθαι, τοὺς φί-λους εὐεργετητέον, εἴτε ὑπὸ τινος πύλειος ἐπιθυμῆς τιμᾶσθαι, τὴν πάλιν ὠφελιτέον. Βροτός διαφέρει βρωτοῦ, βρωτός μὲν γὰρ ὁ τῷ θανάτῳ ὑποκείμενος, βρωτός δὲ ὁ ἐδώδιμος. Ἡ θάλασσα παντ-α γένη τρέφει ἰχθύων. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ, ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρῃ. Λάφυρα μὲν λέγονται τὰ ἐκ τῶν πολεμίων ζώντων ἐτι λαμβανόμενα, σκύλα δὲ τὰ ἐκ τῶν τεθνεώ-των. Διδ-μων ἀδελφῶν ὁ ἕτερος ἐτελεύτησε· σχολαστικός ἀπαν-τήσας τὸν ζῶντα ἔρη, σὺ ἀπέθανες ἢ ὁ ἀδελφός σου; Ἐδοξε πᾶ-σιν ἡγεμόσ-να Διὶ τῷ Σωτῆρι καὶ Ἡρακλεῖ θῦσαι. Αἰγινήται ἀ-γαθοὶ ἐν τοῖς μηδικοῖς ἐγένοντο καὶ τῶν ἀριστ-ων ἠξιώθησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΟΝΟΜΑΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΕΩΣ

Τὰ ὀνόματα τῆς γ'. κλίσεως καταλήγουσιν :

Εἰς εἰων γεν. ονος· τὰ : μείων, πλείων, ἀρείων, μείζων.

Εἰς εἰς γεν. εντος· ταῦτα δηλοῦσι πλησμονὴν οἶον· μελι-τόεις, χαρίεις, τολμήεις, γαλακτόεις, πτερόεις, γελόεις, ἀνε-μόεις, ἰχθυόεις, πυρρόεις, τεχνήεις, τιμῆεις, ἠχῆεις, σκιδέεις, ὠτώεις, κητώεις κτλ. τούτων τὰ θηλυκὰ γράφονται μὲ δύο σ' οἶον· μελιτόεσσα, χαρίεσσα κτλ.

Εἰς εἰδος· οὕτω καταλήγουσι τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ εἶδος· οἶον· ἀεροειδής, θυμοειδής, ἀλφίτοειδής, ἀνθρακοειδής, νεφελοειδής, ὁμοειδής, ἑτεροειδής, εὐειδής, σφαιροειδής, ἀγγελοειδής κτλ.

Εἰς πῶν· οἶον· ἀχθηδῶν, λαμπηδῶν, κληδῶν, τερηδῶν, με-

ληδών, σπηδών, στιλβηδών, ἀηδών, ἀλγηδών, κοτυληδών, Καρχηδών, Χαλκηδών, Σαρπηδών, Ἀνθηδών.

Εἰς ἡμῶν· ταῦτα σημαίνουσι ροπήν καὶ κλίσιν πρὸς τι· οἶον· ἐλεήμων, εἰδήμων, μνήμων, ἐπιλήσμων, αἰδήμων, νοήμων, δαήμων, φιλήμων, ἀκτήμων, εὐσχήμων, κομπορρήμων.

Εἰς ημα, νσις, ντηρ, ντωρ· οὕτω λήγουσι πλείστα ὅσα ρηματικὰ ἀναλογοῦντα πρὸς τὸ α'. β'. γ'. πρόσωπον τοῦ παθ. παρακειμένου· οἶον· ρῆμα, ρῆσις, ρητήρ, ρήτωρ, ποίημα, ποίησις, τμήμα, τμήσις, τμητήρ, χρήμα, χρήσις, φρόνημα, φρόνησις, κτήμα, κτήσις, κτήτωρ.

Εἰς νν γεν. ννος ἢ ενος· οἶον· πυρήν-ἦνος, σειρήν, λειχάν, κηρήν, χήν, ἀπτήν, Ἑλλην, σωλήν, αὐχὴν-ἔνος, ὕμην, πυθμήν, ποιμήν, τέρην, φρήν, εἶρην.

Εἰς νξ γεν. νκος-εκος-γος· οἶον· νάρθηξ-ἦκος, πίθηξ, σφήξ, ὄρπηξ, φήληξ, σκώληξ, μύρμηξ, οἰνόπληξ-γος, παραπλήξ, ἀκανθοπλήξ, ἀμφιπλήξ, ἡμιπλήξ, ἐπίπηξ, οἰστρόπληξ, βουπλήξ, ἀλώπηξ-εκος.

Εἰς νρης· οἶον· θυμήρης, ποδήρης, μονήρης, τυχήρης, χρυσήρης, πενήρης, ξιφήρης, ἀλιήρης, πεντήρης, ἀμαξήρης, δεκήρης, φρενήρης, κληνήρης.

Εἰς νς-ντος· τὰ πένης, λίβης, πλάνης, ἡμιθνής, γυμνής, τάπης, σῆς, μύκης, Πάχης, Κρής, Μάγνης, Τίγρης.

Εἰς ιδεύς· οὕτω λήγουσι τὰ λεγόμενα γονεωνυμικά· οἶον· λαγιδεύς, ἱερακιδεύς, πιθηκιδεύς, λυκιδεύς, ἀλωπεκιδεύς, λεοντιδεύς, ἀετιδεύς.

Εἰς ις γεν. εως· ταῦτα εἶναι πάμπολλα· οἶον· πόλις, δύναμις, ὄψις, ἀσκησις, ὄρασις, λέξις, μίξις, κτήσις, χρήσις, κτίσις, ποίησις, δῆλωσις, τμησις, πῆξις, τύψις κτλ.

Εἰς ις γεν. ιδος· οὕτω λήγουσι πλείστα ὅσα θηλυκὰ οὐσιαστικά καὶ τινὰ ἐπίθετα ἔχοντα τὸ ι βραχύ· οἶον· πατρίς, γραφίς, ἰλις, καπηλίς, αἰχμαλωτίς, ἀκανθίς, φυλακίς, ἔρις, λαβίς, φροντίς,

ἀσπίς, γλυφίς, πινακίς, πλοκαμίς, θυρίς, πυραμίς κτλ. φιλόπαλις, εὐελπίς, φίλερις, ἀρτόπωλις.

Εἰς ις-ινος· οἶον· Σχλαμίς-ινος, ἀκτίς, δελφίς, ὠδίς, γλωχίς, ρίς, θίς, Ἑλευσίς.

Εἰς ιξ γεν. ικος, ιγος, ιχος· οἶον· ἑλιξ, πέρδιξ, κύλιξ, ἐνῆλιξ, αἰθύλιξ, κίμβιξ, ἀμβιξ, βέμβιξ, ράδιξ, λιμοκίμβιξ, χολίξ, χάλιξ, σπάρδιξ, ρῆνιξ, ἰσηλιξ, αἶξ, μάστιξ, τέττιξ, ἀλλιξ, ψίξ, δάδιξ.

Εἰς ιγξ γεν. γγος· οἶον· σύριγξ, μῆνιγξ, πλάστιγξ, μῆριγξ, φόρμιγξ, σφίγξ, Γλιγξ, σάλπιγξ, στῆριγξ, στρόφιγξ, θῶμιγξ, ὑσπιγξ.

Εἰς ιψ γεν. ιπος, ἦ βος, ἦ φος· οἶον· κνίψ, ἔψ, θρίψ, ρίψ, χίριψ, κατήλιψ, οἰκότριψ, λίψ, νίψ.

Εἰς οτις γεν. ὀτιτος· οὕτω λήγουσι πάντα τὰ πρόωνυμα θηλυκὰ οἶον· ἀγιότης, ἰδιότης, ἀξιότης, δικαιοσύνη, ἀπλότης, ἀθωότης, ἠλιθιότης, ἀβρότης, τροφηλότης, ἐτοιμότης, ἐπιπολαιότης, ἰσότης, ἀγαθότης, ὀρθότης, ἐπιτηδειότης, ἀχρειότης, πραότης, μεγαλειότης, οἰκειότης.

Εἰς ομμα-ομα· τὰ· ὄμμα, κόμμα κτλ. στόμα, πόμα, δόμα, ὄνομα. (Ἰδ. μέρ. Α'. κεφ. ΙΕ'.)

Εἰς τις γεν. ιδος· οὕτω λήγουσι πλείστα ὅσα προσωπικά, ἔθνηκὰ, καὶ τινὰ περιεκτικά· οἶον· πολίτις, ὀπλίτις, προφήτις, Σπαρτιάτις, Σιβαρίτις, Αἰγινίτις, ραχίτις, ἀρθρίτις, διφθερίτις, Ἡρακλειώτις, Ἡπειρώτις, Ἰταλιώτις, Σικελιώτις, Μασσαλιώτις, ἠλικιώτις, αἰματίτις, ἐπαρχιώτις, ἀρχηγέτις, ἐρημίτις, μεσίτις, τεχνίτις, γυμνήτις, νῆστις, ἀνδρωνίτις, γυναικωνίτις κτλ.

Εἰς τηρ—ηρος· οὕτω λήγουσι πάμπολλα οὐσιαστικά σημαίνοντα πρόσωπον ἢ σκεῦος· οἶον· δοτήρ, κλητήρ, μνηστήρ, σωτήρ, ζωστήρ, νιπτήρ, ξυστήρ, φωστήρ, ψυκτήρ, λουτήρ, στατήρ, λαμπτήρ, κρατήρ, ἀρωτήρ κτλ.

Εἰς τετρα ἢ τρις—ιδος· οὕτω λήγουσι θηλυκὰ τινὰ ἐξ ἀρσενικῶν εἰς τηρ, τωρ, τής· οἶον· αὐτοκράτωρ, αὐτοκράτειρα, παι-

δολέτωρ, παιδολέτειρα, σωτήρ, σώτειρα, δοτήρ, δότειρα, γενίτωρ, γενέτειρα, ιατήρ, ιάτειρα, αύλητής, αύλητρίς, ὄρχηστής, ὄρχηστρίς, ληστής, ληστρίς, ἔτι δὲ καὶ τὸ πρέσβεια ἐκ τοῦ πρέσβυς.

Εἰς υγξ γεν. γγος· οἶον· φάρυγξ, λάρυγξ, σπῆλυγξ, ὄρυγξ, λυγξ (λόξυγκας), λυγξ-γκός (τὸ ζῆον).

Εἰς υξ γεν. ιγος ἢ ικος· οἶον· ἀμπυξ, γαγψῶνυξ, ἰάπυξ, ὄρυξ, ἰυξ, οἰνόφλυξ, μῶνυξ, σάνδυξ, διῶρυξ, τρύξ, κάλυξ, πτέρυξ, πομφόλυξ, κήρυξ, βόμβυξ, ἀζυξ, καταίτυξ, κεράμβυξ, ἀντυξ, ὄδοιδυξ, δοιδυξ κήυξ, πνύξ, φρύξ, στύξ, κόκκυξ, βόστρυξ· τὸ δὲ προίξ, εἶναι μοναδικόν.

Εἰς υς γεν. υος· οἶον· ὄφρυς, πληθύς, τριτύς, τετρατύς, ἑκατοσύς, χιλιοσύς, νηθύς, ἰχθύς, ἰλύς, ἰξύς, βότρυς, λίθυς, στάχυς, ἑριννύς, ἰσχύς, ἑγγελυς, δρυς, ἀχλύς, σῦς, πίτυς, γένυς, νέκυσ, Ἄλυς, βότρυς, ἰγνύς.

Εἰς υς γεν. υδος· τὰ: χλαμύς, ἑπηλυς, σύγκλυς, νήλυς.

Εἰς υς γεν. εος· οὕτω λήγουσι πᾶμπολλα ἐπίθετα· οἶον· βραχύς, ὀξύς, παχύς, ταχύς, βραδύς, βαθύς, πλατύς, ἡδύς, τραχύς, δριμύς, εὐρύς.

Εἰς υς γεν. εως· τὰ οὐσιαστικά πῆχυς, πέλικυς, πρέσβυς.

Εἰς υτης γεν. ὑτητος· πλεῖστα ὅσα εἶναι καὶ ταῦτα γινόμενα ἐκ τῶν εἰς υς ἐπιθέτων· οἶον· βραχύτης, ὀξύτης, παχύτης, βραδύτης, βαθύτης, ἡδύτης, τραχύτης, δριμύτης, εὐρύτης, ταχυτής κτλ.

Εἰς ὠν γεν. ὠνος ἢ ὠνος· τούτων τὰ μεγεθυντικά καὶ τὰ περιεκτικά γράφονται μὲ ὠ εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις, τὰ δὲ εἰς ὠν συγκριτικά μὲ ο, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν δὲν δυνάμεθα νὰ πῆξωμεν κανόνα τινὰ ἕνεκα τῶν πολλῶν ἐξαιρέσεων· οἶον· γάστρων-ωνος, χειλῶν-ωνος, ἀπατεῶν, λυμῶν κεφάλων, ἀνθῶν, γυναικῶν, παρθενῶν, ἀνδρῶν, κοπρῶν, σιτοβολῶν κτλ. μείζων-ωνος, κρείσσων-ωνος, βελτίων, ἀμείνων.— Χελιδῶν-όντος, Βαθυλῶν-ῶνος, Σόλων-ωνος, Ἀγαμέμνων-ωνος.

Εἰς ὠν γεν. ὠντος ἢ ὠντος· εἰς ὠν-ὠντος λήγουσι τὰ συνρημένα, εἰς ὠν-ὠντος δὲ τὰ μὴ συνρημένα· οἶον· ἀγαπῶν-ὠντος, τιμῶν-ὠντος, Ξενοφῶν-ὠντος, θεράπων-ωντος, δράκων-ωντος, γέρων-ωντος, γράφων-ωντος, βαλῶν-όντος, ἰδῶν-όντος.

Εἰς ὠρ γεν. ορος· τούτων ἢ κλητ. λήγει εἰς ορ, εἶναι δὲ γένους κοινού· οἶον· ρήτωρ, ὦ ρήτορ, Νέστωρ, ὦ Νέστορ, παντοκράτωρ, πρέκτωρ κτλ. Ἐξαιρῶνται τὰ ἰχώρ-ῶρος, πέλωρ-ῶρος, κέλωρ-κέλωρος (ἰδ. μέρ. α' κεφ. ζ').

Εἰς ὠ ἢ ὠς γεν. οος-οῦς· οἶον· παιθῶ, κομμῶ, μιμῶ, λεχῶ, κερδῶ, βαδῶ, βριζῶ, βριμῶ, Ἄλφιτῶ, Γοργῶ, Καλυψῶ, Σαπφῶ, Κλωθῶ, Κλειῶ, ἕως, αἰδῶς.

Εἰς ὠς γεν. οτος· οὕτω λήγουσιν αἱ μετοχαὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου· οἶον· γεγραπῶς-ότος, πεποιηκῶς-ότος κτλ.

Εἰς ὠς γεν. ωτος· τὰ: ἀπτῶς-ῶτος, ἀτρῶς, ἀκίρως, ὠμοβρῶς, ἡμιβρῶς, ἀγνώς, γέλως, βούκερως, ἰδρῶς, χρῶς, ἑρως, φῶς, οἰνόκερως, οἰνοχρῶς.

Εἰς ὠμα-ωσις· ταῦτα ἀναλογοῦσι πρὸς τὸ α' καὶ β'. πρὸς τοῦ παθ. παρακειμένου· οἶον· στεφάνωμα, στεφάνωσις, ἄλωσις, ἐξόγκωσις, ἐνωσις, κύκλωσις, πύρωμα, πύρωσις, μίσθωμα, μίσθωσις, δούλωσις, δήλωσις, πύργωμα, ἀγκύλωμα, ἀθῶωσις, ἐξουδένωσις, ἀγκύλωσις.

Εἰς ὠδης· ταῦτα εἶναι πλησμονῆς ἢ ὁμοιότητος σημαντικά· οἶον· αἱματώδης, σφηκώδης, ἀκανθώδης, ἀνθώδης, ψαμμώδης, γυναικώδης, θηριώδης, ζωώδης, γαλακτώδης, γραώδης, δυσώδης, παιδαριώδης, βορβορώδης κτλ.

Εἰς ὠψ γεν. ὠπος· οἶον· ἀγλάωψ, αἰμάλωψ, γλαυκῶψ, ἐλίκωψ, νυκτάλωψ, ρῶψ, ὑδρῶψ, μύωψ, κύκλωψ, ὦψ, παραβλώψ, κώνωψ, ἀμβλύωψ, σκῶψ, πρεσβύωψ, θῶψ, στρογγυλώψ, κλώψ.

Εἰς οψ-οπος· τὰ: Πέλωψ, Κέκρωψ, Δύλωψ, ὄψ, οἶνωψ, ἔποψ, εὐρύωψ, αἰθίωψ, σκείωψ, μέρωψ, καλαῦρωψ, δρύωψ.

Σημ.—Ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν τὰ τριτόκλιτα παραλήγουσιν

εις τὸν φθόγγον εἰ αἶον· τέλος, ἔαρ, φρέαρ, σπηδαίων, βρέφος, εὔρεσις, ἀμπιλών, ἠγεμών, κρέας, γέρας, δέμας, σθίνος, νέρος, ἔρωσ, τέρας, ἀπκτιών, Ἀγαμέμνων, Κλέων, Νέρων, Μίτων κτλ., εἰς αἱ δὲ πρκαλήγουσι τὰ ἐξῆς: ὀμπίμων, ἔλπιων, Αἴας, εὐδαίμων, παιάν, φρίαξ, ἐκκτομβιῶν, Ακκιδάμων, Φαίδων, Ἀκταίων, Κιθαιρών, Πάϊων, Παλκίμων, Αἴμων, Αἴσων.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θὰ πράξει τὰ αὐτὰ τοῖς σημειωθεῖσιν ἐν τοῖς ἀνωτέρω κεφαλαίοις Β' καὶ Γ'.

Ἐρωτήσεις.

Τί σημαίνουν τὰ εἰς ἡμῶν, ἰδεός, εἰς, τῆρ, ὠδης, τις; Πρὸς ποῖον πρόσωπον, τίνος γένου ἀναλογοῦσι τὰ εἰς ἡμα, ἡσις, ἡτηρ, ἡτωρ; Πόθεν εἶναι σύνθετα τὰ εἰς εἰδὸς λέγοντα; Τίνα ἐκ τῶν εἰς ἰων-ονος γράφονται μὲ ο καὶ τίνα μὲ ω; Ποῖα ἐκ τῶν εἰς ἰων-οντος γράφονται μὲ ο καὶ τίνα μὲ ω; Ποῖα ἐκ τῶν εἰς ὠς-οτος γράφονται μὲ ο καὶ τίνα μὲ ω; Ποῖον γένους τὰ εἰς ὠρ ρηματικά; Πῶς σχηματίζεται τὸ θηλυκὸν τῶν εἰς τωρ συνθέτων; Πόθεν γίνεται τὰ εἰς υς-υτος ἀπρημένα.

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογήν.

Ὁ μαθητὴς θὰ ἀντικαταστήσει τὴν - διὰ τοῦ προσάκοντος ὀνόματος.

Αἱ Σειρ-νες θυγατέρες οὔσαι Ἀχιλῆος καὶ Τερψιχόρης ἐν τῇ μεσημβρινῇ κατόικουν Ἰταλίῃ. Τέττιξ μὲν τέττ-γι φίλος, μύρμηξ δὲ μύρμ-κι. Ἀπτ-σι νεοσσοῖς τοὺς νηπίους παιδας εἰκάζομεν. Ὡς οὐδὲν ἢ μάθ-σις, ἂν μὴ νοῦς πρῆ. Ἐν τῷ πρὸς Γαλάτας πολέμῳ χῆνες ἔσωσαν τὴν τῶν Ρωμαίων πόλιν. Ὁ τῷ πληθῶ κρυπτόμενος σκώληξ ἐξεληθὼν ἔλαγε πᾶσι τοῖς ζώοις, ἰατρός εἰμι φαρμάκων ἐπιστήμων, οἷός ἐστιν ὁ τῶν θεῶν ἰατρός Πάϊων. Λαμπ-δόνα μεγάλην ἀναδίδωσι σήμερον τὸ θυτικστ-ριον. Περικλῆα ἰκκνόν τε πρᾶξι λέγουσι ρητῆρά τε λόγων λαμπρόν. Οἱ γυμν-ται τόξα φέρουσιν ἐν ταῖς μάχαις. Οἱ μὲν ὄρτ-γας καὶ πέρδ-κας ἐπὶ τῆς

γῆς νιοττεύουσιν, οἱ δὲ γῦπις ἐν πέτραις ἠλιεβάτοις. Τοῖς μεθύσκουσιν ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐκέλευσαν ὁ στρατηγὸς πληγὰς ἐπιτίθειναι μάστ-ξιν. Ἦλιξ ἔλ-κι χείρει. Πολλὰ μεταξὺ κύλ-κος καὶ στόμαχος πῖλει. Μεγάλην ἄρκντι νίκην τῷ στρατηγῷ ἀψ-δα κῆτῳ εἰς τὴν πόλιν εἰσιόντι ἀνύφωσαν οἱ πολῖται. Ὁ Ἐρμυάνθιος κάπρος ἐκ τοῦ ὄρους ὀρμώμενος μεγάλως ἠδίκει τὴν Ψωφίδα. Ἦσθι ὑγιῆς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. Αἱ τοῦ ἀξ-νος τῆς ἀρμαμάξης ἀκτ-νες κατεῆγσαν. Στέργε τὴν περὶ τὴν τρέπιζαν λιτότητα. Δεῖ τοὺς νέους κοσμιότητι χρῆσθαι ἐν πορείᾳ καὶ σχήματι καὶ περιβολῇ. Αἰβ-ες πᾶς ἀγάμους ἐν πολλῇ τιμῇ ἔχουσιν. Οὐρανῷ ἰστέριξε κέρη καὶ ἐπὶ χθονὶ βάλει. Τῶν χθῆς μὲν δαιτυμ-νων, ὧν δὲ ἰστιατόρων. Ποιητῆ μὴ ἐξίστω μήτε λόγῳ μήτε εἰκόνι μηδένα τῶν πολιτῶν κομιθεῖν. Οἱ προπάτ-ρες ἡμῶν θαυμαστοὶ εἰσιν ἐπ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ. Οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς τοῦ μὲν χειμ-νος ἐν Βαβυλ-νι διάτριβον, τοῦ δὲ θέρους ἐν Ἐκβατάνοις. Στέργε μὲν τὰ παρόντα, ζῆται δὲ τὰ βελτί-να. Οἱ τοῦ Δράκοντος νόμοι αἵματι καὶ οὐχὶ μέλανι γραφῆναι λέγονται. Μόνος ὁ λέων τῶν γαμφ-νύχων τίκτει βλέποντα. Αἱ Ἄμαζ-νες, ἀλκιμον φύλον, πρὸ τὸν Θερμῶδ-ντα κατόικουν ποταμόν. Παροιμία φησὶ τοὺς γερ-ντας παλιμπαιδας γίνεσθαι. Ξενοφῶν ὁ Γρύλλου τῶν ἐπιφανῶν τοῦ Σωκράτους μαθητῶν ἐγένετο. Οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι θεῶν εἰκ-νες εἰσίν. Σαλᾶκ-νες καὶ σόλοικοι πρὸς τὸ θαυμαζόμενον αὐτοῖς διατρίβουσιν. Οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, ὦ ἄνδρες Ἕλλη-νες, κρείσσ-νες ἦσαν Περσῶν. Περὶ τῆς μεγάλης τοῦ Περικλέους περὶ τοὺς λόγους δειν-τητος καὶ πειστικ-τητος οἱ σύγχρονοι ἔλεγον, ὅτι ἐπὶ τῶν χειλείων αὐτοῦ ἡ Πειθῶ ἐπεκλήθητο. Τί παῖεις, ὦ ἄρχον, καὶ τυραννίδα ἡμῖν ἐπιβάλλεις; Πρὸ δὲ τῆς ἀρετῆς ἰδρ-τα πολὺν ἴθνηκαν ἀθάνατοι θεοί. Ἡ Πέλ-πος Πελοποννήσου κατὰληψις ἐν τοῖς ἡρωϊκοῖς ἐγένετο χρόνοις. Ὀδυσσεὺς ἀπὸ Λαεστρυγ-γων εἰς Κύκλ-πας μετέβη. Κλαίων καὶ ὀλολύζων ἀφικνοῦμαι εἰς τὴν οἰκίαν, τοὺς δὲ μῶλ-πας δεικνύς κατηγόρουν πολ-ῆ

λήν τινα ὠμ-τητα τοῦ θεοῦ. Πρήκνη, ἀηδών, Τρεῦς ἰποφ-
 ἐγένετο. Ὁ τῶν Λίθι-πων βίος μακρὸς ἴστιν. Οἱ Μιτυλη-
 ναῖοι θελήσαντες, ἵνα τὸν ἀθηναϊκὸν ἀποτινάξωσι ζυγόν, ἠτήθη-
 σαν ὑπὸ Πάχ-τος τοῦ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῦ. Νεφελό-οὐρανὸς
 δετὸν προμηνύει. Οὐ νόσος λοιμ-δης, οὐ σεισμὸς τσσαῦτας πόλεις
 ἐρήμους κατέλιπεν ἢ τσσαῦτα γένη ἐξέτληα ἰποίησιν, ὅσα ἢ τῶν
 ἀνθρώπων πλεονέκτις φιλοτιμία. Ὁ Κάτων ἔλεγεν, ὅτι ἀγαπᾷ μάλ-
 λον τοὺς ἐρυθρι-ντας ἢ τοὺς ὠχρι-ντας τῶν παιδίων. Διογένης πρὸς
 τὸν μυριζόμενον βλέπει, εἶπε, μὴ ἢ τῆς κεφαλῆς σου εὐωδία δυσω-
 δίαν σου ἐν τῷ βίῳ παράσχη. Οἰκτ-ριων καὶ ἔλε-μων ὁ Κύριος, μα-
 κρόθυμος καὶ πολυέλαιος. Ὡς ἀργαλίον τοὺς ἤττ-νας ἀρχεῖν τῶν
 ἀμειν-νων. Οὐχ οἶός τ' ἦν ἀποσοβῆσαι τὸν γέλ-τα. Αἱ τῶν
 μελισσῶν μάχαι πρὸς ἑαυτάς καὶ πρὸς τὰς σφ-κὰς εἰσιν. Ἀρι-
 στῶντι Διογένηι οἱ περιστ-τες συναχῶς αὐτὸν ἔλεγον, κύον,
 κύον ὁ δ' εἶπεν, ὑμεῖς ἴστε κύνας, οἱ πειν-ντά με περιστήκατε.
 Τὸ πέρα τοῦ δέοντος καθιῦδειν τοῖς τετελευτη-σι μάλλον ἢ
 τοῖς ζῶσιν ἴδιον. Ἐκ τοῦ γλυκί-της ἀμπέλου καρποῦ τοὺς γεν-
 ναίους ἔχομεν οἶνους. Ἡ νῆσος Κύρνος γείτων ἐστὶ τῆ Σαρδοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝΥΜΙΚΩΝ.

Τὰ πατρωνυμικά λήγουσιν ὡς ἀκολουθῶς.

Εἰς ἰδης· οὕτω καταλήγουσι τὰ ἐξ ἀφρωνολήκτων τριτοκλίτων
 καὶ δευτεροκλίτων πατρωνυμικά· οἷον· Πέλοψ-οπος Πελοπίδης.
 Κωνσταντίν-ος Κωνσταντινίδης, Νικόλα-ος Νικολαΐδης.

Εἰς εἰδης· τὰ ἐκ τριτοκλίτων καὶ δευτεροκλίτων φωνηεντο-
 λήκτων εἰς ε' οἷον· Μεγακλε-ίδης, Μεγακλειδης, Θεσι-ίδης Θε-
 σείδης, Μνησοθε-ίδης, Μνησιθειδης.

Εἰς οἰδης· ἐκ φωνηεντολήκτων τριτοκλίτων εἰς ο' οἷον·
 Λητο-ίδης Λητοίδης, Ἡρω-ίδης Ἡρώδης.

Σημ.—Τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ μήδος κύρια ὀνόματα γράφονται
 διὰ τοῦ η, τὰ δὲ σύνθετα ἀπὸ τοῦ κύδος διὰ τοῦ υ' οἷον· Ἀρχι-
 μήδης, Παλαμήδης, Διομήδης, Φερέκωδης, Ἐπεικώδης.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θὰ γράψῃ τὰ πατρωνυμικά τῶν ἀκολουθῶν ὀνομάτων.

Κίτροψ, Παῦλος, Μενέλαος, Νικοκλῆς, Περικλῆς, Ἡρακλῆς, Ἀ-
 τρείς, Λαμπρος, Χαράλαμπος, Πυθώ, Κάισαρ, Καλλισθένης, Καλαινώ,
 Κηρεῖς, Ἀρχιγένης, Κλεομένης, Κοπρεῖς, Κρόνος, Κύκλωψ, Θεανώ,
 Σαπρῶ, Φινεῖς.

Ἐρωτήσεις.

Τίνα τῶν πατρωνυμικῶν γράφονται δι' ε, τίνα δι' ει καὶ τίνα δι' οι;
 Τίνα τῶν κυρίων ὀνομάτων λήγουσιν εἰς ηδης καὶ τίνα εἰς υδης;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογήν.

Ὁ μαθητὴς θὰ ἀντικαταστήσῃ καταλλήλως τὴν — ἐν τοῖς
 ἐπομένοις.

Ἰππίας καὶ Ἰππαρχος οἱ Πεισιστρατ-δαι τὸ μὲν πρῶτον κα-
 λῶς ἤρξαν ἐν Ἀθήναις, εἶτα εἰς πολλὴν ἐξετρήκησαν ὕβριν.
 Ἀριστ-δης ἱπέισε Μυρων-δην ἀρεῖναι τὴν περὶ τοῦ ἀριστείου
 κρίσιν τοῖς Ἕλλησιν. Ἀριστ-δης ὁ Ξενοφίλου πολλῷ χρόνῳ νεώ-
 τερος ἦν Ἀριστείδου τοῦ Λυσιμάχου, ὡς ἐλέγχει τὰ γράμματα
 τῆς μετ' Εὐκλ-δην ὄντα γραμματικῆς. Οἱ Προκλ-δαι καὶ Εὐρυ-
 σθειν-δαι ἀπὸ Προκλέους καὶ Εὐρυσθένους ἔλκουσι τὴν καταγωγὴν.
 Μνησιθ-δης ἤρξεν ἐν Ἀθήναις τὸ τέταρτον ἔτος τῆς ὀγδοκοστῆς
 Ὀλυμπιάδος. Ὁ Λητ-δης Ἀπόλλων πατέρα μὲν εἶχε Δία, τῶν
 ἀπάντων θεῶν μέγιστον, μητέρα δὲ Τιτανίδα. Ὁ Πηλ-δης Ἀ-
 χιλλεὺς τὸν Πριαμ-δην Ἐκτορα φονεύει. Παλλαντ-δαι ὑπὸ Θε-
 σείως ἐκποδῶν ἐγένοντο. Πανθ-δης υἱὸς ἦν Πανθόου τοῦ ἱερέως.
 Ἀρχιμ-δης ὁ μέγιστος τῆς ἀρχαιότητος μαθηματικὸς Συρακού-
 σιος ἦν τὴν πατρίδα. Παλαμ-δης διαβληθεὶς ὑπ' Ὀδυσσεὺς ἐλι-
 θοβολήθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΡΟΠΙΚΩΝ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ.

Τὰ τροπικά ἐπιρρήματα καταλήγουσιν :

Εἰς ὡς· οὕτω καταλήγουσι τὰ γινόμενα ἀπὸ τὴν γεν. πληθ. τῶν ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν κατὰ τροπὴν τοῦ ν εἰς ς· οἶον· πονηρῶς, καλῶς, ἠδέως, ἐπιτυχῶς, ὁμολογουμένως, νουνεχόντως, ἐκπεφρασμένως, ἀσμένως, βεβουλευμένως, ἀξιοχρέως, ἐπιπολαίως, γλυκίως, δυστυχῶς.

Εἰς η-η, χῆ-χῆ, πλῆ· οἶον· κομιδῆ, πεζῆ, πῆ, ἥπερ, πάντη, μοναχῆ, διχῆ, τριχῆ, πενταχῆ, διπλῆ, τριπλῆ, τετραπλῆ, ἐξαπλῆ, ποσαχῆ, πολλαχῆ, ἥσυχῆ, ἐξαχῆ, ἐνιαχῆ, μηδαμῆ, οὐδαμῆ.

Εἰς ὄν· οἶον· βᾶδην, στάδην, ἀνείδην, φέρδην, μίγδην, ἀρπάγδην, ἄδην, διαρρήδην, κρύβδην, πλέγδην, σποράδην, καταχύδην, φοράδην, ἄρδην, συλλήβδην, λογάδην, ἐπιτροχάδην. Ἐξαίρουσιν τὰ βοτρυδόν, νοσφιδόν.

Εἰς ἦδον· οἶον· λυκηδόν, κτηνηδόν, οἰστρηδόν, ἀγγελιδόν, ἠβηδόν, ὄκλαδόν, σωρηδόν, κυνηδόν, βουστροφηδόν, κρουνηδόν, ποταμηδόν, ριζηδόν, ζυγηδόν, βοστρυχηδόν, βρυχηδόν, χανδόν.

Εἰς ἰνδον· ὡς· πλουτίνδην, ἀριστίνδην, ἀρχιστίνδην.

Εἰς εἰ ἢ ι· τούτων τὰ μὲν ἐξ ὀνομάτων λήγουσιν εἰς εἰ ἢ ι, τὰ δὲ ἐκ ρημάτων μόνον εἰς ι· οἶον· ἀμισθί, ἴκοντί, αὐτοχειρί, ἀπνευστί, ἀναιμωτί, ἀμαχητί, ἀγελαστί, ἀσκαρδαμυκτί (εἰ), ἀμεταστρεπτί, ἀκρωνυχί, ἀκηρυκτί, πανθοινί, ἀκριτί, ἀμογητί, ἀμοχθεί, ἀσυλεί, ἀναυλεί, πασσυδεί, πανδημεί, αὐτοψεί, ἀτρέμει, ἐθειλοντί(εἰ), αὐτολεξεί, ἀμετρεί, παμφηφεί, ἀμαχεί, αὐτοβοεί, ἀκαιρί, ἀκολαστί, ἑλλημιστί, φρυγιστί, δωριστί, μεγαλωστί, νεωστί, ὀνομαστί, ἀτιμωρητεί, αὐτοποδί, ἰθειλοντί, πανοικεί, ἀκροποδητί.

Εἰς ιξ καὶ υξ· οἶον· πύξ, ἀναμίξ, ἀβρίξ, ἀπύξ, ἀπρίξ, ἀναμίξ. Σὺν τούτοις δὲ καὶ τὰ τοπικῶν πέριξ.

Σημ. Εἰς τὰ τροπικά ἐπιρρήματα δυνάμειθα νὰ κατατάξωμεν καὶ τὰ ἐκ προθέσειως σύνθετα ἐπιρρήματα· οἶον· ἐξαίφνης, ἐξεπιπολῆς, ἐκποδῶν, ἐμποδῶν, διαπχῶν, διακηνῶς, ἐπ' αὐτοφῶρῳ, διαπαντός, καθάπαν, καθάπερ, καθάπαξ.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θὰ σχηματίζει τροπικά ἐπιρρήματα εἰς ὡς ἐκ τῶν ἀκολουθῶν.

Ἀνθρώπινος, εὐγενής, ἠδός, βλακώδης, κακοήθης, χαρίεις, τίμιος, νεκρήφρος, ρητός, εὐσχημῶν, ἑτεροειδής, φιλοπαίγμων, καχαρισμίνος.

Εἰς ἦδον ἐκ τῶν : κόσκιον, χάλαζα, βότρυς, πέτρα, ταῦρος, ἀστραπή, βρυγμός, κύων.

Εἰς εἰ ἢ ι ἐκ τῶν : περισίω, φιλιππίω, δωρίζω, ἀμεταμέλητος, ἀγέλαστος, ἀνεπίστρεπτος, ἄμαχος, ἀναίμωτος, ἀμογθος, παμφηφρος, ἀναίμωτος, ὀνομάζω.

Εἰς ὄν ἐκ τῶν : πλίω, σπορά, φορά, βαίνω, κρύπτω (κρύβ.), ρέω, γράφω, λόγος, στάω.

Ἐρωτήσεις.

Πόθεν γίνονται τὰ εἰς ὡς τροπικά ἐπιρρήματα ; Τίνα τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων λήγουσιν εἰς εἰ, καὶ τίνα εἰς ι ;

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογήν.

Διαφέρει πάμπολυ ὁ μαθὼν τοῦ μὴ μεμαθηκότος. Πολλοὶ πύλεις καὶ οἴκοι ἄρδην ὑπὸ τῆς διαβολῆς ἀπολώλασιν. Τῆς μάχης ἐκ τοῦ δυστάδην γενόμενης πολλοὶ ἑκατέρωθεν ἴπισον. Οἱ σεισμοὶ ἴσειον τὴν γῆν κοσκινηδόν, ἡ χιῶν ἴπιπτε δωρηδόν καὶ ἡ χάλαζα πετρηδόν. Οἱ πολέμοι βᾶδην τὸ πρῶτον χωροῦντες, ὡς εἶδον ἡμᾶς ἐπερχομένους δρόμῳ, ἀνέζευξαν. Ἡ Βουλὴ ἀριστίνδην ἐξελέγη. Εἰπερ γὰρ Δαρραίου ἴστί παις, ἴμος δ' ἀδελφός, ἐγὼ οὐκ ἀμαχεί ταῦτα λήφομαι. Καλῶς λέγεις καὶ οὕτω ποιήσωμεν. Ἐξαπίνης ἐφάνη κοινορτός ὡς νεφέλη λευκή. Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντα πάντως ὡς δεισιδαιμονεστάτους ὑμᾶς ἠγοῦμαι.

Ἄπορξ ἔχόμενοι ἀλλήλων Δάμων καὶ Φιντίας ρυιδροὶ Φαιδρῶς ἦσαν ἐκ τοῦ θανάτου σωθέντες. Πύξ καὶ λάξ ἐξειδιώχθη τῆς οἰκίας ἐπ' αὐτοφώρῳ συλληφθεὶς κλέπτων. Ἄσπασόν μοι πάντας τοὺς οἰκείους πανοικεῖ. Πάλαι ἀρίκειτο ὧδε. Πανῶνυμι ἐξήλθον τῆς πάλευς τῷ νενικηκότι στρατηγῷ ἀπαντήσοντες. Οὐδενὸς ὄντος αὐτῷ ἐμποδῶν, ἀπαντα καταστρέφαιτο καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἐπικλίνειε τὰ πράγματα, εἴπερ γε ἡμεῖς οὕτως τῶν πραγμάτων ἀμελοῦμεν. Οἱ παλαιοὶ ἔγραφον καὶ ἀνεγίνωσκον βουστροφιδόν. Εἰ δὲ καὶ τούτων ἀποστηρηθῆσεται τῶν χρημάτων, εἰς στενὸν κοιμῶν τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται. Δεῖ δὲ πολλὴν καὶ διχῶ τὴν βοήθειαν εἶναι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΤΙΝΩΝ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

Τὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα καταλήγουσιν ὡς ἀκολουθῶς:

Εἰς οἰ' ταῦτα στήσεως ὄντα δηλωτικὰ ἔχουσι τὴν καταληκτικὴν δίφθογγον οἰ μακρὴν οἶον οἶκοι, Ἰσθμοὶ, Πυθοὶ, Μεγαροὶ, Κικυνοὶ, Φρεαροὶ, Παιανιοὶ, μηδαμοὶ, οὐδαμοὶ, πανταχοὶ, ποὶ, ἐνταυθοὶ.

Εἰς οἰ' καὶ ταῦτα στήσιν ἐν τύπῳ δηλοῦσιν ὡς ἀθήνησι, πλαταιῆσιν, ἀλωπεκῆσιν, ὀλυμπίασι, θύρασι, θριῆσιν, ὄρασι, θήβησιν.

Εἰς θι' καὶ ταῦτα στήσιν ἐν τύπῳ δηλοῦσιν οἶον ἔλλοθι, ἐκατέρωθι, οὐδ'αμῶθι, οὐρανῶθι, ποθι, ἀγροῦθι, ἀλλαχῶθι, θύραθι, μακροῦθι, μηδαμῶθι.

Εἰς οθεν' οὕτω λήγουσι τὰ ἐξ ὀνομάτων παραγόμενα οἶον ἀβυδῶθεν, λεσβῶθεν, ἑλευσινοθεν, μεγαροθεν, μητροθεν, ριζοθεν, οὐρανῶθεν, πατροθεν, θεμελιῶθεν, νεφελοθεν, ὑψοθεν, μαραθωνῶθεν, οὐδ'αμῶθεν.

Εἰς ωθεν' τὰ ἐξ ἐπιρρημάτων, ἀντωνυμιῶν καὶ ὀνομάτων ληγόντων εἰς ω' οἶον ἔσωθεν, ἔξωθεν, πρόσωθεν, ἄνωθεν, κάτωθεν, προτέρωθεν, ἐκατέρωθεν, ὑποτέρωθεν, ἰτέρωθεν, ἀμφοτέρωθεν, ἀπῶθεν (καὶ ἀποθεν), ἰωθεν, Πυθῶθεν, πάρωθεν, κύκλωθεν καὶ κυκλώθεν.

Εἰς κισ' οὕτω λήγουσι πᾶμπολλα ποσοτικὰ ἐπιρρήματα οἶον τετράκις, πεντάκις, ἑξάκις, ἑπτάκις, δεκάκις, χιλιάκις, ἑκατοντάκις, ποσάκις, ὀσάκις, τοσαυτάκις, πολλάκις, πλειστάκις, ὀλιγάκις, τοσάκις. Ποσοτικά εἶναι καὶ τὰ: ἀπαξ, δις, τρίς.

Εἰς ινδα' ταῦτα σημαίνουσι παιδικῶν οἶον ποσίνδα, ὄστρακίνδα, φαινίνδα, διελευστίνδα, ἀκινήτίνδα, δραπετίνδα, βασιλίνδα, μείνδα.

Κατ' οἶκον ἄσκησις.

Ὁ μαθητὴς θὰ γράφει πέντε ἐπιρρήματα ἐκ μᾶς ἐκάστης τῶν ἀνωτέρω καταλήξεων, κατὰ τὸ ἀκόλουθον παράδειγμα:

σοφῶς, ἀφελῶς, ὀξέως, ἀσμένως, ρητῶς.
φρουρεῖ, ἐρχομαι, πλαταιῆσιν, ἀθήνησιν.

Κείμενον πρὸς ἐφαρμογήν.

Ποῖ τράπωμαι; Τῇ ὑστεραίᾳ ἦκεν ἄγγελος ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἀγγέλων τοῖς Ἑλλήσι, σώζεσθε ὅποι δυνατόν. Ἡ προσευχὴ ὡς περ τὰ κάτωθεν πλοίου ἢ οἰκίας συγκρατεῖ καὶ συνέχει τὸν ἡμέτερον βίον πρὸς ἀρετὴν. Λάκων ἄνωθεν τυγχάνω. Πᾶσαι αἱ αὐτόθι γυναικίαι εἰσιν ἐργάτιδες. Τὸ παραπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. Ἐνδοθι μὲν τὴν Ἐκάβην, ἔκτοθι δὲ τὴν Ἑλένην. Γεγόναμεν ἀπαξ, δις δ' οὐκ ἔστι γενέσθαι. Εἰδὼν σε πολλάκις νενικηκότα Ὀλυμπίασιν. Τὰ ἑπτάκις ἑπτὰ τεσσαράκοντα ἐννέα ποιεῖ. Μετὰ τρεῖς ἑπτὰ ἔτη αἱ γυναικεὶς εὐκαίρως ἔχουσι πρὸς τεκνογονίαν. Οἱ παῖδες ποσίνδα παίζοντες δύνανται ἀπατᾶν. Τῶν ἀνδρῶν μὲν πεζῶν ἀπορεύοντο, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν πλοίων ἀπέπλεον. Πάντας μὲν τοὺς

διδάσκοντας ὁρώμεν αὐτοὺς δεικνύοντας τοῖς μανθάνουσιν, ἢ πῆρ αὐτοὶ ποιοῦσιν. Γλώσσης μέγιστα πειρῶ πανταχοῦ κρατεῖν. *Ἄγγελος οὐρανόθεν ἐπέμφθη εἶπαι τῇ Θεοτόκῃ τὸ χαίρει. Ταπεινοῦται κἂν θρασύπλαγχνός τις ἦ, ὅταν συνειδῇ τὰ τῆς δυσγενείας μυτρόθεν ἢ πατρόθεν ὄνειδῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

ΣΥΛΛΑΒΟΣ ΛΕΞΕΩΝ ΓΡΑΦΟΜΕΝΩΝ

Διὰ δύο γ.

Φθόγγος, σπόγγος, στρογγύλος, στραγγίζω, στραγγαλίζω, γογγύζω, ταγγίζω, κλαγγή, γάγγραινα, ἑγγύς, θιγγάνω, σφίγγω, ὑπερφαλαγγέω, λαρυγγίζω, τέγγω, ἀγγεῖον, ἀγγέλλω, ἀγγαρεύω, ἀλληλέγγυος, γαγγαλίζω, γογγύλιον, ἰλιγγιάω, μεταγγίζω, ἐχέγγυον, πλαγγών, μαγγανεία, ἀγγαρος φέγγος, θριγγός.

Διὰ γκ.

*Ἀγκάλη, ἀγκίστριον, ἀγκύλη, ἀγκυρα, ἀγκών, ἀτεγκτος, κεικλῆς, σφιγκτήρ, ρέγκω, ἀναγκαιός, ἀνεξέλεγκτος, ἑλεγκτής, ἀγκύλωσις, ἀγκός, ἀγκτήρ, ἀνέγκλητος, ὄγκος.

Διὰ γχ.

Σπλάγγνον, εὐσπλαγχνός, βραγγιάω, καγχάζω, ρύγχος, κέγχρος, μελαγχολικός, ἀγχόνη, ἑλέγχω, λαγχάνω, τυγχάνω, ἀγχω, ἑλεγχος, ἀγχίμαχος, ἀγχίαλος.

Διὰ δύο β.

Σάββατον, σαββατεῖον, Σάββας, ἀββάς, κράβ(β)ατος, καββαλικός.

Διὰ δύο κ.

*Ἀκκώ, ἀκκίζομαι, λάκκος, κακκαβίζω, κακκίζω, κόκκος,

κόκκινος, κίκαβος, κικκαβίζω, σάκκος, κοκκίζω, κόκκυζ, κακκάβη, μικκύλος, κίκκος, κάκκη, καρύκ(κ)η, Τρίκκη, Περδίκκας.

Διὰ δύο λ.

*Ἄλλος, ἄλλοιος καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ, ἀλλαγή, ἀλλαχόθεν, ἀλληγορία κτλ. φελλός, Παλλάς, ἀλλᾶς-ντος, θρυαλλίς, χρυσαλλίς, ἐλλέβορος, φέκελλος, κέλλος, ψελλός, ψέλλιον, γρύλλος, κέλλαβος, κέλλα, κορέλλιον, σιλλός, καβέλλη, καθαρύλλος, κέλλαιον, κέλλυβος, κολλύριον, κύπελλον, κολλυβιστής, κρύσταλλος, ἀργίλλος, μέταλλον, ὄλλυμι, βαλλάντιον, τρελλός, κυλλός, ψύλλα, φύλλον, ἀμιλλα, μαλλός.

Διὰ δύο μ.

*Ἄμμος, *Ἄμμων, καμμύω, κρόμμυον, πλήμμυρα, μάμμη, ψάμμος, κομμωτής, κόμμαρος, κόμμι, κομμώ-ω.

Διὰ δύο ν.

Γεννώ, γέννησις, ἀένναος, κίνα, γενναίος, ἀγάννιφος, κιννάμμων, κιννάβαρι, ἱριννός, θύννος, τύραννος, τήβεννα, γέεννα, χάννος, πίννα, κάννη, Ἄννιβας, ἐννέα.

Διὰ δύο ρ.

*Ορρωδέω-ω, κόρρη, πόρρω, χειρρόνησος, μυρρίνη ἢ μυρσίνη, πυρρίχιος, σκίρρος, δέρρις, χείμαρρος, ἔρρω, κάρρων, θάρρος, ἀρρῶν, ἄρρην, γέρρον, στερρός, πυρρός, ὄρρος, πυρρίας, Πύρρος, Πύρρα, βορράς.

Διὰ δύο σ.

Πισσός, ἄνασσα, βασίλισσα, ἄβυσσος, βύσσινος, κρωσσός, πίσσα, νεοσσός, κασσίτερος, νάρκισσος, κισσός, κίσσα, τιθασσός, κολοσσός, κασσία, σάρισσα, κίσσα, μέλισσα, μέγισσα, νήσσα, λύσσα, πέσσαλος, μολοσσός, κροσσωτός, μαγείρισσα, κίσσα, κόσσυφος.

Διὰ τοῦ τ.

Κάττομαι, τίττιξ, πιττάκιον, κύτταρον, τιττυβίζω, καττώ, φιττακός, κότταβος, κοττίς, κόττανον, ἤττα, μελιτοῦττα.

Διὰ δύο θ ἢ τ.

Δισσός, θάλασσα, θάττων, περιττός, γλώσσα, ἤττων, κρίσων, ἐλάσσων, θάσσων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

ΛΕΞΕΙΣ ΟΜΟΙΟΦΩΝΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΠΡΟΦΟΡΑΝ
ΤΩΝ ΦΩΝΗΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΦΘΟΓΓΩΝ

ἀθηκτος, ἀδεικτος	βλίζω, βλύζω	εἰς, εἴς, εἰς, ἴς, ὄς
ἄρα, ἄρα	γλίνη, γλήνη	εἶργω, εἶργω
ἄττα, ἄττα	γεννικός, γενικός	ἔτι, ἔτη
ἀλύσκω, ἀλίσκω	δῖς, δῦς	εἶρηκα, ἤρηκα, ἤρει- [κα, ἤρικα
ἀγνώς, ἀγνός	δειγμα, δῆγμα	ἑτέρα, ἑταῖρα
ἀκτῆ, ἀκτῆ	δήκτης, δείκτης	ἑτοιμος, ἑτομος
ἀδιάλειπτος, ἀδιά- [ληπτος	δυστυχία, δικτοιχία, [δικτιχία	εἶλη, ἴλη, ὄλη
ἀειδής, ἀηδής	δέρω, δαίρω	ἐπίσιμος, ἐπίσημος
ἄκλιτος, ἀκλητος	δύσφημος, δύσφιμος	ἐπισκῆνιος, ἐπισκῆ- [νιος
ἄλυς, ἄλις	ἔξιμα, ἔκριμμα	ἤττα, εἶτα
ἄλυσος, ἄλυσος	ἔμπειρος, ἔμπυρος, [ἔμπηρος	ἡμερος, ἡμερος
ἀμελλητί, ἀμελητί	ἐνδοιάζω, ἐνδιάζω	ἡμέρα, ἡμέρα
ἀμέλλητος, ἀμέλητος	ἔνετός, αἰνετός	ἡπαρ, ὕπαρ
ἀνάρρησις, ἀνάρρησις	εὐσχέω, εὐωχέω-ῶ	θήρα, θήρα
ἀντλία, ἀντλία	ἐφήμερος, ἐφίμερος	θεόρρητος, θεόρρητος
ἀπόρρητος, ἀπόρρη- [τος	ἐκλυσίς, ἐκκλησίς, ἐκ- [κλισίς	θῦον, θείον
ἄρτυμα, ἄρτημα	ἐπίρροια, ἐπήρρεια	ιδιώτης, ιδιότης
βρωτός, βροτός		κίων, κύων
βίβλος, βύβλος		κλήμα, κλίμα

κλείω, κλύω	μακρόχηλος, μακρό- [χειλος	παρείας, παρίας
κτῆσις, κτίσις	μεληδών, μεληδόν	πεμπταίος, πεμπτέος
κτῆτωρ, κτίτωρ	μηρίζω, μυρίζω	πίσσινος, πίσυνος
κροσσός, κρωσσός	μίτος, μοίτος	ρύμα, ρύμμα, ρίμμα, [ρήμα
κῆμηλος, κῆμιλος	μηκῶμαι, μυκῶμαι	ρίπτω, ρύπτω
κατάρτυσις, κατάρ- [τυσις, κατάρτυσις	μόριον, μώριον	ρέω, ραίω
κλήσις, κλίσις	νζίω, νείω	ράμμα, ράμα
κοιλῆς, κηλῆς	νέφω, νήφω	ρίγος, ρήγος
κινῶ, κυνῶ	νευρίτης, νεβρίτης	ρήσις, ρύσις
καινός, κανός	νείκος, νίκος	ρητός, ρυτός
κόμη, κώμη	νήσσα, νύσσα	στοίχος, στίχος
κομήτης, κωμήτης	νώτος, νότος	σμήχω, σμύχω
Κίλιξ, κύλιξ	νοτίζω, νωτίζω	σκύλλα, σκίλλα
κόρη, κόρη	ὄψ, ὠψ	σκαρίον, σκαφειον
κάθιδρος, κάθυδρος	οἰδησις, εἰδησις	στήλη, στίλη
κομμίζω, κομίζω	οἰκέτης, ἰκέτις	συνοίδησις, συνειδή- [σις
κρούττω, κυρίττω	ὄρος, ὄρος	σχοῖνος, σχίνος
κῆδος, κῦδος	πτύσις, πτήσις	τρίμα, τρίμμα
κιρρός, κηρός	πίον, πύον, ποῖον	τοιχος, τείχος
κῦτος, κῆτος	πλοῖον, πλειον	Τροία, τρία
κόρος, κῶρος	πυρρός, πηρός, πυρός	τρεῖς, τρίς
κῶμα, κόμμα	πίνα, πείνα	τείνω, τίνω
κλήζω, κλύζω	πῶλος, πόλος	τρίζω, τρίζω
λίχνος, λύχνος	παιδίον, παιδίον	τρώχω, τρήχω
λοιμός, λοιμός	πᾶν, Πᾶν	τηρῶ, τυρῶ
λειψίς, λήψις	πειρα, πήρα	τηλέκλειτος, τηλέ- [κλειτος
λογῆς, λωγῆς	πολυδρία, πολυουδρία	υἱός, ἰός, ἦος
λωβός, λοβός	πτύσσω, πτίσσω, [πτήσσω	ὑπόρρητος, ὑπόρρητος
λύμα, λῦμα, λῆμμα, [λειμμα	πυγή, πηγή	υἱκῶς, ὑικῶς
μίτρα, μήτρα	πῆ, ποῖ	ὑπόγειος, ὑπόγειος
μέλλω, μέλω	πύρωσις, πήρωσις	υἱωνός, οἱωνός
μέλλησις, μέλησις	πῶμα, πόμα	ὑποτροφία, ἵπποτρο- [φία
μίλος, μύλος	παρῆρτυμα, παρῆρ- [τυμα	
μηνίω, μηνίω		

φορητός, φορυτός
 φιλόνεικος, φιλόνικος
 φύλον, φύλλον
 φῶς, φῶς, φῶς
 φυλία, φιλία
 φρίττω, φρύττω

χῆρος, χοῖρος
 χρήσις, χρίσις
 χρηστός, χριστός
 χείμαρρος, χείμακρος
 χρήστης, χρίστης
 χείμα, χύμα

Χίος, Χίος
 χείρωσις, χήρωσις
 ψύγμα, ψήγμα
 ψύχω, ψήχω
 ὦρα, ὠρα

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

ΛΕΞΕΙΣ, ὧν ἡ ὀρθογραφία διαφεύγει τοὺς μὴ ἐσοικειθéntας πρὸς αὐτάς ἐνεκὰ ὀλιγοχρονίου περὶ τὴν γλῶσσαν ἐνδιατριβῆς

Ὁ μαθητὴς θὰ ἀναγνώσει καὶ θὰ ἀντιγράψει αὐτάς ἐπανειλημμένως μέχρις ἀντιλήψεως τῆς ὀρθῆς αὐτῶν γραφῆς.

Αἰφνιδίως, αἰώρα, ἀλείφω, ἀλοιφή, ἀμείβω ἀμοιβή, αἰνίγμα, ἀνοίγω, ἀπειλή, αὖθις, ἀνημέμενος, ἀνειμένος, ἀποσιρῶ, ἀπώλεια, αἰχμαλωτίζω, ἀμυδρός, ἀναλλοίωτος, ἀπεικόνισις, αἰμόφυρτος, αἶνος, ἀκένωτος, ἀκηδία, ἀκροθιγῶς, ἀκρωτηριαζῶ, ἀκροθίνια, ἀλιτήριος, ἀμείλικτος, ἀμπωτίς, ἀμφιρρεπής, ἀνάπηρος, ἀνεξιχνίαστος, ἀνεπηρέαστος, ἀνεπιτήδειος, ἀνηλεῶς, ἀνίατος, ἀνιόντες, κατιόντες, ἀντικρυ, κατ' ἀντιμωλίαν, ἀνυπομονησία, ἀντιστοιχῶ, ἀπαρηγόρητος, ἀποκαθάλωσις, ἀποπληξία, ἀρίδηλος, ἀρρενωπός, ἀρρητ' ἀθέμιτα, ἀρχαιρισίαι, ἀρχηγέτης, ἀρχιθαλαμηπόλος, ἀήττητος, αἰνίττομαι, ἀκρώρεια, ἀνιαρός, ἀνώδυνος, ἀδύρητος, ἀπρόσιτος, ἀπεικονίζω, ἀσκαρδαμυκτί, ἀσφυξία, ἀτίθασσος, ἀτρωτος, ἐπ' αὐτοφάρω, αἰιδός, αἰοίδιμος, ἀνδρείκειλον, ἀγέρωχος, ἀβροσίμων, ἀμείωτος, αἰγλή, ἀμυγδαλή, ἀφειδῶς, ἀφίξις, ἀφηνιάζω, ἀψίκορος, ἀψηφῶ, αἶξ, ἀπρόσιτος, ἀπηνής, ἀπταιστος, ἀστυγαίτων, ἀναχαιτίζω, ἀτρωτος, ἀγαθωσύνη, ἀγιοσύνη, ἀγύρτης, ἀδύμο-νία, ἀθωότης, ἀθώωσις, αἰγεῖρος, ἀκοινώνητος, ἀλεξήτριος, ἀλφίτα, ἀλώβητος, ἀλώνητος, ἀδυσώπητος, ἀμείωτος, ἀπαρᾶ-

μιλλος, ἀσυνήθιστος, ἀνέκκλιτος, ἀνέρικτος, ἀνήκειστος, ἀνήνυ-
 τος, ἀνία, ἀποθῆλυνσις, ἀπείθεια, ἀπέριττος, ἀπρόσιτος, ἀσινής,
 ἀσυνείδητος, ἀρτηρία, αἰκισμός, αἰδῖος, ἀστειζομαι, ἀνυστός,
 ἀναμφοσθήτητος, ἀνέρικτος, ἀκρώρεια, αἰθρία, ἀγρυξία, βωμός,
 βροτολοιγός, βέβηλος, βδέλυγμα, βλαισός, γηραιός, γρῦ, γειπνιά-
 ζω, γλίχομαι, γόητρον, δεισιδίμων, δαψιλής, διῶρυξ, δυσφη-
 μοῦμαι, διγεννής, διένειξις, διηνεκής, δίψα, δειλός, δῆλος, δυσ-
 γενής, δισχίλιοι, διυρί, δίδοικα ἢ δέδισα, δίδυμος, δίοπτρα,
 δυστήκοος, δύστηθος, δυσώνυμος, δυσμενίδης, δίκτυον, δαιτητής,
 δοκησίσοφος, δηλητήριον, δεισιμωτήριον, δρυμός, δαιτυμῶν, δίαιτα,
 διαπληκτίζομαι, δηῶ, δυσειδής, δυσεξιτήλος, δυσπρόσιτος, δίφρος,
 δεινα, δίνη, ἐπώδυνος, ἐρείδω, ἐρείπιον, εὐκταίος, εὐροια, ἐξαίρετος,
 ἔωλος, ἐχέγγυον, ἐλίσσω, ἐκθειάζω, εἰμαρμένη, ἐδώδιμος, ἐξιλεῶ,
 ἐφῶς, ἐωσφόρος, ἐψημα, ἐψησις, εἰλικρινής, εἰλικρινεία, εἴθε, εἰσό-
 δημα, ἐκδειδητημένος, ἐμβριθής, ἐμβρυον, ἐμφύσησις, ἐνδελεχῶς,
 ἐνέχυρον, ἐξηγητής, ἐξιτήλος, ἐξιχνιάζω, ἐξώφυλλον, ἐπαινέτης,
 ἐπέκεινα, ἐπεικεία, ἐπιληψία, ἐπιτηρητής, ἐργοδιώκτης, ἐρη-
 μίτης, ἐρμακίον, ἐτοιμηγορία, ἐτοιμόρροπος, εὐγε, εὐθηνός, ἐκη-
 βόλος, εἰδωλον, εἰρκτή, εἰδησις, ἐμρύλιος, ἐρμογλύφος, ἔλλει-
 ψις, εὐώνυμος, ἐγγός, εὐειδής, ἐλεινός, εἰλικρινής, ἐϋξείνος,
 ἐκποδῶν, ἐνήλιξ, ἐξωμοσία, ἐπράζω, ἐχιδνα, εἰσιτήριον, ἐνδοιά-
 ζω, ἐπηλυσ, ἐπηρεάζω, ἐπήρεια, ἐπιτετηδευμένος, ἐπίτιθος, ἐ-
 σθίω, ἐρείδω, ἐρεισμα, εἰκασία, εὐρυθμος, ἐρμηνεία, ἐπωδός, ἐπέ-
 κεινα, ἐπολοφόρομαι, ζέφυρος, ζῦθος, ζιζάνιον, ζώπυρον, ἡλακᾶτη,
 ἡλεκτρον, ἡλικία, ἡλίθιος, ἡπιος, ἡλος, ἡλύσιος, ἡμιμαθής,
 ἡνία, ἡνίον, Ἡραϊστος, ἡπαρ, ἡσυχος, ἡλικία, ἡττον, θυμη-
 δία, θαλαμηπόλος, θαρραλέος, θῆλος, θητεία, θιασώτης, θῦμα,
 θλιψις, θεωρός, θυρωρός, θωπεύω, θεράπεινα, θόρυβος, θεο-
 ληψία, θριδάξ, θᾶκος, θρήνος, θήκη, θήγω, ἰκετεία, ἰκεσία,
 ἰκρίωμα, ἰον, ἰχνος, ἰλαρός, ἰδρώς, ἰεραξ, ἰθαγενής, ἰκτερος,
 ἰλιως, ἰνίον, ἰοβόλος, ἰλύς, ἰχώρ, ἰταμῶς, ἰγδίον, ἰός, ἰσῆ-

λικος, ικμάς, ιστός, ιστίον, ισχνός, κάνιστρον, κηδεμονία, καιρίως, κλώθω, κείρω, κλιντήρ, κήρυξ, κρόμμυον, κύκνος, κῆτος, κοκκυτός, κίτρινος, καρδινάλιος, κιμωλία, κηρός, κλίβανος, κυλινδοῦμαι, κειμήλιον, κατάπτυστος, κνίσσα, κλείω, κοινωνία, κορωνίς, καλλονή, κρήνη, κώπη, κρείττων, κονιορτός, κοίλος, κισωτός, κλυδωνίζομαι, κνώδαλον, κόλλυβον, κρᾶσις, κολοφών, κολυμβήθρα, κίβδηλος, κραιπέλη, καιάδας, καλλωπίζω, κερηβαρῶ, κέρηνον, καρύκη, κατακηλῶ, κονδυλίζω, κατάνυξις, κίδαρις, κατάστικτος, κατάρτησις, κατατρύχομαι, κατ᾽φρων, κατηρῆς, κεκρούφαλος, κέλυρος, κλαυθμυρίζω, κριάς, κύλινδρος, κίνδυνος, κώνειον, κλίμαξ, κινάρα, καρυκεύω, κορυφαίος, κωμόπολις, κιγκλίσ, κῶδιξ, λαίλαψ, λάφυρον, λείος, λυσιτελής, λαίμωρος, λιχαίμων, λοιδορῶ, λάγηνος, λείβω, λείριον, λίσθια, λωποδύτης, λιτός, λαιμητόμος, λιχανός, λίνον, μυελός, μνημόσυνον, μύρμιξ, μητραλοίας, μάστιξ, μηλωτή, μειράκιον, μεμφίμοιρος, μίμος, μύρον, μετέωρος, μηρός, μάχαιρα, μελανείμων, μωλωπίζω, μελίφρων, μαντεία, μέδιμνος, μειδιῶ, μερμηρίζω, μεθύστρια, μέθυτρα, μινυρίζω, μυκτηρίζω, μειλίχιος, μέτος, μόλυβδος καὶ μόλιβδος, μουσαρός, μυωπία, μύωψ, νήχομαι, ναυτιλία, νοσηλεύω, νοσφίζομαι, νεωλκῶ, νεώριον, νεωκόρος, νέωτα, νήδυμος, νύκτωρ, νήθω, νεόσοικοι, νηστεύω, νεβρός, νέρθηξ, νίτρον, οικογενειακός, ὄδοιπόρος, ὄψιπλουτος, ξενιτεύω, ξενιτεία, ξύλον, ὄνειδος, ὄνειρον, ὄφωνῶ, ὄτρηνός, ὀμίγλη, οἶκτος, ὀψίγαμος, ὀφειλέτης, ὄφελος, ὀφέλεια, ὄχυρός, ὀφείλω, ὀφελῶ, οἰκτείρω, οἰμῶζω, ὀνίνημι, παροιμία, προίμιον, πλίνθος, πᾶπυρος, περγαμηνή, παλαίστρα, πίτυς, πίθος, παλαίφατος, πανήγυρις, παλαίμαχος, πατραλοίας, πέρδιξ, προίξ, πίθηκος, πέρυσι, παρησία, παίαν, πρῶρα, πρύμνη, ποικίλος, πύκτις, Πελοπόννησος, πελιδνός, πένησσι, παρώνυμος, पुलωρός, προσιτός, παράδεισος, πραιά, πυρίτης, πέδιλον, πῶρσις, πανθαίσις, πραισακτος, παρενείρω, πλειάς, πρέσβειρα, προσήλυτος, πάλιτροια, πρεσβύ-

τις, πλειστηριάζω, προσήλωσις, προσηνής, προσήνεια, προσωποληψία, πρῶην, πρῶίζα, πρωτόλεια, πτίλον, πτύελον, πτωχή, πιζω, προσλιπέρισις, πλήμμυρα, πιμαλής, ραιβός, ρακενδύτης, ριθρον, ρικνός, ριπή, ροιά, ρίνη, ροδῆ, ρύμη, ρυτήρ, ρυτίς, ρώθων, ρώμη, ρίγος, ρυμοτομία, ρυμουλκῶ, ρωποπερπερήθρα, σκαίος, σκῶπτις, στωμόλος, σείω, σῦνήθεια, σκυθραπάζω, στρογγύλος, στρατιά, σκῶπτω, σᾶπρειρος, στῦλος, σείλος, στίλβω, σπλιτεῦω, σπρίττω, στρηνῶ, σήπομαι, σαγήνη, σαίνω, σάτυρος, σατυρίζω, σαφήνεια, σεισάχθεια, σίθω, σιαγών, σιμός, σινδών, Σιμεών, σκιρῶ, σισύρα, σκευωρῶ, σκηνοπηγία, σκύβαλον, σκυθραπός, σκύμνος, σκύλον, σκυτάλη, σκυρία, σμήνος, σμήχω, σπῆλαιον, σπιθαμή, σίφων, στενωπός, στήλη, στήθος, στιβαρός, στρύχνος, στρυφνός, σύγκλυς, συγκομιδή, συμμινον, συμμορία, συνδυάζω, σύρω, σειρά, συμπίλησις, συμπα, συνειδήσις, συνειθίζω, συνωμότης, σύριγξ, σπείρα, συμπρῶ, συστοιχία, στύρω, σφίγγω, σφηνῶ, σχοινίον, σωλήν, τερωμένος, ταινία, ταλαίπωρος, τάπης, τάριχος, τερηδών, τήθη, τιθήνη, τηλαυγής, τηλέγραφος, τηλεβόλον, τίερα, τίλλω, τίεσσα, τίτανος, τίτλος, τιτυβίζω, τλήμων, τοιχωρύχος, ιχωρυχῶ, τοκογλύφος, τριβώνιον, τρυβλίον, τρίβος, τρικυα, τρωγλοδύτης, τύμβος, τύρβη, τύλος, παριχεύω, τρόπαιον, ὄρσις, ταλαιπωροῦμαι, τυλίεσσα, τινάεσσα, τολυπεύω, τυμωρύχος, τεκμήριον, τεκμηρίωσις, τερθραία, τερψίθυμος, ὑγιεία, παινίετομαι, ὑπαίτιος, ὑπωπιάζω, ὑπέρτης, ὑπαιθρον, ὑμέλιος, φοιτητής, φύρδην, φίγδην, φθινόπωρον, φαιός, φρούετομαι, κλλορροῶ, φθείρ, φυσιοδίφης, φλοισβος, φιλομειδής, φλύαρος, λήναφος, φαιδρείμων, φλοιός, φοινίξ, χλωός, χειρῶναξ, χαλίς, χαμαιλέων, χαμαίμηλον, χαριτόδρυτος, χασμωδῶ, χείμελον, χειρολαβίς, χελιδών, χλαίνα, χαίτης, χάλιξ, χρησμοδός, ρα, χαιρετῶ, χλιδή, χροιά, χλιαρός, ψηλαρῶ, ψίαθος, ψιμύλιθυρίζω, ψήχω, ψύχος, ψόγος, ὄμος, ὠθῶ, ὠδίνη.

Παροραμάτων διόρθωσις.

Σελ.	στ.	ἀντί βουλομένους	γράφε βουλευομένους
»	»	14	»
»	»	17	»
»	15	»	»
»	»	10	»
»	»	13	»
»	16	»	»
»	»	2	»
»	17	»	»
»	»	21	»
»	27	»	»
»	»	16	»
»	30	»	»
»	»	10	»
»	35	»	»
»	»	11	»
»	36	»	»
»	»	19	»
»	37	»	»
»	»	17	»
»	52	»	»
»	»	5	»
»	55	»	»
»	»	27	»
»	57	»	»
»	»	12καί25	»
»	60	»	»
»	»	4	»
»	62	»	»
»	»	2	»
»	64	»	»
»	»	10	»
»	68	»	»
»	»	2	»
»	69	»	»
»	»	18	»
»	80	»	»
»	»	10	»
»	109	»	»
»	»	15	»
»	110	»	»
»	»	6	»

